

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

07- 13 AĞUSTOS 2023 HAFTASI

İÇİNDEKİLER

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR	3
07 - 13 AĞUSTOS 2023 HAFTASI ÖZEL GÜNLER	3
YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ	4
YENİ EKONOMİ MODELİ İLE EKONOMİK GERÇEKLERİN VE ÇÖKÜŞÜN GİZLENDİĞİ ORTAYA ÇIKTI!	9
YOKSULLAŞMA ENDİŞESİ ARTARKEN İKTİDARA VE EKONOMİ YÖNETİMİNE GÜVENSİZLİK BÜYÜYOR!	9
EKONOMİ YÖNETİMİNİN YÖNÜ; BORÇ, BORÇ, BORÇ...	10
ÖNCE BİR PARMAK BAL, SONRA ENFLASYONLA GERİ AL	11
REKOR ENFLASYON	15
TÜRKİYE YÜKSEK ENFLASYONDA AVRUPA'DA AÇIK FARKLA BİRİNCİ SIRADA!	18
AÇLIK SINIR TANIMİYOR!	19
AKP, İŞSİZ ORDUSU YARATTI	20
BORÇLANMA MALİYETİ ARTTI KARTLAR CEPTEN ÇIKAMADI	20
DIŞ TİCARET AÇIĞI 7 AYDA 73 MİLYAR DOLARI AŞTI!	21
HALKIN PARALARI ADALETSİZ DAĞILIYOR!	21
KAŞIKLA VERİP KEPÇEYLE ALDILAR	22
TASARRUF GENELGESİ YERLE YEKSANI!	23
EMEKLİYE YÜZDE YİRMİBEŞ, YÖNETİM KURULUNA YÜZDE YÜZLÜK ZAM	24
AKP'DEN 21'İNCİ YILDA USTALIK ESERİ: 3,6 MİLYON HANE AŞIRI YOKSUL	24
BÜTÇEDEKİ TAŞKIN ÖNLENEMEDİ	25
EKONOMİK ÖZGÜRLÜK ENDEKSİNDE DE 'AĞIRLIKLA ÖZGÜR OLMAYAN ÜLKELER' KATEGORİSİNDEYİZ!	26
PAZARLIK USULÜ BİR İHALE DAHA AKP'Lİ FİRMAYA GİTTİ	26
ÜRETİCİ BİRLİKLERİ 4 KENTTE SÜT FİYATINA ZAM YAPTI	28
YERLİ BESİCİYİ SÜRÜNDÜREN İKTİDAR ROTAYI YİNE YABANCIYA ÇEVİRDİ!	28
YANLIŞ ORMANCILIK POLİTİKALARI DEVAM EDİYOR	29
MİLAS İKİZKÖY - AKBELEN ORMANLARI RAPORU	30
ORMANI KATLEDENLER TEŞVİKLE BESLENİYOR	32
DİYANET VAKFI 4 MİLYAR TL TOPLADI	34
TASARRUF GENELGESİ DE DİYANET'İ DURDURAMADI	35
DİYANET'TEN DE DEV ZAM!	35
ÇOCUKLAR TARİKATLARIN ELİNDE	35
DEVLET GÖREVLERİNİ, ZAAFLI HALE GETİRECEK BİÇİMDE, "PARALEL YAPILARA" BIRAKMAYA DEVAM EDİYOR!	37
DEVLET KORUMASINDAKİ ÇOCUKLAR TARİKAT KAMPINA YOLLANDI!	38
YÖK'TE KARTAL İMAM HATİP VE 'BİLAL ERDOĞAN' AĞIRLIĞI	39
YKS SINAV SONUÇLARI, EĞİTİM SİSTEMİNİN ÇÖKTÜĞÜNÜ GÖSTERİYOR!	39
SİLAHA ULAŞMAK ÇOK KOLAY	40
HER GÜN EN AZ DOKUZ SİLAHLI SALDIRI YAŞANDI	41
HER 5 SAATTE BİR KİŞİ SİLAHLA ÖLDÜRÜLÜYOR	42
TÜRKİYE'DE BİR YILDA 206 BİN 853 ÇOCUK SUÇA SÜRÜKLENDİ	43
YOKSULUN ÇOCUĞU DAHA ÇOK ÖLÜYOR	45
DÜŞÜNCE VE İFADE ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK BASKILAR 'ENGELLİ WEB'LE SOMUTLAŞTI	45
ON OKULDAN YEDİSİ DEPREME HAZIR DEĞİL	46
İŞTE LİYAKAT! HEMŞİRELİK BÖLÜMÜNE KİMYAGER ÖĞRETİM ÜYESİ	46
BAKAN GÖKTAŞ'IN NAFKA VE 6284'Ü HEDEF ALAN AÇIKLAMASI KABUL EDİLEMEZ!	47
TÜRKİYE'DE SENDİKALAŞMA ORANI YÜZDE 14.76!	48
GAZETECİLER GÜVENDE HİSSETMİYOR	49
BAKANIN 'ZAFER'E İLGİSİ YOK	50
TÜRKİYE'DE TIBBİ CİHAZ SEKTÖRÜ RİSK ALTINDA	50
KÜRESEL SUÇ ÖRGÜTLERİNİN MESKEN TUTTUĞU BİR ÜLKEYE DÖNDÜK	51
KARADENİZ'DE SICAK SAVAŞIN YAYILMASI İHTİMALİ BÜYÜYOR!	52
KKTC'DE ÇÖZÜM MÜZAKERELERİ YENİDEN BAŞLAYABİLİR	52

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR

*Kutlama mesajlarının dışında dini konulara girilmemeli. Röportaj ve Televizyon programlarında konu ile ilgili gelen ısrarlı sorulara, laiklik vurgusu ile dini konuların siyasilerin değil konu ile ilgili çalışan İlahiyat kökenli akademisyenler ile din alimlerinin vermesi gerektiğine vurgu yapılmalı. Siyasilerin din konuşmasının dini siyasete alet etmek olduğu vurgusu yapılabilir. Camiye, kışlaya ve okullara siyaset sokulmamalı.

*Ak Parti'nin kendi içerisinde yaşadığı tartışmalara girilmemeli, konu ile ilgili sorular cevaplanmamalıdır. Bu konudaki en önemli yaklaşım "Biz de izlemekteyiz, demokrasimiz açısından gözlemekteyiz." yanıtıdır.

*Türk Ordusu ve Genel Kurmay Başkanlığı ile ilgili eleştirel söylemlerde bulunulmamalı. AKP'nin millet(Milliyetçilik) ve ümmet(Din) siyaseti üzerinden rant elde etmeye çalıştığı, bu ideal doğrultusunda duyguları sömürerek oyunu arttırma çabasında olduğu unutulmamalıdır. Doğruda olsa söylenecek tek bir cümle dahi rakibin eline çok önemli bir fırsat verebilir.

*Türkiye'nin etnik ve mezhepsel, cinsiyet ve sınıfsal yapılanmalarına yönelik daima birleştirici bir söylemde bulunulmalı. Söylemlerimiz Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı ortak paydasından hareket etmeli. Kurtuluş savaşındaki birliklik ruhundan dem vurulmalı, hak arayışlarımızı ve adalet söylemlerimizi belirli zümreler ve olaylar için değil kavramlar ve olgular için kullanmaya dikkat edilmeli.

*Parti'nin iç organlarında konuşulması gereken hususlar medya önünde konuşulmamalı. Parti içi sorunların çözüm noktası medya ve kamuoyu değil parti içi organlardır. Parti sorunlarını kamuoyunda konuşmak 'Bunlar daha kendi sorunlarını çözemezken ülkeyi nasıl yönetecekler' algısı oluşturup, CHP'ye ve ülkenin geleceğine zarar vermektedir.

*Söylem oluştururken unutulmaması gereken yegane husus; doğru, güncel ve ilkeleri kapsar olmasıdır. Aynı zamanda unutulmaması gereken bir diğer önemli hususta; söylemleriniz tamamen doğru olabilir fakat onun yeri, zamanı ve kime söylendiğidir. Püf noktası, kimin, ne zaman ve nerede söylediğidir. Zira; Doğru, doğru yerde ve doğru zamanda doğrudur.

*Sosyal medya hesaplarından yapılacak paylaşımlarda bireysel görüşler yerine parti politikasına uygun söylemler tercih edilmeli. Zamanlamanın önemi paylaşımın hedef kitlesi ve paylaşım yapılan mecraya göre belirlenmeli.

*Diğer önemli bir husus, bir şeyi sizin kaç kere söylediğiniz değil karşısındaki duyup duymadığıdır. Doğruları defalarca söylemekten çekinmeyin. Sizin tekrar dediğiniz karşınızdakinin ilk kez duyduğu olabilir. Tekrarın gücüne inanın.

*Eleştirel söylemlerimizi, projelerimizle desteklemeliyiz. Yanlış gösterip, doğruyu anlatmalı, bunun adresinin de CHP iktidarı olduğu vurgusunu yapmalıyız.

*Her açıklamaya, herkese ve her soruya cevap verilmemeli. Düşük seviyeli söylemlerle ilgili sorulara muhatap almayarak cevap verilmeli. Muhatap almamak çoğu zaman en güzel cevaptır. Muhatap almadığımız ya da o seviyeye inmeyeceğimiz dile getirilmeli. Zira o tarz söylemlerde bulunan insanların amaçları bizleri o polemige sokmaktır, amaçlarına ulaştırmamak için verilecek tek cevap 'muhatap almıyoruz' olmalıdır.

07 - 13 AĞUSTOS 2023 HAFTASI ÖZEL GÜNLER

*07 Ağustos 1998'de Trabzon'un Köprübaşı ilçesinin Beşköy beldesinde meydana gelen **sel felaketinde** 47 kişi öldü.

*08 Ağustos 1915'de **Mustafa Kemal, Anafartalar Grup Komutanlığı'na atandı.**

*08 Ağustos 1964'de Kıbrıs'a düzenlenen harekât sırasında, uçağı isabet alan **Pilot Yüzbaşı Cengiz Topel**, Rum kesimindeki hastanede öldü.

*09 Ağustos 1945'de **Amerika Birleşik Devletleri, Japonya'nın Nagazaki şehrine atom bombası attı:** yaklaşık 70.000 kişi o anda öldü.

*10 Ağustos 1920'de I. Dünya Savaşı: Osmanlı Padişahı VI. Mehmed'in temsilcileri, Osmanlı Devleti'nin İtilaf Devletleri arasında paylaşımını öngören **Sevr Antlaşmasını** imzaladılar. Sevr Antlaşması hükümleri uyarınca, Anadolu ve Rumeli toprakları İtilaf Devletleri'nce paylaşılmaya başlandı.

*11 Ağustos 2017'de **Eren Bülbül**, Emniyet Güçleri ile PKK üyeleri arasındaki çatışmada hayatını kaybetti.

*12 Ağustos 1999'da şair **Can Yücel** hayatını kaybetti.

YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ

✓ Merkez Bankasının yeni başkanı bu yılın üçüncü Enflasyon Raporunu açıkladı. Rapor, iktidarın seçim döneminde ekonomiyle ilgili olarak halka nasıl yalan söylediğini ve önümüzdeki dönemde nasıl bir enflasyon fırtınası yaşanacağını gözler önüne serdi. Merkez Bankasının 2022 yılı Ekim ayından itibaren yayımladığı üç raporda da ısrarla yüzde 22,3 olacağını ileri sürdüğü 2023 yıl sonu enflasyon tahmini 35,7 puan birden artırılarak yüzde 58,0'e çıkarıldı.

✓ Merkez Bankası'nın brüt rezervi 14 -21 Temmuz haftasında, yeni swap borçlanmalarının etkisiyle 489 milyon dolar artarak 113,6 milyar dolara çıkarırken, eksi durumdaki swap dahil net rezervi ise yeniden 50,3 milyar dolara kadar indi.

✓ Kur korumalı mevduatlar 21 Temmuz itibarıyla 3 trilyon 74 milyar liraya kadar çıktı. KKM büyüklüğü toplam mevduatın yüzde 24,8'ine ulaşırken, getirisi dövize endeksli ve vade sonunda dövize dönebilme olanağı sağlanmasına rağmen istatistiklerde TL mevduat olarak gösterilen KKM, TL mevduatların ise yüzde 43,4'ü kadar bir büyüklük oluşturdu. KKM'nin Haziran 2023 sonuna kadar 270 milyar liralık bir maliyeti olduğunu tahmin ediyoruz.

✓ Merkez Bankasının formül değişikliğiyle maliyetini artırdığı kredi kartı ve tüketici kredileri uzun bir aradan sonra ilk kez geçen hafta azaldı. Vatandaşların bankalara ve tüketici finansman şirketlerine olan bireysel kredi (ihtiyaç, konut ve taşıt) ile kredi kartları borçları 14 - 21 Temmuz haftasında 3 milyar lira azalarak 2 trilyon 257 milyar liraya indi.

✓ KKM ödemeleri nedeniyle Türk lirasında yaşanan bollaşma ve KKM'ye olan yüksek ilgi yüzünden bankalar mevduat faiz oranlarını indirmeye devam ediyor. Mevduat faizi geçen hafta 1,79 puan daha düşerek yüzde 26,04'e geriledi. Bankalar, geçen hafta ihtiyaç kredisi faizlerini 0,24 puan azaltarak yüzde 47,89'a, taşıt kredisi faizlerini de yüzde 40,28'e indirirken, konut kredilerinin faizini ise yüzde 34,09 düzeyine çıkardılar. Bütün bu bireysel kredilerin ortalama faizi ise 0,41 puan azalarak yüzde 46,10 oldu.

✓ 1 Ocak- 28 Temmuz 2023 günleri arasında icra dairelerine gelen yeni dosya sayısı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 61,4 oranında artarak 8 milyon 385 bin oldu.

✓ Birleşik Kamu-İş Konfederasyonunun yaptığı araştırmaya göre 4 kişilik bir ailenin açlık sınırı temmuzda bir önceki aya göre 766 lira artarak 12 bin 720 liraya, yoksulluk sınırı da 2 bin 799 lira artarak 33 bin 984 liraya yükseldi.

✓ Tüketicilerin ve inşaat sektörünün güvensizliğinin derinleştiği, imalat sanayi, hizmetler ve perakende sektörlerinde güvenin azaldığı temmuz ayında ekonomik güven endeksi yeniden 100'ün altına inerek 99,3 oldu.

YÜKSELEN ENFLASYON TAHMİNLERİ

• Geçen hafta Merkez Bankasının yeni başkanı bu yılın üçüncü Enflasyon Raporunu açıkladı. Rapor, iktidarın seçim döneminde ekonomiyle ilgili olarak halka nasıl yalan söylediğini ve önümüzdeki dönemde nasıl bir enflasyon fırtınası yaşanacağını gözler önüne serdi.

• Merkez Bankasının 2022 yılı Ekim ayından itibaren yayımladığı üç raporda da ısrarla yüzde 22,3 olacağını ileri sürdüğü 2023 yıl sonu enflasyon tahmini 35,7 puan birden artırılarak yüzde 58,0'e çıkarıldı.

MERKEZ BANKASI YIL SONU ENFLASYON TAHMİNLERİ (%)			
	2023	2024	2025
Ocak 2023 Tahmini	22,3	8,8	5,0
Mayıs 2023 Tahmini	22,3	8,8	5,0
Temmuz 2023 Tahmini	58,0	33,0	15,0

• TÜFE bu yılın ilk altı aylık döneminde yüzde 19,77 oranında artmıştı. Yıl sonunda yüzde 58 olabilmesi için Temmuz-Aralık 2023 aylarını kapsayan altı aylık dönemde toplam yüzde 31,9 oranında enflasyon yaşanmasına bağlı bulunuyor.

• Türkiye’de Merkez Bankası ve diğer ekonomik birimlerin daha önceki tahminlerinde gerçekleşen yanılığın payının çok yüksek olduğu dikkate alındığında yıl sonu enflasyonunun yüzde 58’in oldukça üzerinde gerçekleşeceği rahatlıkla söylenebilir. 2022 yılı sonunda yıllık enflasyon yüzde 64,3 olarak gerçekleşmişti. Bu yıl sonunda yıllık enflasyonun yüzde 64,3’ün üzerinde olacağı ve yüzde 70 civarında gerçekleşeceğini tahmin ediyoruz. Bu tahminimizin temelini, kur ve vergi artışlarının yanı sıra ekonomi yönetiminin tek adam rejiminin doğasından da kaynaklanan düşük kredibilitesi oluşturuyor.

• **Enflasyonun önümüzdeki alta ayda en az yüzde 31,9 olacağı dikkate alınır, örneğin aylıklarına yüzde 25 oranında zam yapılan emeklilerin enflasyonun altında nasıl ezileceği açıkça görülüyor.**

• **Cumhurbaşkanının daha sonra akıl dışılığı kabul edilen Türkiye’ye dayattığı faiz politikasının tetiklediği yüksek enflasyon sarmalının uzun yıllar süreceği ve bu iktidarın ömrünün tek haneli oranları görmeye yetmeyeceği anlaşılıyor. Zira, yeni ekonomi yönetimi de yerel seçimlere kadar “seçim ekonomisi izlenmesine” zemin hazırladığı görülüyor.**

• Rapor, aslında enflasyonda yaşanan artışın tümüyle ekonomik politikalardan kaynaklandığı ve iktidar tarafından bilerek, isteyerek ve planlanarak uygulanan politikalardan kaynaklandığını yansıtıyor. Rapor, KDV artışı, akaryakıt, doğalgaz, tütün, alkolde ÖTV artışları, harçlarda yapılan artışlar, şans oyunları vergisinde artış ve KDV oranlarının artırılmasının aylık enflasyona (Temmuz 2023) 4,14 puanlık katkı yapacağı, yıllık enflasyonu ise 5,5 puan yukarı çekeceği ifade ediliyor. Döviz kuru sepetindeki yüzde 10’luk bir değer artışının tüketici fiyatlarına maliyet kaynaklı etkisinin bir yıllık bir süre zarfında 2,5 puan civarında olduğu öngörülmektedir.

• İktidar seçimi kazanmak için, seçim önceki kamunun tüm kaynaklarını kullanmış, milyarlarca dolar satarak döviz kurunu sabit tutmuş, kamu maliyesinin kaldıramayacağı, mali disiplini onarılamaz şekilde bozacak vaatlerde bulunmuştu.

• Merkez Bankasının raporunda, iktidarın seçim sonrası aldığı kararların (petrol ve doğalgaz ithalat fiyatları hariç) yol açtığı bozulmanın enflasyonu nasıl etkileyeceği şöyle anlatılıyor:

✓ *Döviz kurunun birikimli etkileri, petrol ve ithalat, fiyatlarındaki güncellemelerin etkilerinin dahil edildiği Türk lirası cinsinden ithalat fiyatları 2023 yıl sonu enflasyon tahminlerini 7,5 puan yükseltmiştir.*

✓ *Önümüzdeki dönemde başta KDV olmak üzere vergi ve harçlarda yapılan artışların, hane halkına yapılan transfer harcamalarının, asgari ücret ve diğer maaş ayarlamalarının tüketici enflasyonu üzerinde belirgin etkisi olacağı, diğer yönetilen/yönlendirilen fiyatlarla birlikte yıl sonu enflasyon tahminini 7,5 puan yukarı çekeceği tahmin edilmiştir.*

✓ *Beklenenden daha güçlü gerçekleşen talep koşullarının enflasyon tahminleri üzerindeki doğrudan etkisi 1,3 puan yukarı yönlü olmuştur.*

✓ *Ek olarak, gıda fiyatları varsayımındaki güncelleme ise enflasyon tahminlerini 8,5 puan yükseltmiştir. Gıda fiyatları varsayımında (...) kur gelişmeleri ve ücret ayarlamalarının neticesinde artış eğilimine gireceği öngörülen işlenmiş gıda kalemi de etkili olmuştur.*

MERKEZ BANKASIN NET REZERVİ -50,3 MİLYAR DOLARA DÜŞTÜ

• Merkez Bankası’nın brüt rezervi 14 -21 Temmuz haftasında, yeni swap borçlanmalarının etkisiyle 489 milyon dolar artarak 113,6 milyar dolara çıkarırken, eksi durumdaki swap dahil net rezervi ise yeniden 50,3 milyar dolara kadar indi.

• Brüt rezervin 71,7 milyar doları döviz 41,9 milyar doları ise altın varlıklarından oluştu.

• 21 Temmuz itibarıyla 115,9 milyar dolarlık dış varlığı (döviz ve altın) bulunan Merkez Bankasının bilançosunda (Hazine ye olan borçları da dahil) 110,5 milyar dolarlık, bilanço dışında ise 63,9 milyar dolarlık swap (Katar, BAE, Çin gibi ülkelerin merkez bankalarına ve yerli bankalara) yükümlülüğü bulunuyor. Swap borçlarında son hafta 2,3 milyar dolarlık artış yaşandı.

• Brüt rezervin yüzde 56,2’si yurt içi ve yurt dışından yapılan swap borçlanmalarından oluşuyor.

- Dolayısıyla kamunun, Merkez Bankasındaki döviz mevduatı yükümlülük olarak kabul edilerek hesaplanan net rezerv (eksi) -58,6 milyar dolar olarak gözüküyor. Bu tanıma göre net rezervde son haftada 1,1 milyar dolarlık bir azalma gözlemlendi.
- Kamunun döviz mevduatı yükümlülük kabul edilmeden hesaplanan net rezerv ise son hafta 1,8 milyar dolar daha azalarak -50,2 milyar dolara indi.
- Merkez Bankasının, döviz kurunu 26,95 seviyesinde tutabilmek için döviz sattığı biliniyordu. Merkez Bankası Başkanı da geçen hafta yaptığı basın toplantısında, Hazine ile Merkez Bankası arasındaki döviz satışıyla ilgili protokolü uygulamadıklarını, ancak bankalara döviz sattıklarını açıklamıştı.

TL'NİN DEĞER KAYBI YABANCI PORTFÖY YATIRIMCISINI İŞTAHLANDIRDI

- Türk lirasında yaşanan değer kaybının, Türkiye'deki hisse senedi ve diğer varlıkların fiyatını dolar cinsinden ucuzlatmasıyla, yabancı portföy yatırımcılarının özellikle hisse senetlerine artan ilgisi devam ediyor.
- Seçimden sonraki altı haftalık dönemde, tümüne yakını hisse senedi piyasasına olmak üzere Türkiye'ye net olarak 1,6 milyar dolarlık portföy yatırımı girdi.
- Yabancı yatırımcıların hisse senedi portföylerinin değeri 25,8 milyar dolara çıkarken, iç borçlanma kağıtları portföyleri ise 2,1 milyar dolar düzeyinde seyrediyor.

KUR KORUMALI MEVDUAT ÇIKMAZI DERİNLEŞİYOR

- Bankalardaki mevduat 14-21 Temmuz haftasında büyük bölümü kur artışının etkisiyle 233 milyar lira artarak 12,39 trilyon liraya yükseldi.
- Bu artışın 111,6 milyar liralık kısmı kur korumalı mevduatlarda yaşanan artıştan kaynaklandı. Kur korumalı mevduatlar 21 Temmuz itibarıyla 3 trilyon 74 milyar liraya kadar çıktı.
- KKM büyüklüğü toplam mevduatın yüzde 24,8'ine ulaşırken, getirisi dövize endekli ve vade sonunda dövize dönebilme olanağı sağlanmasına rağmen istatistiklerde TL mevduat olarak gösterilen KKM, TL mevduatların ise yüzde 43,4'ü kadar bir büyüklük oluşturdu.
- Bu arada haziran ayında KKM'de gözlenen yüksek miktardaki artışın arkasında Hazine'nin yüzde 20-25'lere vardığı tahmin edilen kur farkı ödemelerinin büyük bir payı bulunuyor. Vadesi dolan hesapların büyük kısmının faiz ve kur farkı da eklenerek yeniden KKM olarak değerlendirilmesinin bu büyümeyi sağladığı biliniyor. Hazine, son haftası tatil olan Haziran ayında 20 milyar liralık kur farkı ödedi. Bu yıl bütçeden ödenen kur farkı 25 milyar liraya ulaştı. Bir bu kadar da Merkez Bankasının ödediği tahmin ediliyor.
- **Bütçeden geçen yıl ve bu yıl KKM için ödenen kur farkı 117,5 milyar lirayı buldu. 2022 yılında Merkez Bankasının 72 milyar lira kur farkı ödediği açıklanmıştı. Bu yıl da yaptığı tahmin edilen 25 milyar liralık kur farkı ödemesiyle birlikte Haziran 2023 sonu itibarıyla kadar Devletin KKM için 220 milyar liraya yakın kur ödeme yaptığı tahmin ediliyor. Bu rakama, en son Cumhurbaşkanı kararıyla şirketlerin 30 Haziran 2023 tarihli bilançosundaki bulunan döviz de kapsayacak şekilde uzatılan vergi avantajı ise dahil bulunmuyor. Bu yolla sağlanan avantajın da 50 milyar lirayı buldu. Dolayısıyla KKM'nin Haziran 2023 sonuna kadar 270 milyar liralık bir maliyeti olduğunu tahmin ediyoruz.**
- Bankanın vereceği faiz ve 15 Temmuz'dan itibaren artık tümüyle Merkez Bankasının ödeyeceği kur farkıyla birlikte, açıldığı tarihtekine eşit miktarda dövize dönme olanağı bulunan KKM hesaplarında, dövize dönme potansiyeli bulunan 150 milyar dolarlık bir büyüklük bulunuyor.
- KKM hesapları gerçek kişiler tarafından çoğunlukla üç ay, şirketler tarafından da 6 ay vadeli olarak açılıyor. Döviz kurunun bugün geldiği ve uygulanan sürdürülemez dövize müdahale politikalarının sone ermesiyle birlikte geleceği noktalar dikkate alındığında, yıl sonuna kadar kamunun bir KKM depresi yaşamaması kaçınılmaz gözüküyor.
- KKM için ödenen kur farkları Merkez Bankası tarafından karşılıksız para basılarak gerçekleştiriliyor. Dolayısıyla KKM yoluyla da artık bir enflasyon yaratılıyor. KKM için yapılan ödemeler nedeniyle önceki haftalarda çok büyük bir parasal genişleme yaşandı. Daha önce piyasayı fonlayan Merkez Bankası geçen haftadan itibaren piyasadan bu fazla TL'yi borçlanarak çekmeye başladı.
- Bu arada Merkez Bankası, bankaları KKM hesabı açmaktan vaz geçirmek amacıyla bu hesaplara geçen hafta yüzde 15 oranında zorunlu karşılık uygulamaya başladı.

- **Dolarizasyon Oranları:** Yabancı para cinsinden açılan döviz mevduatlarının toplam mevduata oranı, 21 Temmuz itibariyle yüzde 43,2'ye çıktı.
- Gerçek kişilerin mevduatlarındaki dolarizasyon oranı ise son haftada yüzde 45,3 olarak hesaplandı.
- İstatistiklerde TL olarak gösterilen ancak döviz endeksli olan KKM'ler de döviz mevduatı sayılarak hesaplanan gerçek dolarizasyon oranı ise 68'e çıktı. Diğer bir ifadeyle gerçek dolarizasyon oranı artmaya ve yüksek kalmaya devam ediyor.

VATANDAŞIN BORÇLARI

- Merkez Bankasının formül değişikliğiyle maliyetini artırdığı kredi kartı ve tüketici kredileri uzun bir aradan sonra ilk kez geçen hafta azaldı.
- Vatandaşların bankalara ve tüketici finansman şirketlerine olan bireysel kredi (ihtiyaç, konut ve taşıt) ile kredi kartları borçları 14 - 21 Temmuz haftasında 3 milyar lira azalarak 2 trilyon 257 milyar liraya indi.
- Söz konusu haftada tüketici kredileri 1,8 milyar, kredi kartı borç bakiyesinde ise 1,2 milyar liralık azalma yaşandı
- Yıl başından bu yana ise tüketici kredileri 320 milyar lira artarak 1 trilyon 440 milyar liraya, kredi kartı borç bakiyesi ise 363 milyar lira büyüyerek 817 milyar liraya kadar çıktı.
- Bankaların zamanında tahsil edilemediği için icra takibine aldıkları vatandaşlardan olan kredi alacakları ise yılbaşından bu yana 6,3 milyar liralık artışla 36,6 milyar liraya çıktı. Varlık yönetim şirketlerinin kontrolünde ise 36,6 milyar liralık bir batık tüketici kredisi alacağı bulunuyor.
- Bu arada vatandaşların TOKİ'ye de 46 milyar liralık taksitli konut borcu bulunuyor.

FAİZ ORANLARI

Mevduat Ve Kredi Faizleri

- KKM ödemeleri nedeniyle Türk lirasında yaşanan bollaşma ve KKM'ye olan yüksek ilgi yüzünden bankalar mevduat faiz oranlarını indirmeye devam ediyor. Mevduat faizi geçen hafta 1,79 puan daha düşerek yüzde 26,04'e geriledi.
- Bankalar, geçen hafta ihtiyaç kredisi faizlerini 0,24 puan azaltarak yüzde 47,89'a, taşıt kredisi faizlerini de yüzde 40,28'e indirirken, konut kredilerinin faizini ise yüzde 34,09 düzeyine çıkardılar. Bütün bu bireysel kredilerin ortalama faizi ise 0,41 puan azalarak yüzde 46,10 oldu.
- Yıl başından bu yan ihtiyaç kredisi faizlerinde 18,51, taşıt kredisi faizlerinde 15,40, konut kredisi faizlerinde 14,12 puan artış yaşandı.
- Bankalar Merkez Bankasının yaptırımları yüzünden uzun bir süre yüzde 14 seviyelerinde tuttıkları TL ticari kredilerin faizini 21 Temmuz haftasında yüzde 24,58'e kadar yükselttiler. Dolar cinsinden ticari kredi faizi yüzde 10,64, Euro cinsinden olanın faizi de yüzde 8,11 oldu.
- **Kredi ve mevduat faizleri, iktidarın Merkez Bankasını politika faizinde indirim yapmaya zorladığı Eylül 2021'deki düzeyinin oldukça üzerinde bulunuyor. Eylül 2021'de vadeli mevduatların ortalama faizi yüzde 18, üç ay vadelinin faizi yüzde 19 düzeyindeydi. Bu sürede üç ay vadeli mevduat faizinde 20 puandan fazla artış yaşandı. İhtiyaç kredisi faizi yüzde 23, taşıt kredisi faizi yüzde 21, konut kredisi faizi yüzde 17, ticari kredi faizleri de yüzde 21 seviyesindeydi. Eylül 2021'de Türkiye'deki bankalar dolar cinsinden ticari krediyi yıllık yüzde 2,7 seviyesinden kullanıyordu.**

Merkez Bankası Faizi

- PPK toplantısında faiz oranlarını 2,5 puan daha artırarak politika faizi olan bir hafta vadeli repo (borç verme) faizini yüzde 17,5'e çıkaran Merkez Bankası, geçen hafta piyasayı yüzde 17,5 faiz oranıyla fonladı.

Hazine Borçlanma Faizleri

- İkincil piyasada, iki yıl vadeli tahvilin yıllık faizi geçen hafta sonu itibariyle önceki hafta sonuna göre 0,06 puan azalarak yüzde 16,29'a indi. Beş yıl vadelinin faizi yüzde 19,26'ya çıktı, on yıl vadelinin faizi de yüzde 18,58 oldu.
- Hazinesinin beş yıl vadeli dış borçlanma kağıtlarının (Eurobond) faizi de 0,08 puan azalarak yüzde 8,35 seviyesine indi.

- Türkiye'nin risk primi (CDS) ise önceki haftaya göre yüzde 2,36 oranında azalarak 426,94'e yükseldi. Türkiye'nin CDS'i son haftalarda biraz aşağı gelmesine rağmen, 350 olan uzun yıllar ortalamasının ve 300 olan aşırı kırılma göstergesinin oldukça üzerinde seyretmeye devam ediyor.

DÖVİZ KURU-ALTIN BORSA

- Merkez Bankasının açıkladığı kurlara göre dolar kuru geçen hafta önceki haftaya göre yüzde 0,17 oranında artarak 26,94 TL, Euro kuru ise yüzde 1,2 oranında azalarak 29,57 seviyesine geri indi.
- Dolar kuru yıl başından bu yana yüzde 44,1 Euro kuru ise yüzde 48,3 oranında arttı. TL'nin yıl başından bu yana değer kaybı dolara karşı yüzde 30,6, Euroya karşı ise yüzde 32,6'ya ulaştı.
- 1 Ocak -28 Temmuz dönemi ortalama dolar kuru ise 20,68 liraya kadar yükseldi.
- Geçen hafta yüzde 0,38 oranında azalan altın fiyatlarında yıl başından buyana ise yüzde 54,5 oranında artış yaşandı, Borsa endeksi geçen hafta yüzde 5,67 oranında arttı.

KARŞILIKSIZ ÇEK VE PROTESTO EDİLEN SENET TUTARLARI ARTIYOR

- Risk merkezinin verilerine göre bu yılın ilk altı aylık döneminde bankalara ibrazında karşılıksız çıkan çek ve vadesinde ödenmediği için protesto edilen senetlerin sayısı geçen yıla göre azalırken, bu senetlerin parasal tutarı ise artıyor.
- Karşılıksız çıkan çek sayısı geçen yılın ilkyarısına göre yüzde 3 oranında azalarak 62 bin 438'e gerilerken, bu çeklerin toplam parasal tutarı ise yüzde 120 oranında artarak 19 milyar liraya kadar çıktı.
- Aynı dönemde protesto edilen senet sayısı ise yüzde 32,2 oranında azalarak 107 bin 896'ya gerilerken, bunların parasal tutarı ise yüzde 20,5 oranında artarak 6,1 milyar lira oldu.

İCRA DAİRELERİNE YENİ GELEN DOSYA SAYISI

- 1 Ocak- 28 Temmuz 2023 günleri arasında icra dairelerine gelen yeni dosya sayısı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 61,4 oranında artarak 8 milyon 385 bin oldu.
- Aynı dönemde, aboneliklerden kaynaklanan icradaki bazı alacaklardan vazgeçilmesinin de etkisiyle 9 milyon 782 bin dosya da sonuçlandı.
- Dolayısıyla UYAP üzerinden açılan ve icra dairelerinde derdest bulunan dosya sayısı 21 milyon 827 bin oldu.

YOKSULLUK SINIRI 34 BİN LİRAYA ÇIKTI

- Birleşik Kamu-İş Konfederasyonunun yaptığı araştırmaya göre 4 kişilik bir ailenin aylık sınırı temmuzda bir önceki aya göre 766 lira artarak 12 bin 720 liraya, yoksulluk sınırı da 2 bin 799 lira artarak 33 bin 984 liraya yükseldi.
- Aylık sınırı yıl başından buyana yüzde 40, yoksulluk sınırı ise yüzde 30 oranında arttı.

EKONOMİYE GÜVENSİZLİK ARTIYOR

- Tüketicilerin ve inşaat sektörünün güvensizliğinin derinleştiği, imalat sanayi, hizmetler ve perakende sektörlerinde güvenin azaldığı temmuz ayında ekonomik güven endeksi yeniden 100'ün altına inerek 99,3 oldu. Güven endeksleri 100'ün üzerindeyken güveni, altındayken ise güvensizliği gösteriyor.
- Ekonomik güven endeksinin bileşenlerinden tüketici güven endeksi temmuzda yüzde 5,9 oranında azalarak 80,1'e kadar gerilerken, reel kesim (imalat sanayi) güven endeksi yüzde 0,8 oranında azalarak 104,9'a, hizmetler sektörü güveni yüzde 0,7 azalarak 117,3'e, perakende sektörü güveni yüzde 2,5 oranında azalarak 114,7'ye geriledi. İnşaat sektörü güven endeksi ise yüzde 0,9 azalarak 88,1 oldu.

GIDA İTHALATI YÜZDE 34 ARTARKEN İHRACAT YERİNDE SAYIYOR

- Türkiye'nin gıda ve canlı hayvan ithalatı giderek artarken, ihracatı ise yerinde sayıyor. • Bu yılın ilk altı aylık dönemdeki gıda ve canlı hayvan ithalatı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 33,7 oranında artarak 8,7 milyar dolara yükselirken, aynı ürünlerin ihracatı ise 11,6 milyar dolara geriledi.
- Türkiye'nin gıda dış ticaretinde altı ayda verdiği ticaret fazlası 5 milyar dolardan 2,9 milyar dolara geriledi.
- Türkiye'nin bu dönemdeki canlı hayvan ithalatı yüzde 506 artarak 378 milyon dolara, hububat ithalatı yüzde 35 artarak 3,6 milyar dolara, meyve ve sebze ithalatı yüzde 52 artarak 1,5 milyar dolara, çay, kahve ve kakao

ithalatı yüzde 23 artarak 855 milyon dolara, hayvanlar için gıda ithalatı yüzde 10,7 artarak 1,3 milyar dolara yükseldi.

KAPANAN ŞİRKET VE ESNAF SAYILARI ARTIYOR

- TOBB'un verilerine göre bu yıl ocak-haziran döneminde yeni kurulan şirket ve gerçek kişi ticari işletme sayısı yüzde 5,6 oranında azalarak 74 bin 326'da kalırken, kapanan ve tasfiye edilen şirket sayısı ise yüzde 9,4 oranında artarak 34 bin 548'e yükseldi,
- TESK'in verilerine göre ise Ocak-Haziran döneminde yeni tescil edilen esnaf sayısı yüzde 9,2 oranında artarak 167 bin 431'e yükseldi. Aynı dönemde kapanan esnaf sayısı ise yüzde 20,7 oranında artarak 69 bin 960'a yükseldi.

YENİ EKONOMİ MODELİ İLE EKONOMİK GERÇEKLERİN VE ÇÖKÜŞÜN GİZLENDİĞİ ORTAYA ÇIKTI!

Merkez Bankası (MB), Enflasyon Raporu'nda yılsonu beklentisini yüzde 22,3'ten yüzde 58'e yükseltti. Enflasyon hedefini 36 puan birden artıran yeni Merkez Bankası Başkanı Gaye Erkan, 2021'den bu yana uygulanan Yeni Ekonomi Modeli ile ekonomik gerçeklerin ve çöküşün gizlendiğini ortaya koydu!

Merkez Bankası (MB) Başkanı Hafize Gaye Erkan, 2022 sonu ve bu yılın ilk iki enflasyon raporlarında yüzde 22,3 olarak duyurdukları yılsonu enflasyon hedefinin 36 puan artırılarak yüzde 58'e yükseltildiğini açıkladı.

Yılın ilk 6 ayında TÜİK'in yüzde 19,77 olarak açıkladığı 'resmi' enflasyonun temmuzdan itibaren kalan 6 ayda yüzde 36 olacağı ve yıllık yüzde 58'e ulaşacağıın ilan edilmesi, iktidarın ikinci yarı yıl için temmuzda yaptığı yüzde 25'lik maaş zammındaki enflasyon hesabının milyonlarca emekli, asgari ücretli, çalışan ve dar gelirli için bilinçli bir aldatmaca olduğunu ortaya çıkarttı. Cumhurbaşkanı Erdoğan seçim meydanlarında ve seçim sonrası yaptığı açıklamalarda 'herkes hesabını yılsonunda yüzde 20 enflasyona göre yapsın enflasyonu düşüreceğiz' derken, Merkez Bankası'nın bunun 3 katı düzeyindeki enflasyon hesabını halktan gizlediği açığa çıkıyor.

Merkez Bankası'nın 2024 için yüzde 33, 2025 için yüzde 15 olarak duyurduğu enflasyon hedefleri, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın yüzde 20 söyleminin de gerçek dışı ve aldatmacadan ibaret olduğunu sergiliyor. Kaldı ki yeni Merkez Bankası Başkanının önceki başkana göre bankacılar ve piyasa aktörleri tarafından daha 'gerçekçi' bulunan yüzde 58'lik hedefinin de yılsonunda aşılması, yüzde 60-65 düzeyinde bir enflasyonun gerçekleşmesi ihtimali çok yüksek. Yapılan zamlar ve vergi artışları sonrası iktidardan TÜİK'e bir talimat gitmezse sadece temmuzda aylık en az yüzde 10 enflasyon artışı bekleniyor. Bu da Merkez Bankası'nın kalan 6 aydaki 36 puanlık enflasyon hedefinin üçte birinin bir ayda gerçekleşmesi demek.

Merkez Bankası'nın önceki Başkanı Şahap Kavcıoğlu'nun seçim öncesi 4 Mayıs'ta açıkladığı II. Enflasyon Raporu'nda yılsonu gıda enflasyonu hedefi yüzde 27,9 iken, III. Enflasyon raporunda 2,5 kat artışla yüzde 61,5'a yükseltildi. Seçim sonrası 2 ayda yapılan yüzde 80-100 arası zam ve vergi artışlarıyla, Merkez Bankası'nın gıda enflasyonu hedefini 2,5 kat yükseltmesi, gıdada zamların katlanarak süreceğini gösteriyor.

Basın toplantısı sonunda, salondaki banka ve aracı kurum yöneticilerinin Merkez Bankası Başkanını ayakta alkışlamaları, Merkez Bankası'nın kurumsal saygınlığı ve ciddiyetiyle bağdaşmıyor. Bu alkışlar banka, para, döviz, yatırım piyasalarının yaklaşık 2,5 yıldır arka kapı politikalarıyla yürütülen bir ekonomiden 'rasyonelliğe dönüş' sevinci olarak görülse de para otoritesini temsil eden Merkez Bankası Başkanının ağırlığı ve konumuyla örtüşmeyen bir durum.

Yüzde 58 enflasyon hedefine karşılık, yüzde 17,5'a çıkarılan politika faiziyle enflasyon arasındaki makasın 40 puanın üstünde olması ciddi bir zafiyet ve çelişki. Bu durum, iktidarın enflasyon ve dövizdeki artışla ciddi mücadele için 'enflasyonun u zerinde politika faizi' icazeti vermediğini gösteriyor. Ayrıca ortada bir ekonomik program olmadığı, yeni ekonomi yönetiminin de iktidarın günü kurtarma amacına hizmet dışında bir fonksiyonunun bulunmadığı anlaşılıyor.

YOKSULLAŞMA ENDİŞESİ ARTARKEN İKTİDARA VE EKONOMİ YÖNETİMİNE GÜVENSİZLİK BÜYÜYOR!

Ekonomik Güven Endeksi eşik değer olan 100'ün altına inerken, endekse yansıyan hanelerin gelecek 12 ayda daha da yoksullaşma endişesi, iktidara ve ekonomi yönetimine güvensizliği büyüttü. Sanayi, inşaat,

perakende ticaret ve reel kesim güven endekslerinin tamamında gerileme yaşandı ve geleceğe dönük beklentiler kötüleşti!

Ekonomide oluşturulan yeni yönetimin 'rasyonel zemine geçiş' vaatlerine rağmen, artan belirsizlik, alınacak kararlara ve uygulanacak programlara yönelik öngörülemelik temmuzda genel ve sektörel güven endekslerinin tümünde sert düşüşlere yol açtı.

Güven endekslerinin çatısını oluşturan **Ekonomik Güven Endeksi** (EGE), haziran ayında 101,1 değeriyle eşik değer olan 100'ün üzerinde iken temmuzda peş peşe yapılan zamlar ikiye katlanan vergiler, döviz kurları ve enflasyonda hızlı yükselişi tetikleyen gelişmeler sonrasında yüzde 1,8 azalarak 99,3 değerine indi. Böylece EGE, güç bela aştığı eşik değer altına indi. Çatı endeks EGE'nin hesaplanmasında ana unsurları oluşturan diğer güven endekslerinin temmuz ayında gösterdikleri güven performansı şu şekilde gerçekleşti:

✓ Tüketici Güven Endeksi (TU GE) temmuzda bir önceki aya göre yüzde 5,9 oranında azalarak 80,1 değerine indi.

✓ Reel kesim (imalat sanayi) Güven Endeksi (RKGE) yüzde 0,8 oranında azalarak 104,9 değerine düştü.

✓ Hizmet Sektörü Güven Endeksi yüzde 0,6 oranında azalarak 117,3 değerine geriledi.

✓ Perakende Ticaret Sektörü güven endeksi yüzde 2,6 oranında azalarak 114,7 değerine düştü.

✓ İnşaat Sektörü Güven Endeksi de temmuzda yüzde 0,9 oranında azalarak 88,1 değerini aldı.

Özellikle reel kesim ve imalat sanayii güvenindeki gerilemeyle; kapasite kullanımı, üretim, satışlar, siparişler ve istihdam açısından önümüzdeki 6 ay ve 1 yıla dönük beklentilerin kötüleşmesi sanayicinin, imalatçının, ihracatçının ciddi endişe içinde olduğunu gösteriyor. Bunun yanı sıra hanelerin, ailelerin, bireylerin mevcut durumunu ve gelecek 12 aya ilişkin beklentilerini yansıtan TÜGE'nin alt endekslerinde; mevcut dönemde (temmuz) hanenin maddi durumu endeksi yüzde 6,6 gerileyerek 64 puana inerken, gelecek 12 aya dönük hanenin maddi durum beklentisi de yüzde 7,7 azalışla 79 puana düştü. Bu güven düşüşleri, gelecek 12 ayda daha da yoksullaşma kaygısını yansıtıyor. TÜGE'nin alt endekslerinden 'Gelecek 12 ayda ekonomik durum beklentisi' ile ilgili anket sonuçlarını yansıtan endeks verisinin temmuzda bir önceki aya göre yüzde 11,3 birden gerileyerek 82,2 puana indi.

Merkez Bankası ve TÜİK tarafından birlikte gerçekleştirilen güven endeksi anketlerinde haziran ayında ortaya çıkan sonuçlardaki kötüleşmenin, temmuz anketinde hazirana kıyasla daha da ileri boyutlara ulaşması, sanayiciden tüccara, inşaatçılardan hizmet sektöründe faaliyet gösteren işletmelere ve nihayet hanelere, bireylere kadar yaygınlaşması **ülke genelinde topyekûn büyüyen kaygıları ortaya koyuyor.**

EKONOMİ YÖNETİMİNİN YÖNÜ; BORÇ, BORÇ, BORÇ...

İktidar, borç yükünü artıran adımlara hız verirken geçen hafta yaklaşık 50 milyar TL ve 4 milyar dolar yeni borçlanmaya gitti. İktidarın 'liralaşma' stratejisine karşın, haziran sonu itibarıyla toplam borç stokunda dolarizasyonun ve dövize endekli borçların payı yüzde 70'e yaklaştı. Döviz cinsi borçların artan payı ve haziranda yüzde 30'a varan kur artışları toplam borç stokunu bir ayda 882 milyar TL yükseltti!

İktidar, borç yükünü artıran adımlara hız verirken geçen hafta yaklaşık 50 milyar TL ve 4 milyar dolar yeni borçlanmaya gitti. **Sadece haziranda kur artışı nedeniyle toplam borç stokunda 882 milyar TL artış gerçekleşti.** Tek adam yönetim sistemine geçmeden önce 2017 sonunda iç ve dış toplam borç stoku tutarı 876 milyar TL idi. Diğer deyişle 2017 sonuna gelindiğinde Türkiye'nin toplam borcu, sadece bu yılın haziran ayında kur farkı nedeniyle bir ayda gerçekleşen artışın altındaydı. 2018'den bu yana içeriden ve dışarıdan döviz cinsi veya dövize endekli borçlanmalarla her yıl trilyonun üzerinde yükselen borç stoku 2022 yılsonunda 4 trilyon TL iken, 6 ayda 1,6 trilyon TL daha artarak haziran sonunda 5,6 trilyona yükseldi. Toplamı 5,6 trilyon TL'ye ulaşan borç stokunun 2,5 trilyonu TL cinsi iç borç iken 3,1 trilyonu ise döviz veya dövize endekli borçların TL karşılığında oluşuyor. İç borç stoku içinde döviz endekli olarak içeriden yapılan borçlanmalar yer aldığı için kurlar arttığında dövize endekli iç borçlardan ötürü iç borç stoku durduğu yerde yükseliyor. **Toplam borç içinde döviz veya dövize endekslilerin payı yüzde 67'yi buluyor.**

İktidarın sözde 'liralaşma' deyip, icraatta ülke hazinesini dolarizasyona bağımlı hale getirdiğini, yabancı parayla borçlanıp Türkiye'nin bağımsızlığını tehlikeye attığını, gelecek nesillerin ve onların çocuklarının da geleceğini dövizcilere ipotek ettiğini sergiliyor. Nitekim geçen hafta üst üste yeni borçlanma ihaleleri gerçekleştiren hazine, 24 Temmuz'daki ihalede 19,8 milyar TL borçlandı. 25 Temmuz'da yapılan ve birisi TÜFE'ye endekli 2

ayrı devlet tahvili ihalesinde ise toplam 29 milyar 530 milyon lira borçlanmaya gitti. TÜFE yükseldikçe tutarı ve faizi artacak olan bu borcun yanı sıra, yıllık faiz ödemeli diğer devlet tahvili ihalesinde ise Merkez Bankası'nın yüzde 17,5 politika faizine karşılık hazinenin ödeyeceği faiz yüzde 19,83 oldu.

Hazine böylece 2 günde toplam 49,3 milyar TL yeni borçlanmaya giderken, ABD doları cinsinden yapılan bir başka tahvil ihalesinde de 4 milyar dolar döviz cinsinden borçlanma gerçekleştirildi. Geri ödemesi 23 Temmuz 2025'te yapılacak dolar cinsi tahvillerin tutarı 3 milyar 870 milyon dolar, İslami Tahvillerin (sukuk-kira sertifikası) tutarı ise 132 milyon 734 bin dolar. Haziran sonunda 5,6 trilyona ulaşan borç stokunun yeni borçlanma ihaleleriyle **temmuz sonunda 6 trilyonu bulması söz konusu**. 2,1 trilyon TL tutarında ilave borçlanma yetkisi alan Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Hazine, bu tutarı da borçlandıklarında **yılsonunda en iyimser tahminle toplam borç stokunun 9-10 trilyona ulaşması söz konusu**.

Döviz kurlarındaki artış nedeniyle borç stokunun bir ayda 882 milyar TL arttığı dikkate alındığında Merkez Bankası beklenti anketinde 30 TL'yi aşacağı öngörülen dolar kurunun ve Merkez Bankası'nın yılsonunda yüzde 58 olarak hedeflediği enflasyon artışının etkisiyle gerek döviz cinsi ve dövize endeksli gerekse TÜFE'ye endeksli borçlardan dolayı **yılsonu toplam borç stokunun 12-13 trilyon TL'ye ulaşması sürpriz sayılmaz!**

ÖNCE BİR PARMAK BAL, SONRA ENFLASYONLA GERİ AL

Bu gidişle ekonomide jant yamulur, şanzıman düşer, motor yatakları dağılır. Sonunda araba pert olur kalır.

Temmuz ayına ait rekor enflasyon verileri Hükümetin ideolojik tercihlerinin bir sonucudur. Güven veren bir ekonomi yönetiminin milleti rahatlatacak adımları atması beklenir. Ama bunlar ne yapıyor? Birbirlerini bir övüyorlar, övdükçe övüyorlar. Sonunda da milleti 2,5 yıl daha çift haneli enflasyonla nasıl döveceklerini ballandıra ballandıra anlatıyorlar.

Gelirleri arttırarak milletin ağzına bir parmak bal çalmak, sonra da bunu enflasyonla misliyle geri almak, popülist yönetimlerin iktidarlarını sürdürmek için uyguladıkları acımasız bir yöntemdir. Bu teker böyle döner mi? Bir süre dönebilir. Ama tekerin her devrinde, jant yamulur, şanzıman düşer, motor yatakları dağılır. Sonunda araba pert olur kalır.

Bu Karar Nefret Suçuna Ortak Olmaktır

Ülkemizde de yayın yapan Disney+ adlı küresel platformun, Cumhuriyetimizin ve partimizin kurucusu, Ebedi Önderimiz Atatamızın hayatını anlatan bir diziyi, Cumhuriyetimizin 100. yılı vesilesiyle bu yıl 29 Ekim'de tüm dünyada eş zamanlı gösterime sunma kararından vazgeçtiklerine dair açıklamalarını değerlendirmek lazım.

Bu platformun yöneticileri, dizinin sadece ülkemizde FOX TV'de ve sinemalarda gösterilmesine karar verildiğini açıkladılar. Bu kararın, bir süredir, Gazi Mustafa Kemal Atatürk hakkında nefret söylemi içeren, yakışsız ifadeler kullanan, bu projeye karşı lobi yaptığı da bilinen, Amerika Ermeni Ulusal Komitesi'nin baskısıyla alındığı iddiaları var. Ülkemizin kurucu babası Mustafa Kemal Atatürk'e yönelik kin ve nefretle beslenen, bu girişimler ülkeler ve halkları arasında, barışçı ilişkiler kurulması çabalarına zarar verir. Ayrıca biz bu kuruluşun, ABD ve Avrupa'daki Ermenileri de Ermenistan Cumhuriyeti vatandaşlarını da temsil etmediğini biliyoruz. Söz konusu karar, dijital platformun ülkemizin ve partimizin kurucusu Büyük Önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'e karşı işlenen nefret suçuna ortak olması anlamına gelir. Bunu en sert şekilde kınıyoruz. Ama bu işin esas sorumlusu olan Dışişleri Bakanlığı'ndan henüz herhangi bir açıklama gelmemesini de hayretle karşılıyoruz. Eğer karar bu şekilde uygulanacaksa, şimdiden duyuralım, örgütümüzü, üyelerimizi ve tüm milletimizi bu platformu boykot etmeye ve platformdaki üyeliklerini sonlandırmaya davet edeceğiz.

Asgari Ücret Cebe Girmeden Açlık Sınırının Alına Düşüyor

Bir hükümetin ekonomideki başarısı, vatandaşlarına sağladığı refahla ölçülür. Bu hükümet milletimize ne iş, ne aş, ne de refah sağlayabiliyor, dünyada tarımın başladığı bu topraklarda artık yokluğu değil, açlıktan çocukların boyunun bodur kalmasını konuşmaya başladık. Bir iş bulup çalışmayan zaten aç. Ama çalışan da aç. Ülkemizde öyle bir enflasyon var ki, asgari ücret her açıklandığında, daha çalışanın cebine girmeden açlık sınırının altına düşürüyor. Ve ülkemizde çalışanların büyük kısmı, ücretin alt sınırı olan asgari ücrete mahkum edilmiş durumda.

TÜİK'e Göre İşsizler Keyiflerinden Evde Oturuyor

Makyaj uzmanı TÜİK, işsiz işsiz saymıyor. Son dört hafta içinde iş ilanlarına başvurmayan işsiz değil. İki hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olmayan işsiz değil. Umudunu yitirdiğinden iş aramaktan vazgeçen de işsiz değil. TÜİK, gerçekte 9 milyona dayanan işsiz sayısını, aylardır 3-3,5 milyon civarında açıklıyor. TÜİK'e bakarsanız çalışmayanlar iş bulamadığından değil, keyiflerinden evde oturuyor. Oysa bu ülkede sadece eski SSK

kapsamında çalışanların sayısı yılbaşından bu yana 1 milyon 411 bin kişi azalmış. Ekonomi hızla yavaşlıyor. Ekonomide güven hızla düşüyor. Durgunluk, işsizlik ve hayat pahalılığı üçlüsü, önümüzdeki dönemin en öncelikli gündem maddeleri olacak.

Önce Bir Parmak Bal, Sonra Enflasyonla Geri Al

Ekonomist Milton Friedman, "Hükümetin tüketiciyi koruması gerektiği söylene de asıl mesele tüketiciyi hükümetten korumaktır" diyor. Yani bu sözler sanki saray yönetimi için söylenmiş... Tek bir kişinin "Her şeyi ben bilirim" diyerek uyguladığı irrasyonel safsatalar, ekonomiyi alt üst etti. İflasın eşğine getirdi. Seçimden sonra yol bitti. Hükümet vergiyle, harçla, zamlarla, faturayı millete kesti. Emekli, memur, asgari ücretli, çiftçi, esnaf, vergilerle, harçlarla, güncellemelerle, zamlarla ezildi. Diğer taraftan hükümetin 2018'den sonra şirketlerinin döviz açık pozisyon riskinin, Hazine'nin, dolayısıyla milletin sırtına yıktığı, Dolarla, Avroyla garantiler verdiği, mevduatlarına kur koruma garantisi sağladığı yandaşları, yandaşları ise abat olmaya devam ediyor. Saray bunu bile isteye yapmaktadır. Milletin cebindeki parayı enflasyonla çarpmak, yandaşı abat etmek bilinçli bir ideolojik tercihtir. Bunun altını çizerek söylüyorum. Gelirleri arttırarak milletin ağzına bir parmak bal çalmak, sonra da bunu enflasyonla misliyle geri almak, popülist yönetimlerin iktidarlarını sürdürmek için, uyguladıkları acımasız bir yöntemdir.

Enflasyonla Temmuz Rekoru

TÜİK bugün enflasyon rakamlarını açıkladı. Temmuz'da İstanbul Ticaret Odası'na (İTO) göre yüzde 9,8, Bağımsız Araştırmacıların oluşturduğu Enflasyon Araştırma Grubuna (EN-AG) göre enflasyon yüzde 13,2 olan tek aylık enflasyon TÜİK'e göre yüzde 9,5. İTO'nun yıllık enflasyonu yüzde 64, EN-AG'ın yıllık enflasyonu yüzde 123, TÜİK'in yıllık enflasyonu yüzde 48. Ama TÜİK'in artık makyaj tutmayan rakamlarıyla bile aylık enflasyon Temmuz aylarının rekorunu kırdı. Türkiye 2023'te dünyada tüketici enflasyonunda 6. sırada.

Yılsonunda %58'lik Enflasyon Hedefini Tutturmak Bile Çok Zor

Enflasyonun gelecekteki seyrini gösteren çekirdek enflasyon rakamlarındaki yıllık artışlar ise şimdiden yüzde 60'a dayanmış vaziyette. Üretici enflasyonu da bu ay yüzde 8'i aştı. Tek bir aylık enflasyon rakamı bu. Bütün bunlar, Merkez Bankası'nın yılsonu için ilan ettiği yüzde 58 enflasyon hedefinin bile tutturulabilmesinin çok zor olduğunu gösteriyor.

Gıda Fiyatları Dünyada Düşüyor, Bizde Artıyor

Dar ve sabit gelirlilerin en önemli harcaması olan, gıdada enflasyon 35 aydır kesintisiz artıyor. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'ne göre 2022'de Rusya'nın Ukrayna'ya saldırmasının ardından zirveye ulaşan gıda fiyatları o günden bugüne tam yüzde 23 oranında düşmüş. Ama aynı dönemde gıda fiyatları bizde yüzde 94 artmış. Yani gıda fiyatlarındaki artış dünyadan değil beceriksizlikten. Tek bir ayda; taze meyvelerin fiyatı yüzde 15,7; sebzelerin fiyatı yüzde 14,0, ekmek fiyatı ise yüzde 14,4 artmış.

Bu Zalim Yönetim, Bu Aziz Millete Bir Simidi Çok Görüyor

Şimdi Ankara'da bir simit 10, bir fincan çayda 15 lira oldu. Üç çocuklu bir aile her öğün çay-simit yese aylık eder 11 bin 250 lira. Asgari ücretten eline kalır tam 152 lira. 152 lirayla bu aile kira mı ödenecek, faturalarını mı ödeyecek, çocukların okul masraflarını mı ödeyecek? Bir dönem seçim meydanlarında "Bu zalim yönetim, bu aziz millete bir bardak çayla bir simidi bile layık görmüyor" diye bağırarak oy isteyenler bugün milletin yüzüne nasıl bakacaklar göreceğiz bakalım.

Ekonomide En Bağlayıcı Kısıt Erdoğan

Millet, maaş, ücret ve aylıklara zam vakti geldiğinde TÜİK'in makyajlı verileriyle nasıl dolandırıldığını gayet iyi biliyordu. Ama artık TÜİK'in bu konuda yalnız olmadığını gördü. TÜİK yanına Merkez Bankası'nı aldı. Merkez Bankası Başkanı, yaptığı ilk mufassal enflasyon açıklamasında, "Dinamik optimizasyon problemlerinden" bahsedip bu problemleri çözerken, "İşe en bağlayıcı kısıttan başlamak gerektiğini, en bağlayıcı kısıt çözüldüğünde, diğerlerinin de hızlı şekilde bundan etkileneneğini" söyledi. Bunu söyledi ama aynı zamanda kendisinin de şunu anlamış olduğunu gördük. Problemin kaynağındaki en bağlayıcı kısıt yani Recep Tayyip Erdoğan, yani Saray. Bunlara dokunamayacağını anlamış ve havlu atmış.

Maaşların Üçte Birini Enflasyonla Geri Alacaklar

Enflasyonu düşürmek yerine arttırarak, önceki dönemin irrasyonel politikalarının maliyetini, dar ve sabit gelirlilere yüklemeye kervanına Merkez Bankası Başkanı da katılmış. Bütçe açığı şişmesin diye Kur Korumalı Mevduatın yükü Hazine'den alınıp Merkez Bankası'nın sırtına yüklenirken, Merkez Bankası Başkanının, "Aman

ne güzel oldu” diye açıklamalar yapması. Para basarak bütçeyi finanse etmeye razı olduğunu göstermesi aslında kendisinin havlu attığının bir başka göstergesi. Merkez Bankası daha bir ay önce “Yüzde 22 olur” dediği, 2023 sonu enflasyon tahminini de, asgari ücret, maaş, aylık ayarlamaları tamamlandıktan sonra, yüzde 58’e çıkardı. Saray, bir taraftan, “Emekliyi, çalışanı enflasyona ezdirmeyeceğiz” derken Merkez Bankası verilen ücretin, maaşın, aylığın, desteğin, üçte birinin enflasyonla geri alınacağını ilan etmiş oldu. Tabii o da 2023 enflasyonu yüzde 58’de kalırsa.

Enflasyonu %10’un Altında Tutmak İçin Hokus Pokus

Bir de şu var: Aslında bunu TÜİK yöneticilerine soruyorum, buna cevap vermeleri lazım. Şimdi TÜİK bu ay, doğalgaz fiyatı bir ay önceye göre yüzde 98 düştü diyor. Doğalgaz fiyatları yüzde 98 düşmüş. Bizim bilgimiz dahilinde doğalgaz fiyatlarında herhangi bir ayarlama yapıldığı bilgisi yok. Şimdi TÜİK, geçen ay 0,4 kuruş gösterdiği doğalgaz fiyatını bu ay her hangi bir ayarlama olmadan nasıl 0,01 kuruşa düşürdüğünü açıklamalıdır. Yani bu hokkabazlığın, bu ayın toplam enflasyonunu nerelere çektiğini de TÜİK kalkıp söylemelidir. Öyle görünüyor ki aylık enflasyonu yüzde 10’un altında tutmak için TÜİK yine hokus pokus yapmaktan kaçınmamış.

Birbirlerini Övüyorlar, Milleti Enflasyonla Dövüyorlar

Yeni ekonomi yönetiminin göreve gelmesinin üzerinden haftalar geçti. Ortada bir program yok. Her geçen gün ekonomi yönetiminin çok hazırlıksız olduğu ortaya çıkıyor. Vitrinde görüntü var, ama ses yok. Güven veren bir ekonomi yönetiminin milleti rahatlatacak adımları atması beklenir. Ama bunlar ne yapıyor? Birbirlerini bir övüyorlar, övdükçe övüyorlar. Sonunda da milleti 2,5 yıl daha, çift haneli enflasyonla nasıl döveceklerini, ballandıra ballandıra anlatıyorlar.

Jant Dağılır, Şanzıman Düşer, Motor Dağılır

Aslında bunların niyeti seçimlere kadar top çevirmek, artırı maaşı, ücreti, aylığı, milletin ağzına bir parmak bal çal, sonra artırı vergiyi, yap zamları, bas parayı, azdır enflasyonu, vatandaşa kaşıkla verdiği kepeyle al, yandaşına ver. Sonra yeniden vatandaşa ver ve bu böyle gitsin. Bu teker böyle döner mi? Bir süre dönebilir. Ama tekerin her devrinde, jant yamulur, şanzıman düşer, motor yatakları dağılır. Sonunda araba pert olur kalır. Biz bunları daha önce yaşadık. Popülist politikaların cazibesine kapılan, yapılması gerekeni yapamayan, zam-enflasyon-zam sarmalının içinden çıkamayan hükümetlerin ülkeye ne büyük acılar yaşattığını gördük. “Rasyonel zemin”, “Şeffaflık”, “Hesap verebilirlik” gibi beylik lafların sahiplerini uyarıyoruz. Vitrinle, lafla peynir gemisi yürümez.

Mesele Sadece Enflasyon Değil, Ekonomiye İdeolojik Yaklaşım

Yılsonuna 5 ay kalmışken, ekonomide hal ve gidiş şöyledir: Enflasyon yeniden zirve yapmaya başlamıştır. Ekonomi yavaşlamaktadır. Hükümet ödemeler dengesi krizini ertelemek için, kolay ama arabayı pert edecek alternatifi seçmiş, enflasyonla mücadeleyi bir başka bahara bırakmıştır. Ama şunu söylemem lazım. Zamanında yapılmayan tedavi, alınacak tedbirlerin millete maliyetini her geçen gün artıracaktır. Bu filmi biz daha önce de gördük, bunları daha önce de yaşadık. Bugün enflasyon rekor seviyelere ulaştı. Ama mesele sadece enflasyon, sadece hayat pahalılığı değil. Mesele yönetenlerin yaklaşımı, ideolojik tercihleri, yönetme biçimleri. Bu değişmeden, milletin ıstırabı bitmez.

Enflasyon temmuz ayında çift haneye dayandı!

Türkiye İstatistik Kurumu, temmuz ayı enflasyon verilerini açıkladı. Enflasyonda yıllık bazda sekiz aydır devam eden düşüş serisi temmuz itibarıyla son bulurken aylık enflasyon da 1,5 yılın zirvesine çıktı. Verilere göre enflasyon temmuz ayında bir önceki aya göre yüzde 9,49 artış gösterdi, yıllık bazda ise yüzde 47, 83 olarak açıklandı. On iki aylık enflasyon ise yüzde 57,45 oldu.

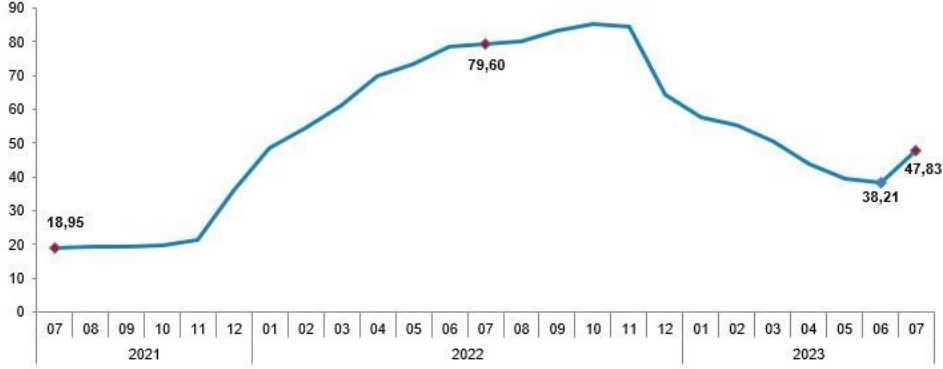
Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), temmuz ayına ilişkin Tüketici Fiyat Endeksi (E-TÜFE) verilerini açıkladı.

Buna göre; aylık enflasyon ücret ve vergi ayarlamaları, akaryakıt fiyatlarında yaşanan artışın etkisiyle yüzde 9,49 seviyesine çıkarak Ocak 2022’den bu yana en yüksek seviyeye ulaştı. Enflasyon yıllık bazda ise yüzde 47,83 ve on iki aylık ortalamalara göre yüzde 57,45 olarak gerçekleşti.

TÜFE değişim oranları (%), Temmuz 2023

	Temmuz 2023	Temmuz 2022	Temmuz 2021
Bir önceki aya göre değişim oranı	9,49	2,37	1,80
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı	31,14	45,72	10,41
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı	47,83	79,60	18,95
On iki aylık ortalamalara göre değişim oranı	57,45	49,65	15,15

TÜFE yıllık değişim oranları (%), Temmuz 2023

Bir önceki yılın aynı ayına göre en az artış gösteren ana grup %19,31 ile konut oldu. Buna karşılık, bir önceki yılın aynı ayına göre artışın en yüksek olduğu ana grup ise %82,62 ile lokanta ve oteller oldu.

Ana harcama grupları itibarıyla 2023 yılı Temmuz ayında bir önceki aya göre en az artış gösteren ana grup yüzde 2,67 ile eğitim oldu. Buna karşılık, 2023 yılı Temmuz ayında bir önceki aya göre artışın en yüksek olduğu ana grup ise yüzde 17,75 ile ulaştırma oldu.

Endekste kapsanan 143 temel başlıktan (Amaca Göre Bireysel Tüketim Sınıflaması-COICOP 5'li Düzey) 2023 yılı Temmuz ayı itibarıyla, 4 temel başlığın endeksinde düşüş gerçekleşirken, 4 temel başlığın endeksinde değişim olmadı. 135 temel başlığın endeksinde ise artış gerçekleşti.

Grup	Kapsam	Değişim oranı (%)				Endeks
		Bir önceki aya göre	Bir önceki yılın Aralık ayına göre	Bir önceki yılın aynı ayına göre	On iki aylık ortalamalara göre	
A	Mevsimlik ürünler hariç TÜFE	9,49	31,42	48,27	59,88	1 581,05
B	İşlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç TÜFE	8,92	34,66	54,32	58,08	1 280,40
C	Enerji, gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içkiler ile tütün ürünleri ve altın hariç TÜFE	9,61	37,57	56,09	54,72	1 174,19
D	İşlenmemiş gıda, alkollü içecekler ve tütün ürünleri hariç TÜFE	9,41	27,53	43,99	55,98	1 323,87
E	Alkollü içecekler ve tütün hariç TÜFE	9,43	30,91	47,95	57,62	1 441,25
F	Yönetilen-yönlendirilen fiyatlar hariç TÜFE	9,80	37,37	53,86	58,04	1 529,81

Özel

kapsamlı TÜFE göstergeleri ve değişim oranları (%), Temmuz 2023

İşlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç TÜFE'deki değişim, 2023 yılı Temmuz ayında bir önceki aya göre yüzde 8,92, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 34,66, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 54,32 ve on iki aylık ortalamalara göre yüzde 58,08 olarak gerçekleşti.

AA Finans Enflasyon Beklenti Anketi'ne katılan ekonomistler, temmuz ayında Tüketici Fiyat Endeksi'nin (TÜFE) yüzde 9,07 artmasını bekliyordu.

ENAG'a Göre Yıllık Artış Yüzde 123

Enflasyon Araştırma Grubu (ENAG) verilerine göre ise enflasyon temmuz ayında 13,18 arttı. Yıllık enflasyon yüzde 122,88 olarak gerçekleşirken 6 aylık enflasyon yüzde 70'e yaklaştı.

Merkez Bankası Enflasyon Yüксеlecek Demişti

Merkez Bankası Başkanı Hafize Gaye Erkan, 27 Temmuz'daki Enflasyon Raporu Bilgilendirme Toplantısı'nda Merkez Bankası'nın yıl sonu enflasyon tahmininin 22,3'ten yüzde 58'e yükseltildiğini duyurmuştu. 2023 yıl sonu gıda enflasyonu tahmini ise yüzde 27,9'dan yüzde 61,5'e çıkmıştı.

REKOR ENFLASYON

Temmuz enflasyonu döviz kurlarındaki artış ve vergi zamlarıyla rekor kırdı. Aylık enflasyon TÜİK'e göre yüzde 9,49, ENAG'a göre yüzde 13,18 arttı. Bakan, enflasyonun düşüşü için 2024'ü işaret etti. DİSK-AR'a göre doğalgaz ucuz gösterildi, enflasyon aşağı çekildi. BES/AR'a göre ise maaşlar yüzde 6 eridi.

Zam dalgasıyla geçen temmuz ayında enflasyon yeniden yükselişe geçti. İktidarın seçim sonrası kaynak yaratmak için ek bütçe ile getirdiği ÖTV ve KDV artışlarının yanında dolar kurundaki artış bu yükselişte etkili oldu. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), temmuz ayında tüketici fiyatlarının yüzde 9,49 arttığını açıkladı. Buna göre yıllık enflasyon 10 puanın üzerinde artarak yüzde 47,83 oldu. En yüksek aylık artış akaryakıt zamlarının etkisiyle ulaştırma grubunda yaşandı.

Kamu bütçesini seçim propagandası için kullanan iktidar, alt üst olan ekonomiyi vergi artışlarıyla toparlamaya çalışıyor. ÖTV ve KDV'de yapılan artışlar iğneden ipliğe zam dalgası olarak geniş halk kesimlerine yansıdı. Ayrıca seçime kadar müdahalelerle 20 liranın hemen altında tutulan dolar kurunun seçim sonrası 26 lirayı aşması da enflasyonun yeniden yükselişe geçmesine neden oldu. Böylelikle baz etkisiyle 8 aydır düşüş eğiliminde olan enflasyon, iktidar eliyle yeniden yükselişe geçti.

TÜİK'in verilerine göre, son yıllarda Temmuz aylarında görülen enflasyon verilerinin en yükseği bu yıl gerçekleşti. Genel olarak hazirandan sonra enflasyonun en fazla düştüğü ay olan temmuzda aylık enflasyon son bir buçuk yılın en yüksek seviyesine çıktı.

Önceki yıllarda tarla ürünleriyle sebze-meyve fiyatının eksiye düştüğü temmuz ayında sebze fiyatları yüzde 20,11, meyve fiyatları yüzde 15,65, ekmek fiyatları ise yüzde 14,40 arttı.

TÜİK'in yayımladığı veri serisinde ise 2023 Temmuz'u, 2005 yılından bu yana temmuz ayları itibarıyla en yüksek enflasyon olarak kayıtlara geçti.

Dünyanın en yüksek ikinci enflasyonu Türkiye'de(%)

1. Arjantin	115,6
2. Türkiye	47,8
3. İngiltere	7,9
4. Almanya	6,2
5. İtalya	6,0
6. Avustralya	6,0
7. G.Afrika	5,4
8. Meksika	5,1
9. Hindistan	4,8

Akaryakıt Zamları

Enflasyondaki yükselişe akaryakıt fiyatlarındaki artış damga vurdu. ÖTV artışının yanı sıra dolar kurundaki yükselişin de etkisiyle akaryakıt fiyatları bir ayda 10 liranın üzerinde zamlanırken TÜİK verilerine göre de temmuzda en yüksek fiyat artışları yüzde 17,75 ile ulaştırma grubunda oldu. TÜİK'e göre kişisel ulaştırma araçlarının yakıt ve yağları bir ayda ortalama yüzde 29,04 oranında arttı.

Kurum tarafından fiyat artışları takip edilen 143 temel başlıktan sadece 4 temel başlığın endeksinde düşüş gerçekleşirken 4 temel başlıkta da değişim olmadı. 135 temel başlığın endeksinde ise artış gerçekleşti.

Temmuz ayı zam şampiyonları (%)

Kişisel ulaştırma araçlarının yakıt ve yağları

29,04

Sebze (patates ve bazı yumru bitkiler hariç)

20,11

Oteller, pansiyonlar ve diğerleri

18,71

Demiryolu ile şehir içi yolcu taşımacılığı

17,68

Otomobil (Benzinli)

16,67

Temel hastane hizmetleri

16,02

İlaçlar

15,93

Ekmek

14,40

Fotoğraflar: Pixabay, Freepik

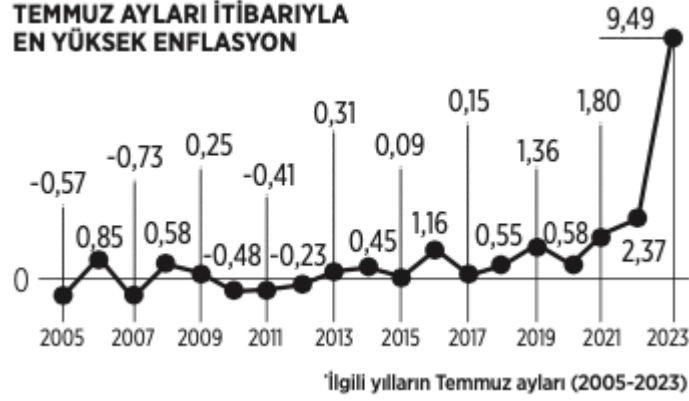
Yine En Düşük TÜİK

Enflasyon hesaplaması yapan kurumlar arasında TÜİK, yine en düşük rakamı açıklayan kurum oldu. ENAG'a göre ise tüketici fiyatları temmuzda aylık yüzde 13,18, yıllık yüzde 122,88 oranında arttı. İstanbul Ticaret Odası (İTO) da İstanbul'un temmuz enflasyonunun aylık yüzde 9,84, yıllık yüzde 63,76 olduğunu açıkladı.

TÜİK'in gıda enflasyonu hesaplaması da tutmuyor. Üniversite ve sendikaların hesaplamalarına göre yüzde 10'un üzerinde olan aylık gıda enflasyonu TÜİK'e göre yüzde 7,7 oldu. Yıllık gıda enflasyonu ise yüzde 60,7 olarak hesaplandı.

Türk-İş'in açlık ve yoksulluk sınırı hesaplamasında temmuzda gıda enflasyonu aylık yüzde 12,38, yıllık yüzde 70,44 olmuştu.

Bilgi Üniversitesi Finansal Uygulama ve Araştırma Merkezi (Cefis) de temmuzda gıda enflasyonunu aylık yüzde 15,3, yıllık yüzde 70,3 olarak hesaplamıştı.

Yılsonu Enflasyonu %70

Enflasyondaki yükseliş beklentisi Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın (TCMB) tahminlerine de yansımış, TCMB yıl sonu enflasyon beklentisini yüzde 22,3'ten yüzde 58'e yükseltmişti. TCMB Başkanı Hafize Gaye Erkan, 2024 ikinci çeyrekte yüzde 60 civarında zirveyi bulduktan sonra enflasyon ana eğilimlerinde iyileşme görmeyi beklediklerini dile getirmişti. Ancak ekonomistler yüzde 60 enflasyonun daha erken görüleceğini kaydetti.

İktisatçı Prof. Dr. Hayri Kozanoğlu, enflasyonun iki ayda yüzde 60'ın üzerine çıkacağına dikkati çekerek "Temmuz ayında fiyatı en az artan kalemler 'eğitim, giyim ve kira'. Bunların fiyatları mevsimsel olarak sonbaharda ayarlanır. Yılı ise yüzde 70'in altında kapatmak çok zor görünüyor" değerlendirmesinde bulundu.

Enflasyon Hesabıyla Oynuyor

DİSK Araştırma'dan (DİSK-AR) TÜİK'e tepki geldi. TÜİK'in yargı kararına rağmen madde fiyat listesini açıklamadığı hatırlatılan raporunda, "Doğalgazı yüzde 97 ucuzlatmış gösterdiler. Aylık enflasyonu yaklaşık yüzde 2 daha düşük gösterdiler" denildi. TÜİK'in oranlarının gerçeği yansıtmadığı belirtilen raporda, şunlara yer verildi: "Gıda enflasyonu ortalama yüzde 60,7 olarak gerçekleşirken emeklilerde gıda enflasyonu yüzde 74,6 oldu. Üçüncü yüzde 20'lik gelir grubunun gıda enflasyonu yüzde 69,2 olurken, düşük gelirli ikinci yüzde 20'lik grubun gıda enflasyonu yüzde 79,3, en yoksul yüzde 20'lik gelir grubun gıda enflasyonu ise yüzde 95,3 olarak gerçekleşti. Dördüncü yüzde 20'lik gelir grubunun gıda enflasyonu yüzde 58,1 olurken, en yüksek gelir grubunun gıda enflasyonu ise yüzde 44,2 oldu. Böylece en yoksul gelir grubunun gıda enflasyonu yüzde 95,3 olurken, en yüksek gelir grubunun gıda enflasyonu yüzde 44 oranında kaldı."

Adi Bir Numara

İktisatçı Mustafa Sönmez, doğalgaz fiyatının düşük gösterilerek enflasyonun iki puan aşağı çekildiğini savundu. AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın seçim vaadi enflasyon rakamlarını etkilemeye devam ediyor. Mayıs ayında konutlarda doğalgazın ücretsiz olacağını açıklayan Erdoğan, bir yıl boyunca ise 25 metreküpü denk gelen mutfak ve sıcak su tüketiminden ücret alınmayacağını açıklamıştı. TÜİK'in haziran enflasyonu hesaplanırken doğalgaz için "sıfır fiyat" uyuşması emekli, memur ve asgari ücret maaş hesaplarını olumsuz etkilemişti. Ekonomist Mustafa Sönmez, enflasyon verilerini değerlendirirken, "TÜİK, yine adi bir numara yapmış. Normalde metreküpü 5,7 TL olan doğalgaz seçim yatırımı olarak '0' sayıldı ve TÜFE haziranda 2,5 puan aşağıda gösterildi. Bu ay da 4 kuruşluk fiyat 01 kuruş, yüzde 98 düşük gösterilmiş ve toplamda 2,8 ağırlığı olan doğalgaz üstünden enflasyon 2 puan eksik gösterilmiş" dedi.

Maaşlar Yüzde 6 Eridi

Büro Emekçileri Sendikası Araştırma Merkezi (BES/AR) tarafından her ay hesaplanan 'Kamu Emekçilerinin Enflasyon Sepeti Araştırması' temmuz verileri de açıklandı. Buna göre kamu emekçilerinin yıllık genel enflasyonu yüzde 95,61; yıllık gıda enflasyonu ise yüzde 121,80 oldu. TÜFE de bir önceki aya göre yüzde 11,75 bir önceki yılın aynı ayına göre yıllık yüzde 95,61 artış gerçekleşti. Açıklamada, "Hükümetin kamu emekçilerine ikinci altı ay için reva gördüğü yüzde 6 maaş artışı TÜİK'in hesaplamalarına göre TÜFE rakamı yüzde 9,49 ile daha ilk ayda 3,49 puan gerisinde kalmıştır. Sendikamızın hesaplamalarına göre ise 2023 yılı ikinci altı ayında emekçilerin enflasyonu yüzde 11,75 olmuştur. Kamu emekçileri temmuzda ücretlerinde yüzde 5,75 puanlık enflasyon kaybına uğramıştır."

Şimşek: 2024'ün Ortasında Düşer

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, enflasyon verilerinin piyasa beklentilerine uyumlu olduğunu ve 2024 yılı ortasından itibaren yıllık enflasyonun düşmeye başlayacağını savundu. Şimşek, şöyle dedi: "Mali tedbirler, döviz kuru gelişmeleri ve ücret artışlarının etkisiyle enflasyon piyasa beklentileriyle uyumlu gerçekleşti. Dezenflasyon ile fiyat istikrarının hedeflendiği bir geçiş sürecindeyiz. Para politikası duruşunun olumlu etkisiyle 2024 yılı ortasından itibaren yıllık enflasyon düşmeye başlayacak. Dezenflasyon sürecini mali disiplinle destekleyeceğiz. Politikamızın temel amacı orta vadede enflasyonu kalıcı olarak tek hanelere indirmektir."

TÜRKİYE YÜKSEK ENFLASYONDA AVRUPA'DA AÇIK FARKLA BİRİNCİ SIRADA!

Türkiye, yüksek enflasyonda Avrupa ülkeleri arasında birinci, G20 ülkeleri arasında ikinci ve dünyada sekizinci sırada yer aldı. Türkiye'nin enflasyon oranı yüzde 47.83 olurken, ikinci sıradaki Macaristan'da bu oran yüzde 20.1 oldu.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), temmuz ayı enflasyon verilerini açıkladı. Verilere göre enflasyon temmuz ayında bir önceki aya göre yüzde 9.49 artış gösterdi, yıllık bazda ise yüzde 47.83 olarak açıklandı. On iki aylık enflasyon ise yüzde 57.45 oldu.

Türkiye, yüksek enflasyonda Avrupa ülkeleri arasında zirvede yer aldı.

Yüzde 47.83'lük enflasyon oranıyla Türkiye, ilk sırada yer alırken, Macaristan 20.1 puanla ikinci sırada yer aldı.

Macaristan'ı yüzde 13.7'lik enflasyon oranıyla Sırbistan, yüzde 13.2'lik oranıyla Moldova takip etti.

Avrupa'nın en yüksek enflasyona sahip 10 ülkesi şöyle oldu.

Ülke	Enflasyon Oranı
Türkiye	%47.83
Macaristan	%20.1
Sırbistan	%13.7
Moldova	%13.2
Ukrayna	%12.8
Slovakya	%10.88
Polonya	%10.8
Romanya	%10.25
Çekya	%9.7
İsveç	%9.3

Dünyada 8. Sırada Yer Aldı

Türkiye, yüksek enflasyonda dünyada 8. sırada yer aldı.

Venezuela, yüzde 404'lük enflasyon oranıyla ilk sırada görüldü.

Venezuela'yı yüzde 254'lük oranıyla Lübnan, yüzde 139'luk oranıyla Suriye izledi.

Dünyada en yüksek enflasyona sahip olan ülkeler şöyle sıralandı:

Ülke	Enflasyon Oranı
Venezuela	%404
Lübnan	%254
Suriye	%139
Arjantin	%116
Zimbabwe	%101

Sudan	%63.3
Surinam	%54.2
Türkiye	%47.83
Haiti	%46.4
Küba	%45.48

G20 Ülkeleri Arasında 2. Sırada

Türkiye ayrıca G20 ülkeleri arasında yüksek enflasyonda ikinci sırada yer aldı.

İlk sırada yüzde 116'lık enflasyon oranıyla Arjantin yer aldı.

Arjantin'i 47.83'lük oranıyla Türkiye ve yüzde 7.9'luk oranıyla İngiltere izledi.

G20 ülkeleri arasında en yüksek enflasyona sahip 10 ülke şöyle oldu:

Ülke	Enflasyon Oranı
Arjantin	%116
Türkiye	%47.83
İngiltere	%7.9
Almanya	%6.17
İtalya	%6
Avustralya	%6
Güney Afrika	%5.4
Euro Bölgesi	%5.3
Meksika	%5.06
Hindistan	%4.81

AÇLIK SINIR TANIMIMYOR!

4 kişilik bir ailenin aylık sınırı yükseldi: Asgari ücreti aşıyor

Türk-İş'in, her ay gerçekleştirdiği "Açlık ve Yoksulluk Sınırı Araştırması"nın Temmuz 2023 sonuçları açıklandı. Araştırmaya göre, 4 kişilik bir ailenin açlık sınırı asgari ücreti aşarak 11 bin 658 lira oldu. Yoksulluk sınırı ise 37 bin 974 lira olarak hesaplandı. Asgari ücret en son yapılan zamlarla birlikte 11 bin 402 lira olmuştu.

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (Türk-İş) Temmuz ayında 4 kişilik ailenin açlık sınırını 11 bin 658 lira, yoksulluk sınırını 37 bin 974 lira olarak hesapladı.

Türk-İş'in, çalışanların geçim koşullarını ortaya koymak ve temel ihtiyaç maddelerindeki fiyat değişikliğinin aile bütçesine yansımalarını belirlemek amacıyla her ay yaptığı "Açlık ve Yoksulluk Sınırı Araştırması"nın Temmuz 2023 sonuçları açıklandı.

Araştırmaya göre, bu ay 4 kişilik ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken gıda harcaması tutarını ifade eden "açlık sınırı" 11 bin 658 lira oldu. Türk-İş'in araştırmasına göre, 11 bin 402 lira olarak belirlenen asgari ücret açlık sınırının altına düştü.

Gıda ile giyim, konut, ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer harcamaların toplam tutarına denk gelen "yoksulluk sınırı" ise 37 bin 974 lira olarak hesaplandı.

Bekar bir çalışanın "yaşama maliyeti" de aylık 15 bin 123,60 TL'ye yükseldi.

Temmuz 2023'te Ankara'da yaşayan dört kişilik bir ailenin gıda için yapması gereken asgari harcama tutarındaki artış, bir önceki aya göre yüzde 12,38 oranında gerçekleşti. Yedi aylık değişim oranı ise yüzde 43,38 olarak tespit

edildi. Son 12 ay itibarıyla değişim oranı yüzde 70,44 oldu. 12 aylık ortalamalara göre değişim oranı ise yüzde 107,54 olarak hesaplandı.

AKP, İŞSİZ ORDUSU YARATTI

Geniş tanımlı işsiz sayısı 8 milyonu aştı. 2023'ün Ocak-Haziran döneminde 826 bin 627 yurttaş işsizlik ödeneği başvurusu yaptı. AKP döneminde işsizlik ödeneğine başvuran sayısı 17 milyon 999 bin 793'e ulaştı.

Ekonomik darboğaz yoksulluğu giderek derinleştiren işsizliği de kalıcı hale getirdi. Resmi verilere göre, Türkiye'deki geniş tanımlı işsiz sayısı 8 milyonu aştı. 2012 yılında 609 bin 530 olan işsizlik ödeneğine başvuran kişi sayısı, 2023 yılının henüz ilk yarısında aştı.

Karşılama Oranı Yüzde 41

İŞKUR'un verilerine göre, bu yılın ilk altı ayında toplam 826 bin 627 yurttaş işsizlik ödeneği için başvurdu. İşsizlik ödeneğine başvuran yurttaşların yalnızca 337 bini işsizlik ödeneği almaya hak kazandı. İşsizlik ödeneği başvurularının karşılama oranı yüzde 41 oldu. Haziran itibarıyla işsizlik ödeneği almaya hak kazanan kişi sayısının 766 bin 63 olduğu bildirildi. 766 bin 63 yurttaş işsizlik ödeneği olarak toplam 7 milyar 315 milyon 343 bin TL ödeme yapıldığı belirtildi. İşsizlik ödeneğine başvuru sayılarında yıllar itibarıyla yaşanan değişim de dikkati çekti 2003-2023 (Ocak-Haziran) döneminde işsizlik ödeneği için yapılan toplam başvuru sayısı 17 milyon 999 bin 793 ile ifade edildi. AKP döneminde işsizliğin kronik hale geldiğini ortaya koyan başvuru sayıları, bazı yıllara göre şöyle sıralandı:

- 2008: 383 bin 77
- 2012: 609 bin 530
- 2014: 901 bin 876
- 2016: 1 milyon 520 bin
- 2018: 1 milyon 754 bin
- 2020: 1 milyon 510 bin
- 2022: 1 milyon 707 bin
- 2023 (Ocak-Haziran): 826 bin 627

Zararı Hep Emekçilere

AKP'nin ülkeyi uçuruma sürükleyen ekonomi politikasından en büyük zararı emekçiler gördü. Temmuz 2018'de yüzde 17,3 olan geniş tanımlı işsizlik oranı, Temmuz 2023 itibarıyla yüzde 23,8 olarak kaydedildi. Türkiye'de Temmuz 2018'de 5,8 milyon olan işsiz sayısı ise Temmuz 2023'te 9,1 milyona yükseldi.

BORÇLANMA MALİYETİ ARTTI KARTLAR CEPTEN ÇIKAMADI

Enflasyonist süreçte gelir artışlarının artan hayat pahalılığı karşısında yetersiz kalması sonucunda bireysel borçlanmalarda artış yaşanıyordu. Yılbaşından bu yana artan bireysel borçlanma uzun zaman sonra ilk kez haftalık olarak azaldı. Merkez Bankası'nın maliyetini artırdığı kredi kartı ve tüketici kredileri uzun bir aradan sonra ilk kez geçen hafta azaldı.

Vatandaşların bankalara ve tüketici finansman şirketlerine olan ihtiyaç, konut ve taşıt kredilerinden oluşan bireysel kredi ile kredi kartları borçları 14-21 Temmuz haftasında 3 milyar lira azalarak 2 trilyon 257 milyar liraya indi. Söz konusu haftada tüketici kredileri 1,8 milyar, kredi kartı borç bakiyesinde ise 1,2 milyar liralık azalma yaşandı.

Tüketici kredileri ve kredi kartı borçları enflasyon karşısında düşük kalan faiz oranları nedeniyle ucuz borçlanma aracı olarak kullanıyordu. Bu nedenle yıl başından bu yana tüketici kredileri 320 milyar lira artarak 1 trilyon 440 milyar liraya, kredi kartı borç bakiyesi ise 363 milyar lira büyüyerek 817 milyar liraya kadar çıktı.

Borç miktarıyla birlikte ödenemeyen kredilerde de artış yaşandı. Bankaların zamanında tahsil edilemediği için icra takibine aldıkları vatandaşlardan olan kredi alacakları ise yılbaşından bu yana 6,3 milyar liralık artışla 36,6 milyar liraya çıktı. Varlık yönetim şirketlerinin kontrolünde ise 36,6 milyar liralık bir batık tüketici kredisi alacağı bulunuyor.

Ayrıca vatandaşların TOKİ'ye de 46 milyar liralık taksitli konut borcu bulunuyor.

İcra Dosyalarında Artış

Ekonomideki kötü gidişat icra dairelerine giden dosya sayısındaki artış da görülüyor. 1 Ocak- 28 Temmuz 2023 günleri arasında icra dairelerine gelen yeni dosya sayısı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 61,4 oranında artarak 8 milyon 385 bin oldu.

DIŞ TİCARET AÇIĞI 7 AYDA 73 MİLYAR DOLARI AŞTI!

Dış ticaret açığı, temmuz ayında yüzde 15,7 yükselerek 12,4 milyar dolara çıktı. Böylelikle 7 aylık dış ticaret açığı 73 milyar doları aşmış oldu.

Ticaret Bakanı Ömer Bolat, temmuz ayına ait dış ticaret rakamlarını düzenlediği basın toplantısı ile kamuoyu ile paylaştı.

Bolat tarafından açıklanan verilere göre, Türkiye'nin temmuz ayında ihracatı yüzde 8,4 artarak 20 milyar 93 milyon, ithalatı ise 32 milyar 475 milyon dolar oldu. Böylelikle dış ticaret açığı temmuzda 12,4 milyar dolar olarak hesaplandı.

Verilere göre 7 aylık dış ticaret açığı ise 73 milyar doları aştı.

Bolat'ın açıklamalarından öne çıkanlar şöyle:

"İhracatımız Temmuz ayında yüzde 8,4 artışla 20 milyar 93 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu rakam tarihin en yüksek temmuz ayı ihracat değeri oldu.

İlk 7 ayda ihracatımız 143 milyar 435 milyon dolara yükseldi. Temmuz ayı itibarıyla son 12 aylık ihracat ise yüzde 2,1 oranında artış ile 253 milyar 379 milyon dolar oldu.

Bu kapsamda, 2022 yılında yüzde 36,9 olan orta-yüksek ve yüksek teknoloji ürün ihracatının imalat içindeki payı, bu yılın ilk yedi ayında yüzde 40,8'e yükselmiştir.

Temmuz ayında ithalatımız ise yüzde 11,1 artışla 32 milyar 475 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Ocak-Temmuz dönemde ithalatımız ise bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 5,1 oranında artışla 217 milyar 52 milyon dolara ulaşmıştır.

İthalattaki artış önemli oranda işlenmemiş altı ithalatından kaynaklanmaktadır. Nitekim bu dönemde işlenmemiş altın ithalatı 12,5 milyar dolar, yani yüzde 180,4, artarak 19,4 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

2022 yılında ithalattaki artışın temel belirleyicisi olan enerji ithalatı ise yüzde 26,0 oranında gerileme ile 41,1 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir."

HALKIN PARALARI ADALETSİZ DAĞILIYOR!

Kamunun harcama detayları iktidarın tercihlerini bir kez daha ortaya koydu. Yılın yarısında din eğitimi için 19,1 milyar TL harcanırken ormanların korunması için 2,9 milyar TL, kadının güçlenmesi için 1 milyar TL ödendi.

Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin ocak-haziran dönemindeki bütçe gerçekleştirmeleri açıklandı. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı'nca yayımlanan veriler, rejimin tercihlerini gözler önüne serdi. Din hizmetleri ile yaygın din eğitimi için 6 ayda devletin kasasından çıkan para, aynı dönemde kültür ve sanat için harcanan tutarı 12'ye katladı. Birbiri ardına yanan ormanların korunması ile kadınların güçlenmesi için harcanan para da dini eğitim için ödenen meblağı yakalayamadı.

Strateji ve Bütçe Başkanlığı'nca yayımlanan rapora göre, kamu idareleri, din hizmetleri ile yaygın din eğitimi için yılın ilk yarısında toplam 19 milyar 196 milyon TL'lik harcamaya imza attı. Aynı dönemde kültür ve sanat için 1 milyar 679 milyon 329 bin TL'lik ödeme yapıldı.

2023 OCAK-HAZİRAN BÜTÇE GİDERLERİ (TL)

DİN HİZMETLERİ VE EĞİTİMİ

19,196 milyar

KAYITDIŞI EKONOMİ
İLE MÜCADELE

3,94 milyar

ORMANLARIN VE
DOĞANIN KORUNMASI

2,93 milyar

KÜLTÜR VE SANAT

1,67 milyar

KADININ GÜÇLENMESİ

1,31 milyar

BAĞIMLILIKLA MÜCADELE

823,16 milyon

AKP'li siyasetçilerce propaganda malzemesi olarak kullanılan uzay ve havacılık alanı için de adeta cep harçlığı tutarında harcama yapıldı. Buna göre, kamu idareleri, "Uzay ve Havacılık" alanı için yalnızca 336 milyon 2 bin TL'lik ödeme gerçekleştirdi.

Devletin kasasından "ormanların ve doğanın korunması" için 2 milyar 935 milyon 187 bin TL çıkarken bağımlılıkla mücadele için 823 milyon 160 bin TL harcadı. "Kayıtdışı ekonomi ile mücadele" için de 3 milyar 94 milyon 647 bin TL'lik tutar ödendi.

KAŞIKLA VERİP KEPÇEYLE ALDILAR

Temmuzda en düşük memur maaşı olan 22 bin TL'nin alım gücü, ağustos başında 20 bin 97 TL'ye düştü. Asgari ücret daha cebe girmeden 988 lira eridi.

İşçi, memur ve emekliye temmuz ayının başında yapılan zamlar, ay bitmeden eriyip, kuşa döndü. Hayat pahalılığı karşısında her geçen gün yoksullaşan dar gelirliye maaş zammı diye kaşıkla verilen zamlar, vergi ve zamların ardından kepçeyle geri alındı. Temmuzda 22 bin liraya yükseltile en düşük memur maaşının alım gücü, bir aydır yağın zamlar yüzünden ağustos başında 20 bin 97 liraya geriledi. Temmuzda açıklanan ve ilk kez bu ay ödenmeye başlayan 11 bin 400 liralık asgari ücretin alım gücü de zamlar karşısında yaklaşık bin lira eriyerek 10 bin 414 liraya düştü. Temmuzda zam yapılmayan 7 bin 500 liralık en düşük emekli aylığının piyasadaki alım gücü 5 bin 719 liraya geriledi. Temmuzda zam alamayan özel sektör çalışanın 15 bin liralık maaşı ağustos başında 11 bin 438 lira oldu.

7.907 TL'ye Düştü

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), tüketici enflasyonunun temmuzda yüzde 9.49, yıl başından bu yana yüzde 31.14 arttığını hesapladı. Enflasyon Araştırma Grubu (ENAG) da aylık enflasyonu yüzde 13.18, 7 aylık enflasyonu yüzde 69.21 olarak açıkladı. Memur-Sen, bekar ve çocuksuz en düşük memur maaşının temmuzda 20 bin 352 lira olduğunu ilan etmişti. TÜİK'in hesabına göre, bu memurun ağustos başında alım gücü bin 764 lira, ENAG'ın hesabına göre 2 bin 370 lira eridi. Temmuzda yüzde 25 zamlı 8 bin 657 TL'ye yükseltile en düşük memur emeklisi aylığının alım gücü ağustosta 750 lira azalarak, 7 bin 907 lira oldu. Bu emekliler 8 bin 77 liralık seyyanen

zamdan yararlandırılmamıştı. 11 bin 402 liraya çıkarılan ve ilk kez ağustosta milyonlarca işçiye ödemesi yapılan yeni zamlı asgari ücret de cebe 10 bin 414 liralık alım gücüyle girdi.

Memur, işçi ve emekli zamları böyle eridi (TL)					
	Temmuz maaşı	TÜİK alım gücü	Alım gücü kaybı	ENAG alım gücü	Alım gücü kaybı
MEMURLAR					
Hizmetli (15/1)	20.352	18.588	-1.764	17.982	-2.370
Memur (15/1)	22.004	20.097	-1.907	19.442	-2.562
Öğretmen (9/3)	24.505	22.381	-2.124	21.651	-2.854
Hemşire (9/4)	26.476	24.181	-2.295	23.393	-3.083
Polis (9/4)	29.109	26.586	-2.523	25.719	-3.390
Müdür (1/4)	33.025	30.163	-2.862	29.179	-3.846
Profesör (1/4)	41.873	38.244	-3.629	36.997	-4.876
Hakim (1/1)	61.333	56.017	-5.316	54.191	-7.142
EMEKLİ					
En düşük mem.	8.657	7.907	-750	7.649	-1.008
En düşük işçi	7.500	5.719	-1.781	4.432	-3.068
ASGARI ÜCRET					
	11.402	10.414	-988	10.074	-1.328

Zamsız yakalandılar

Yılın başında 7 bin 500 liraya yükseltilen, ancak temmuz ayında hiç zam yapılmayan en düşük işçi, esnaf ve çiftçi emeklisi aylığı alanlar, temmuzda yağın zam sağanağı karşısında savunmasız kaldı. Söz konusu emeklilerin 7 bin 500 liralık aylığının çarşı pazardaki alım gücü TÜİK hesabıyla bin 781 lira eriyerek, 5 bin 719 liraya düştü. Aynı şekilde özel sektörde çalışıp temmuzda ara zam yapılmayan örneğin 15 bin lira maaşlı bir işçinin alım gücü de ağustos ayı başında 11 bin 438 liraya geriledi.

TASARRUF GENELGESİ YERLE YEKSAN!

Kamu kurumlarına, 17 Temmuz'da gönderilen Tasarruf Tedbirleri Genelgesi, yerle bir edildi. 17-31 Temmuz döneminde kamu idareleri 1,1 milyar TL'lik araç kiraladı, 35 milyon TL'lik organizasyon giderine imza attı.

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, "Harcamaların yeniden gözden geçirilmesi ve tasarruf takibinin taviz verilmeden sağlanması gerektiğini" belirterek tüm kamu kurumlarına genelge gönderdi. 17 Temmuz'da gönderilen Tasarruf Tedbirleri Genelgesi'nde, "Kamu harcamalarının rasyonelleştirileceği" savunuldu. Genelge ile kamu kurumlarından, taşıt sayılarını minimuma indirmeleri, temsil, tören ve ağırlama giderlerini kısmaları istendi.

Bakan Mehmet Şimşek imzalı genelgenin etkisizliği, kamu idarelerinin fahiş harcamaları ile henüz ikinci haftasında gözler önüne serildi. Genelgenin işleme konulma tarihinin 14'üncü günü olan 31 Temmuz itibarıyla kamu idarelerinin toplam taşıt kiralama, organizasyon ve tanıtım gideri 1 milyar TL'yi aştı.

Araçlara 1,1 Milyar TL

17 Temmuz-31 Temmuz döneminde kamu idareleri, araç kiralamaya yönelik toplam 52 sözleşmenin tarafı oldu. Yaklaşık maliyetin toplamının 1 milyar 171 milyon 476 bin TL olduğu 52 ihalenin toplam sözleşme bedeli ise 1 milyar 149 milyon 408 bin TL olarak kaydedildi. Araç kiralama ihalelerinde yüzde 1'de kalan kamu lehine tenzilat (indirim) oranı ise ihalelerde rekabet ortamının sağlanmadığını ortaya koydu.

Tasarruf Tedbirleri Genelgesi ile geçilen 14 günde gerçekleştirilen organizasyon ihalelerinin büyüklüğü de dikkati çekti.

Organizasyon 35 Milyon

Kamu idareleri, 17 Temmuz-31 Temmuz döneminde toplam 24 organizasyon ihalesine imza attı. Yaklaşık maliyetin 38 milyon 205 bin, kamu lehine indirim oranının ise yüzde 8 olduğu ihalelerin sözleşme bedeli toplamı kayıtlara 35 milyon TL olarak geçti.

Kamu idarelerince 17 Temmuz-31 Temmuz döneminde gerçekleştirilen iki adet tanıtım ihalesinin sözleşme bedeli ise 3 milyon 833 bin TL olarak gerçekleşti. İhalelerdeki yaklaşık maliyeti toplamının 4 milyon 751 bin TL, kamu lehine indirim oranının ise yüzde 19 olduğu bildirildi.

Genelge Kitap Fuarını İptal Ettirdi

Balkesir Edremit Belediyesi'nce 14-20 Ağustos tarihleri arasında yapılması planlanan Edremit Fuarı'nın, fuara günler kala iptal edildiği duyuruldu. Edremit Belediyesi'nin duyurusunda, Hazine ve Maliye Bakanlığı'nca tüm kamu kurum ve kuruluşlarına gönderilen, "Tasarruf Tedbirleri Genelgesi" gerekçe olarak gösterildi.

EMEKLİYE YÜZDE YİRMİBEŞ, YÖNETİM KURULUNA YÜZDE YÜZLÜK ZAM

İktidar, asgari ücretliye yüzde 34'lük zammı reva görürken AKP'li isimlerin de yer aldığı kamu bankalarının yönetim kurulu üyelerinin ücreti yüzde 100 arttı. 2022'de 30 bin 940 TL olan ücretler 62 bin TL'ye çıktı.

Kamu bankalarının olağan genel kurulları tamamlandı. Ziraat Bankası, Halk Bankası ve Vakıflar Bankası'nın genel kurul toplantılarında, aylık ücretler ve yönetici atamaları olmak üzere çok sayıda önemli karara imza atıldı. Kamu bankalarında yönetim kurulu üyelik ücretleri, 2022 yılına oranla yüzde 100 zamlandı.

Astronomik Zam

Yönetim kurulu üyeleri arasında yer alan eski milletvekillerinin aylık gelirleri en az 200 bin TL olacak.

Ziraat Bankası'nda, banka dışında kamu görevi bulunmayan yönetim kurulu üyelerinin ücreti, 30 bin 940 TL'den 62 bin TL'ye çıkarıldı. Uhdesinde kamu görevi bulunan yönetim kurulu üyelerinin 2022 yılında 17 bin 230 TL olan ücreti ise 34 bin 500 TL'ye yükseltildi. Bankanın denetim kurulundaki isimlere ise 28 bin TL ödenmesi kararlaştırıldı. Vakıflar Bankası'nın yönetim kurulu üyelerinin ücreti de aynı oranda artırıldı. Bankanın yönetim kurulunda yer alan ve bir başka kamu görevi bulunmayan üyelerin ücretinin 62 bin TL, bir başka kamu görevi daha bulunan üyelerin ücretinin ise 34 bin 500 TL olduğu bildirildi.

Halk Bankası yönetiminin ücretlerinde de tarife aynı oldu. Bankanın yönetim kurulu üyelerine aylık net 62 bin TL ödenmesi yönünde karar alındı. Banka dışında kamu görevi bulunan üyelere de aylık net 34 bin 500 TL ödeneceği kaydedildi.

Yine Yönetimceler

Kamu bankalarının genel kurul toplantılarında alınan kararlara göre, İBB eski belediye başkanı AKP'li Mevlüt Uysal, Halkbank Yönetim Kurulu Başkanvekili görevini sürdürecektir. Bankada Osman Arslan da Genel Müdürlük görevine devam edecek.

İçişleri Bakanlığı eski bakanı Abdulkadir Aksu ve AKP'nin eski TBMM Grup Başkanvekili Sadık Yakut ise yeni dönemde Vakıfbank Kurumsal Yönetim Komitesi ile Denetim Komitesi'nde görev alacak.

Vakıfbank'ta Mustafa Saydam, Yönetim Kurulu Başkanı, Cemil Ragıp Ertem Yönetim Kurulu Başkanvekili ve Abdi Serdar Üstünsalih ise Genel Müdür olacak.

AKP'DEN 21'İNCİ YILDA USTALIK ESERİ: 3,6 MİLYON HANE AŞIRI YOKSUL

Ülkedeki yoksulluğu ortaya koyan en güncel veri, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nca paylaşıldı. Bakanlığın sosyal yardım verilerine göre bu yılın ilk 6 ayında, aşırı yoksulluk çeken hane sayısı 3 milyon 615 bine yükseldi.

Türkiye’de iktidar eliyle yaratılan ekonomik kriz kaynaklı derin yoksulluk on milyonlarca yurttaşı etkiliyor. Sosyal yardımlara yönelik hemen her yeni veri, yoksulluğun ulaştığı çarpıcı boyutu bir kez daha gözler önüne seriyor. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı’nın 2023 yılının ilk yarısına yönelik verileri milyonlarca hanenin yoksulluğa adeta hapsediğini ortaya koyuyor.

Aşırı Yoksulluk Artıyor

Bakanlığın verilerine göre, “Ailesinin yanında yaşamını en düşük seviyede dahi sürdürmekte güçlük çeken” ve Sosyal ve Ekonomik Destek (SED) programından yararlandırılan çocuk sayısı Haziran 2023 itibarıyla 168 bin 247’ye ulaştı. Ocak-Haziran 2023 döneminde SED Programı kapsamında destek sağlanan çocuklar için 3 milyar 340 milyon 867 bin TL para harcandı.

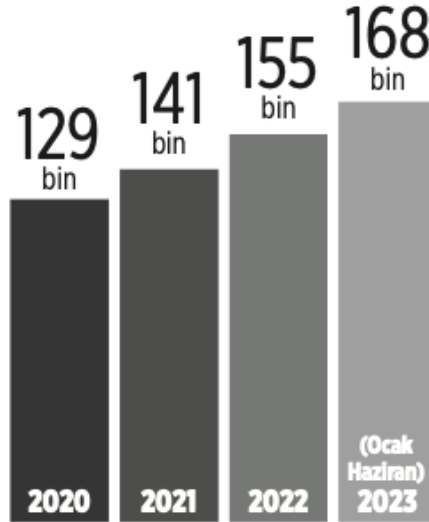
Aşırı yoksulluk sınırının altında kalan yurttaşların dâhil edildiği Türkiye Aile Destek Programı’na yönelik rapor da Türkiye’deki yoksulluğun boyutunu ortaya koyan bir başka veri oldu. Buna göre, 2022 yılında 2,5 milyon olan program kapsamına alınan hane sayısı, Haziran 2023 itibarıyla 3 milyon 615 bin 670’e fırladı.

Işıklar Bile Yanmıyor

Elektrik faturasını ancak sosyal yardım ile ödeyebilen hane sayısında da çarpıcı artış kaydedildi. 2019 yılında 1 milyon 343 bin 109 hanenin elektrik faturası sosyal yardım ile ödenirken 2021 yılında elektrik tüketim desteği alan hane sayısı 1 milyon 791 bin 200 ile ifade edildi. Bakanlığın elektrik tüketim desteği kapsamında yardım yaptığı hane sayısı 2022 yılında ise kayıtlara, 3 milyon 690 bin 582 olarak geçti. Haziran 2023 itibarıyla ise ışığı ancak sosyal yardım ile yanan hane sayısının 4 milyon 141 bin 991 olduğu bildirildi. Doğal Gaz Tüketim Desteği kapsamında desteklenen hane sayısının ise Ocak-Haziran 2023 döneminde 157 bin 952 olduğu belirtildi.

Aileler Artık Çocuklarına Bakamıyor

Ailesinin yanında bakılamayan ve ailesinden alınma riski bulunan çocuk sayısında yıllar itibarıyla yaşanan değişim şöyle yansıdı:

BÜTÇEDEKİ TAŞKIN ÖNLENEMEDİ

DSİ, 1 milyon 724 bin TL’lik temsil ve tanıtma ödeneğini yerle bir etti, 6 ayda 6 milyon 444 bin TL harcadı. Taşkinlerle mücadelede zafiyeti sorgulanan kurum, 12 aylık ödeneğini altı ayda yüzde 274 oranında aştı.

Ülkede her geçen gün daha da derinleşen ekonomik kriz, kamu kurumlarının harcamalarını etkilemiyor. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ) Ocak-Haziran döneminde, bu yılın tamamı için ayrılan temsil ve tanıtma ödeneğinin yüzde 274 üzerinde harcama yaptı. Bu para, 6 milyon 444 bin TL olarak kayıtlara geçti.

DSİ, yılın ilk yarısına ilişkin mali tabloları hazırladı. Buna göre, bu yıl için 1 milyon 724 bin TL’lik temsil ve tanıtma ödeneği ayrıldı. Ocak ayında bu ödenek kapsamında para ödenmedi. Ancak sadece mart ayında 4,7 milyon TL’lik harcamaya imza atıldı. DSİ’nin ödenek kapsamında yaptığı harcamanın aylara göre dağılımı şöyle oldu:

Şubat: 116 bin 721 TL

Mart: 4 milyon 793 bin 724 TL

Nisan: 907 bin 556 TL

Mayıs: 236 bin 734 TL

Haziran: 332 bin 928 TL

Temsil ve tanıtma için başlangıç ödeneğinden yüzde 274 daha fazla parayı altı ayda tüketen kurum, 1,7 milyon TL olarak belirtilen yıllık harcama öngörüsünü değiştirdi. Kurumun mali tablolarına 2023 yılının tamamında temsil ve tanıtma için harcanması planlanan para, 12 milyon 791 bin 400 TL olarak kaydedildi.

Sayıştay Yakalamıştı

Ülkenin dört bir yanında yaşanan sel ve taşkın felaketlerinde sorumluluğu sorgulanan DSİ, kiraladığı ithal araçlar nedeniyle 2021 yılında Sayıştay denetimlerine takılmıştı. Kurumun 2020 yılında, toplam 34 araç kiraladığı tespit edilmişti.

EKONOMİK ÖZGÜRLÜK ENDEKSİ'NDE DE 'AĞIRLIKLA ÖZGÜR OLMAYAN ÜLKELER' KATEGORİSİNDEYİZ!

Türkiye'yi her alanda dünya sıralamasında çok gerilere taşıyan iktidar, Ekonomik Özgürlük Endeksi'nde de 'Ağırlıklı Özgür Olmayan Ülkeler' kategorisine sürükledi. Ekonomik özgürlük kriterlerinde dünyada 104'üncü sırada yer alan Türkiye; mülkiyet hakları, hukuk, devletin ve bütçenin şeffaflığı, yatırım ve finansal özgürlük gibi alanlarda dünya ortalamasının gerisinde kaldı!

Türkiye, iktidarın 21 yıllık uygulamaları ile uluslararası alanda hemen tüm siyasi, insani, demokratik endekslerde en alt sıralara gerilerken iktidarın başarılı olduğunu iddia ettiği ekonomi alanında da alt sıralara inmeye devam ediyor. Küresel Ekonomik Özgürlük Endeksi 2022 verileri ve yapılan sıralamada 104'üncü olan Türkiye, endekste ekonomik özgürlük kategorilerinde de 'Ağırlıklı Özgür Olmayan Ülkeler' arasında yer aldı. Mülkiyet hakları, adli etkinlik, devletin ve bütçenin şeffaflığı, finansal, yatırım ve iş yapma özgürlüğü, çalışma ve emek özgürlüğü, devlet harcamaları, vergi yükü, devletin dürüstlüğü gibi kriterler üzerinden yapılan ölçümlerler sonrasında dünyada 104'üncü olan Türkiye, Avrupa'da sondan üçüncü olarak 41'inci sırada yer aldı.

Ağırlıklı ekonomik özgürlüğü olmayan ülkeler kategorisinde Türkiye'nin yanı sıra Ruanda, Uganda, Namibya, Çad, Lesoto, Kenya vb. Afrika ülkeleriyle Özbekistan, Kırgızistan, Tacikistan vb. Orta Asya ülkeleri yer alıyor.

✓ 100 u zerinden yapılan puanlamada Türkiye'nin pek çok kriterdeki puanı 50'nin altında.

Türkiye en düşük puanı 24 ile adli etkinlik, hukuk ve yargıda alırken, ikinci en düşük puan 37 ile devletin dürüstlüğü alanında. Parasal-finansal özgürlük, çalışma ve emek özgürlüğünde 50 düzeyinde puanı olan Türkiye, bu alanlardaki özgürlük açısından da gerilerde. Vergi yükünde ise 73 ile en yüksek puanlardan birisi Türkiye'de ve bu da geniş kesimlerin ağır vergi yükü altında ezildiğinin göstergesi.

İktidar son günlerde AB ile yeniden yakınlaşmak, üyelik sürecini canlandırmak yönünde söylemleri dillendiriyor. Hazine ve Maliye Bakanı geçen hafta Viyana'da katıldığı konferansta benzer şekilde AB'nin Türkiye'den vazgeçemeyeceğini, Gümrük Birliği Anlaşmasının güncellenmesinin hem AB hem de Türkiye'ye katkı sağlayacağını ifade etti. İktidar dış kaynak bulma telaşıyla Türkiye'nin önemini gündeme getirirken, yatırımcının asıl beklediği güven, hukuk güvencesi, şeffaflık ve öngörülebilirlik, demokrasi, yargının tarafsızlığı ve bağımsızlığından söz etmiyor. Böyle olunca da şeriatla yönetilen Körfez emirlikleri dışında kapısını çalabileceği, para veya yatırım talep edebileceği kimse kalmıyor.

Ekonomik Özgürlük Endeksi 2022 sonuçları, gelişmiş demokratik ülkelerin, batılı ve küresel sermayenin kaynak ve yatırım için bir ülkede aradığı kriterlerin neredeyse tamamında Türkiye'nin dünya ortalamasının da çok altında olduğunu ortaya koyuyor. Endekste kriterler ve ülkeler sıralamasında ortaya çıkan bu tablo aynı zamanda **iktidarın yatırım-sermaye çekmek için ilk olarak hangi alanlarda ivedi adımlar atması gerektiğini de gözler önüne seriyor.**

PAZARLIK USULÜ BİR İHALE DAHA AKP'Lİ FİRMAYA GİTTİ

Gaziantep'te AKP'li Şahinbey Belediyesi tarafından yaptırılan ve yaklaşık 1 milyar TL'ye mal olacak Akkent Camii'nin çevre düzenlemesi ve ikmal işini pazarlık usulüyle, AKP'ye yakın olan Hüsamet'in Peker İnşaat Taahhüt Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi 712 milyon TL'ye kazandı. Şirketin başka bir ortağının firmasının da geçtiğimiz yıl yine Şahinbey Belediyesi'nden 213 milyon TL'lik ihale aldığı ortaya çıktı.

İhaleyi kazanan Hüsamettin Peker İnşaat Taahhüt Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'nin özelliği, sahibi Hüsamettin Peker'in, AKP'den Bitlis 3. sıra milletvekili adayı olan ancak kazanamayan Mehmet Zeki Peker'in ağabeyi olması. Peker'in milletvekilliğini kazanamamasına rağmen, kardeşinin firmasının çok sayıda ihale kazandığı da EKAP kayıtlarında görülüyor. Bu firma son olarak da Şahinbey Belediyesi'nden olağanüstü hal ve felaket durumlarında uygulanan 21-B yöntemiyle 712 milyon TL'lik ihaleyi kazandı.

AFAD'ın Zarar Gören Binasının Da Müteahhidi

Şahinbey Belediyesi'nden pazarlık usulüyle 712 milyon TL'lik ihale alan Hüsamettin Peker İnşaat Taahhüt Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'nin geçtiğimiz yıl ağustos ayında fırtınada dış cephesi zarar gören Ankara'daki AFAD merkezinin ihalesini kazanan 3 firmadan birisi olduğu ortaya çıktı.

Zarar gören binayla ilgili olarak Kamu İhale Bülteninde, TOKİ tarafından inşa edilen ve ihalesini Silahtaroğlu İnşaat, Hüsamettin Peker İnşaat ve Atlı İnşaat'ın aldığı bina için "Her türlü afete dayanıklı" ifadeleri olması dikkat çekiyor.

Yine Şahinbey Belediyesi

Türkiye'nin en çok arsa satan belediyeleri arasında yer alan AKP'li Şahinbey Belediyesi'nin adı 70 milyon TL'ye okçuluk tesisi kurulması, kapısında işsiz bir gencin kendisini yakarak yaşamına son vermesi gibi olumsuz haberlerle duyulurken, başkanı Mehmet Tahmazoğlu'nun ismi ise son olarak mahkeme kararlarını beklemeden yıkımlar yapmasına karşın kardeşi Beyhan Tahmazoğlu'nun kaçak villasının bir yıl geçmesine karşın yıkılmamasıyla gündeme gelmişti.

İhalede Bildik Yöntem: 21 B

Şahinbey Belediyesi'nin, Akkent Camii çevre düzenlemesi ve ikmal işi için açtığı pazarlık usulü ihale, 10 Temmuz 2023'te yapıldı. 695 milyon 604 bin 10 TL yaklaşık maliyet bedeliyle yapılan ihale, 712 milyon TL'ye Hüsamettin Peker İnşaat Taahhüt Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'nde kaldı. 210 günde tamamlanma şartı getirilen ihalenin sözleşmesi ise 20 Temmuz 2023'te imzalandı.

Çok Konuşulan Cami

Temeli 2012'de atılan Akkent Camii, müteahhidinin FETÖ bağlantıları nedeniyle yarım kaldı. 7 yıl çivi bile çakılmayan caminin tamamlanması için güçlendirilmesi gündeme geldi ve iş teklif edilen İnşaat Mühendisi Korkut Küçükcan, incelemelerde bulunurken, 14 Kasım 2019'da çöken iskelenin altında yaşamını yitirdi.

Bu arada Şahinbey Belediyesi'nin, caminin kaba inşaatının tamamlanması için 7 Nisan 2020'de, pandemi koşullarına rağmen açtığı ihaleyi 30 milyon TL bedelle Abdurahman Şirin İnşaat kazandı. Edecan İnşaat'ın da yaklaşık 15 milyon harcama yaptığı caminin kaba inşaatı böylece 45 milyon TL harcanarak tamamlandı.

Belediye, bu kez de 2 Haziran 2021'de 'Akkent Mahallesi Camii ve Külliyesi İnce İmalatlar İkmal İnşaatı ve Çevre Düzenlemesi Yapım İş'i' adı altında yeni bir ihale düzenledi. Bu ihaleyi de BİKTAŞ Yapı A.Ş., 244 milyon 444 bin TL muhammen bedelle kazandı.

Bu ihaleyle caminin tamamen bitirilmesinin hedeflendiği açıklandı. Son ihaleyle, eğer tamamlanırsa Akkent Camii'nin maliyeti 1 milyar 100 bin TL'yi bulacak.

CHP'li Kalkan'dan Tepki

Şahinbey Belediyesi'nin 21-B uygulaması ile pazarlık usulüyle verdiği ihaleyi eleştiren Şahinbey Belediyesi'nin CHP'li eski belediye meclis üyesi Uğur Kalkan tepkisini şu şekilde dile getirdi:

"2021 Yılında Akkent Camii için ikmal inşaatı ve çevre düzenlemesi için 244 milyon liralık ihale yapan Şahinbey Belediyesi, şimdi de yine ikmal inşaatı ve çevre düzenlemesi yapım işi ihalesi yaptı. Bu ihaleyi de 712 milyon lira bedelle Hüsamettin Peker İnşaat isimli firma kazandı.

Bu firmanın bazı ortakları daha önce Şahinbey Belediyesi'den 213 milyon liralık ihaleler alan Burakcan İnşaat isimli firmanın ortakları olarak da karşımıza çıkıyor. Şahinbey Belediyesi ihaleyi 21B-Pazarlık usulüne göre ihale ediyor, ve 2 kişi arasından bu firma kazanıyor.

Belediye bu ihaleyi başka bir firmanın kazanmasını istemedi de pazarlık usulü ihale mi etti acaba? Bu kadar büyük bir ihale neden herkese açık bir şekilde yapılmaz, bunu da belediyenin açıklamasını bekliyoruz."

ÜRETİCİ BİRLİKLERİ 4 KENTTE SÜT FİYATINA ZAM YAPTI

Antalya, Denizli, Burdur ve Isparta'daki üretici birlikleri bölge toplantısında soğuk sütün işletmelere teslim fiyatını 11 liradan 12 lira 40 kuruşa çıkararak yüzde 12,72 zam yaptı. Köy-Koop Denizli Birliği Başkanı Mehmet Varol, "Süt üretimi azaldı, maliyetler arttı. Üretici önünü göremiyor" diye konuştu.

Antalya, Denizli, Isparta ve Burdur'daki üretici birliklerinin enflasyon ve artan maliyetler karşısında süt fiyatını yeniden belirlemek üzere Denizli'de yaptığı toplantıdan, sanayiciye verilen süt fiyatlarına zam kararı çıktı.

Bir litre çiğ sütün üretim maliyetini 2023 Haziran itibarıyla 10,54 TL olarak açıklayan Ulusal Süt Konseyi (USK) üreticinin sattığı çiğ süt satış fiyatını 11,50 TL'ye çıkarmıştı. Üreticinin beklentisi ise, litre başına zarar etmemek için çiğ süt fiyatlarının 14-15 TL'ye çıkması yönündeydi.

Süt üreticilerinin yaşadığı bu zorluklar sürerken 4 ildeki üretici birlikleri ortak bir toplantı yaparak, sanayiciye sattıkları sütün fiyatını yüzde 12,72 oranında artırdığını duyurdu.

Ancak birlikler, üreticiden aldıkları sütü ise, USK'nın belirlediği 11 lira 50 kuruştan almaya devam edecek.

Çiğ süt, sanayicinin önemli bir maliyet kalemi olduğu için bu artışın ilerleyen günlerde perakende süt fiyatlarına da yansımaları bekleniyor. Yani yine üreticinin kazanamadığı ortamda vatandaş zamlı fiyatlara maruz kalacak.

'Zam Hemen Uygulanacak'

Köy-Koop Denizli Birliği Başkanı Mehmet Varol'un ev sahipliğindeki toplantıya Köy-Koop Burdur, Köy-Koop Isparta, Hay-Koop Antalya, Denizli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği, Tarım Koop, Acıpayam Süt Birliği, Tarım Orman Müdürlüğü ve 4 kentten süt alımı yapan sektör temsilcileri katıldı.

Toplantıda 3,2 protein ve 3,6 yağ oranı esas alındı. Zamlı tarifenin hemen uygulanmasına karar verildi.

'Süt Üretiminde Düşüş Yaşanıyor'

Varol, yaptığı açıklamada, geçtiğimiz yıllarda süt üretimi yapan hayvanların kesime gitmesi ve bu yıl hava sıcaklıklarının üretim miktarını etkilemesi nedeniyle geçen yıla göre daha az süt üretimi gerçekleştiğini belirtti.

Geçen yıl günlük bin 300 litre süt temin ettiklerini belirten Varol, bu yıl rakamın bin 100 litreye düştüğünü kaydederek; "Süt üretiminde yüzde 15'e yakın bir düşüş var. Aldığımız kararla süt fiyatını artırdık. Bu fiyatlar sadece günü kurtarma fiyatlarıdır. Yarın ne olacağını bilmiyoruz. Enflasyon, gelecek zamlar fiyatları ne kadar etkiler kestirmek güç. Önümüzü göremiyoruz" ifadelerini kullandı.

Üretici ile firmalara satılan süt arasındaki 90 kuruşluk fiyat farkının ise toplama, soğutma ve işçilik maliyetleri olduğunu söyleyen Varol; "Sektörümüz gerçekten bir çıkmaz içinde" diye konuştu.

YERLİ BESİCİYİ SÜRÜNDÜREN İKTİRDAR ROTAYI YİNE YABANCIYA ÇEVİRDİ!

Et ve Süt Kurumu (ESK), darboğazdaki yerli besici ve et üreticisi yerine Polonyalı besicilerin imdadına yetişti. ESK Polonya'dan 'TIR bazlı' karkas taze kırmızı et ithalatını duyurdu. ESK, Polonya etinin toptan kilosunu KDV hariç 195 TL'den satacak. Muhtemelen tüketiciye satış fiyatı 250-300 TL'den düşük olmayacak!

Kuruluş yasasında besiciyi, et ve süt üreticisini destekleme, hayvancılığı geliştirme görevi verilen **Et ve Süt Kurumu (ESK)** yine yerli besiciyi adeta görmezden gelerek yabancı besicilerin kurtarıcısı rolüne büründü. ESK tarafından 24 Temmuz'da yapılan duyuruyla Polonya'dan taze karkas kırmızı et ithal edileceği belirtilerek; şarküteri, market zinciri ve et işleme tesisi sahiplerinin 'TIR bazlı' karkas et alımı için 26 Temmuz'a kadar en az 1 TIR olmak şartıyla başvuruda bulunmaları istendi.

ESK 'Kamu ihale kanununa tabi olmaksızın' Polonya'dan TIR'la gelecek etleri sadece İstanbul'daki ESK tesisinde alıcılara teslim edecek. Etin taşınması, depolanması, nakliyesi, işlenmesi alıcıya ait olacak. ESK Polonya etinin kilosunu alıcılara 195 TL'den satacak ancak teslim anında bu fiyata KDV ilave edilecek ve ESK aynı zamanda fiyatı değiştirme, güncelleme, artırma hakkına da sahip olacak. TIR bazlı ithal Polonya etinin hangi başvuru sahiplerine satışına bir komisyon tarafından karar verilecek ve etin bedeli aynı gün nakit olarak ödenecek. **ESK'nın ithal et alacak şirket ve işletmelerden iki gün içinde başvuru yapılmasını istemesi oldukça dikkat çekici!** Et fiyatlarının geldiği nokta ortada iken Polonya'dan TIR'la getirilecek eti almak isteyenlere sadece iki gün süre verilmesi iktidara yakın bazı alıcılara, market zincirlerine önceden rezervasyon yapıldığı ya da bilgi verildiğini, ucuz ithal etin belirli alıcılara tahsis edileceğini düşündürüyor!

Mevcut market zincirlerinde halen kilosu 299,90 TL'den satılan en ucuz kıymanın Polonya'dan ithal edilecek etle fiyatının düşürülmesi ESK'nın ilan ettiği koşullarda zor görünüyor. KDV hariç 195 TL'den alıcıya verilecek toptan etin sadece İstanbul'da teslim edilecek olması, diğer 80 ilden başvuruda bulunacak alıcılar açısından ciddi ek maliyetlerin ilavesini gerektiriyor.

Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) son iki ayda yüzde 89'a ulaşan akaryakıt zamları, benzin ve mazottaki KDV ve ÖTV artışları sonrasında marketlerde, pazarlarda satılan kavun-karpuz-sebze-meyve fiyat etiketlerinin yüzde 80'inin şehirlerarası nakliyedeki mazot maliyetinden kaynaklandığını bildirdi. 14 Mayıs seçiminden bir gün önce benzinin litresi 19,81 TL; motorin 18,59 TL idi. Şu anda ise benzin 36,06 TL, mazotun litresi son artışla 35,40 TL oldu. Muhtemel yeni zamlarla bu fiyatlar yeniden artacak.

ESK'nın İstanbul'da KDV hariç kilosunu 195 TL'den vereceği kırmızı etten elde edilecek kıymanın market ve şarküterideki nihai satış fiyatı, şehirlerarası soğutuculu TIR'larla nakliye, soğuk hava depolarında muhafaza, işleme, işçilik, şehir içi nakliye ve KDV ilavesiyle en iyimser tahminle 300-350 TL düzeyinde olacak. Polonya'dan et ithaline o denecek milyonlarca dolar yerli besicinin, et fiyatının ve tüketicinin sübvansede edilmesinde kullanılırsa, **et ve tüm temel gıdalarda KDV sıfırlanırsa et fiyatını aşağı çekmek daha mümkün olacaktır.**

YANLIŞ ORMANCILIK POLİTİKALARI DEVAM EDİYOR

Ormanların büyük bir kısmı enerji ve maden tesislerine veriliyor

Her ne kadar istatistikler, orman yangınlarını fiili nedenlere dayandırır da, orman yangınlarının, çıkma nedenleri ve çıkan yangının geniş alanlarda etkili olmasının nedeni yanlış ormancılık politikalarının ürünüdür. Bir yandan ormanların korunmasına yönelik yeterli kadar bütçe oluşturulmamakta, ayrılan bütçe payı daha da azaltılmakta, diğer yandansa ormanlardaki insan etkileşimini artıracak aşırı odun üretimi, rekreasyon alanları, altyapı, enerji ve maden tesisleri gibi izin ve uygulamalara imza atılmaktadır.

OGM verilerine göre, 2008 ile 2019 yılları arasında 10 hektardan küçük orman parçalarının sayısı %118'lik bir artışla 55.484'ten 120.789'a yükselmiştir. Ormanlarımızdaki toplam parça orman sayısı 158.519'dur. Bu artış, ormanlarımızın parçalanarak, küçük parçalar haline getirilmesine yol açmıştır. Ormanların, küçük parçalar haline getirilmesinin nedeni, orman dışına çıkarma ve orman tahsisleri aracılığıyla ormanlarda kurulmasına izin verilen tesislerden kaynaklanmaktadır.

Glasgow'da COP 26'da onayladığımız "2030'a kadar 'Ormansızlaşmayı tersine çevirme ve sona erdirmeye' taahhüdüne rağmen, ormansızlaşma oranı giderek artmaktadır.

OGM verilerine göre; 2019 yılında 16.413 hektar; 2020 yılında 47.001, 2021 yılında 42.741 hektarlık orman alanı maden ve enerji vb ormancılık dışındaki amaçlar için tahsis edilmiştir. Toplamda bu tür amaçlara tahsis edilen orman alanı miktarı bütün ormanların %3,4'üne (791 bin hektar) ulaşmıştır.

Geçmişte Ne Olmuştu?

1996 yılında Aydın İdare Mahkemesi Yeniköy, Kemerköy ve Yatağan termik santrallerinin çevreye verdikleri zarar nedeniyle kapatılması gerektiğine dair karar vermiştir. Kararın üzerinden geçen 27 yıla rağmen, karar hala uygulanmamış santraller ve bunları besleyen kömür madenleri çevreye ve halk sağlığına zarar vererek çalışmaya devam etmektedir.

2005 yılında Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), "**Okyay ve Diğerleri/Türkiye**" davasında santrallerin kapatılması yönündeki idare mahkemesi kararlarının uygulanmaması nedeniyle **Türkiye'nin adil yargılanma hakkını ihlal ettiğine karar vermiştir.**

AİHM kararlarını izlemekle görevli merci olan Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, Türkiye'nin Muğla santralleri konusunda ilgili 2005 tarihli "**Okyay ve Diğerleri/Türkiye**" kararını gerektiği gibi uygulamadığını tespit etmiştir. Böylece Avrupa Konseyi üyesi ve AİHM'e taraf olan **Türkiye, bu karara uymayarak uluslararası hukuku da çiğnemektedir.**

Bölgede orman katliamı yapmak isteyen şirket, 3'üncü kez yapılan ve bilimsellikten tamamen uzak olarak oluşturulan bilirkişi keşfi sonucuna dayanarak mahkeme tarafından **Akbelen Ormanına 2021 yılında verilen hukuki korumayı kaldırmayı başarmıştır.** Bu süreç sonrasında Akbelen Ormanlarında her başlayabilecek ağaç kesim işlemlerine karşı yöre halkı 16 Temmuz 2021'de direniş başlatmıştır.

İzicköy Çevre Komitesi tarafından Temmuz 2022'de Avrupa Konseyi Bakanlar Kuruluna yapılan başvuruda, Muğla'da faaliyet gösteren söz konusu termik santrallerin onlarca yıl gerekli çevre yatırımları; mevzuata uygun

baça gazı artırma tesisi, düzenli kül depolama alanı ve atık su artırma tesisleri olmadan çalıştırıldığı için çevre ve halk sağlığına geri dönüşü olmayan zararlar verdiği ve iklim krizini tetiklediğine dair bilimsel belgeler sunulmuştur. Bu başvuruda, Muğla'daki santrallerin 1980'lerde ÇED raporu yapılmadan inşa edildiği ve işletmeye alındığı; 2014 yılındaki özelleştirme ile santrallere **2063 yılına kadar 49 yıllık ek işletme süresi için ÇED sürecinin uygulanmadığı** belirtilmiştir. Böylece, 2005 yılında alınan AİHM kararına ve Muğla 1. İdare Mahkemesindeki dava süreçleri halen devam ederken bölgedeki ağaç kesimi tüm hızıyla devam etmektedir.

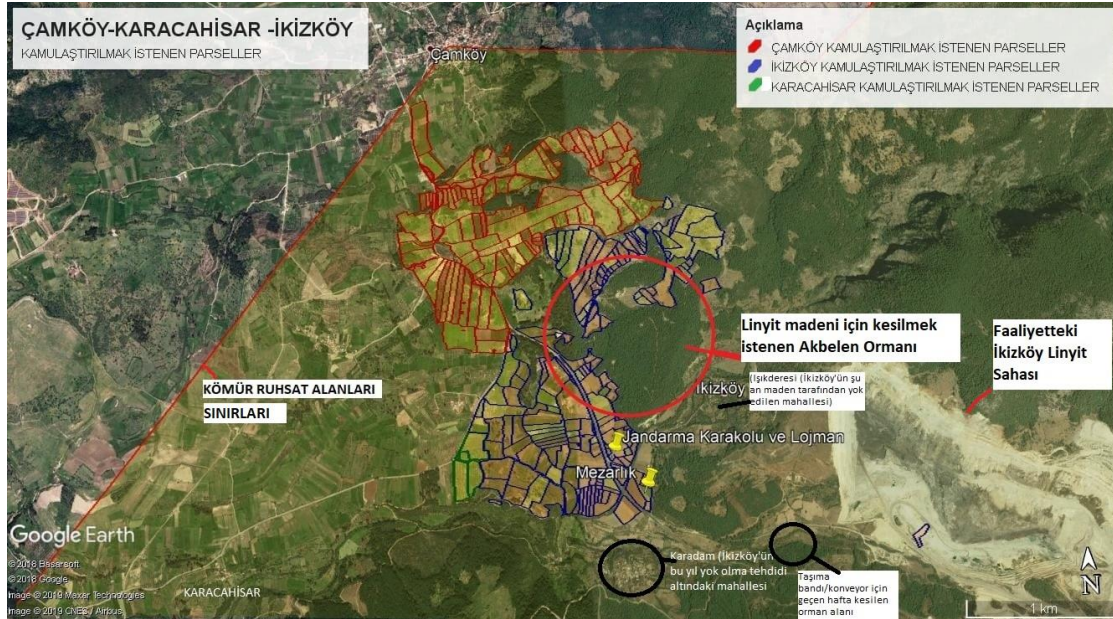
MİLAS İKİZKÖY - AKBELEN ORMANLARI RAPORU

Ulusal ve uluslararası kamuoyuna yansıdığı, gündemde geniş yer edindiği üzere 24 Temmuz 2023 sabahından bu yana, Akbelen Ormanındaki ağaçlar kesilmektedir. İçindeki canlıları ile önemli bir ekosistem yok edilmektedir.

24 Temmuz'da Muğla Milas İlçesi sınırlarındaki Akbelen Ormanlarında orman kesimi faaliyetlerinin başlaması üzerine aynı gün Muğla Milletvekillerimiz sahaya yönlendirilmiş, 26 Temmuz 2023 sonrasında ise tarafımıza kesim yapılan sahaya intikal edilmiştir.

Yeniköy ve Kemerköy Termik Santrallerinden kullanılan kömürün çıkarıldığı maden sahasının genişletilmesi ve Termik santralin kapasite artışı kapsamında, Akbelen Ormanları ile birlikte yurttaşlara ait zeytinlikler kesilmek istenilmektedir.

Muğla'nın Milas ilçesinin İkizköy sınırları içerisinde bulunan termik santralin çevresinde bulunan Akbelen Ormanları'nda ağaç kesimi yapılıyor. **2021 yılından bu yana** bölge sakinleri bu işleme izin vermemek için sahada **740 gündür** nöbet tutuyor. Bölgede halihazırda faaliyette bulunan linyit sahasına ek olarak 23 bin hektarlık bir alanda yeni maden sahası açılmakta ve söz konusu yeni saha ÇED'den muaf tutulmaktadır.

4 Yıllık Enerji Üretimine Karşı 740 Dönüm Ormanlık Alan Kesecekler

ÇED raporu olmadan, var olan linyit sahasının genişletilmesi kapsamında Muğla ili Milas ilçesi İkizköy mahallesi Akbelen mevkiindeki **740 dönümlük doğal ormanlık alanda** Limak Holding ve İÇTAŞ ortaklığıyla kurulan Yeniköy Kemerköy Elektrik Üretim ve Ticaret AŞ'ye (**YK Enerji**) maden işletme izni verilmiş, bu nedenle bu alan tamamen yok edilmek istenmektedir. Bu çerçevede, söz konusu ormanlık alanı çevreleyen İkizköy, Çamköy ve Karacahisar Mahalleleri sınırları içerisinde yer alan 3000 dönümlük zeytinlik alanlar (en az 45.000 zeytin ağacı) ve verimli tarım arazileri de aynı şirket tarafından satın alınmak istenmekte ve yok olma tehdidiyle karşı karşıya kalmaktadır. Raporlarda **sadece dört yıl yetecek miktarda kömür rezervinin bulunduğu** belirtilen alanda, rant uğruna 740 dönüm ormanlık kesilecek. Dört yıllık rant için dört yüzyılda dahi eski haline gelemeyecek ormanlar tahrip edilecek.

Süresi Dolmuş Orman İzni Belgesiyle Sahada Kesim Yapılmaktadır

28/11/2020 tarih ve 1644218 sayılı Olur ile 780.639,53 m2 lik ormanlık alanda, davalı talep sahibi Yeniköy-Kemerköy Elektrik Üretim ve Ticaret Anonim Şirketi adına tesis edilmiş olan dava konusu orman izni **28.12.2021 tarihinde bitmiştir.**

Dava konusu orman izninin süresi 28.12.2021'de dolmuş olmasına rağmen davalı idare tarafından orman izninin uzatılmasına dair bir işlem ise tesis edilmemiştir.

Davalı idare yanında müdahil şirketin 2021 tarihinde maden ruhsatını uzattıktan sonra, orman izni süresini uzatmak için de yeni bir başvuru yapmış olması gerekmektedir.

Orman Genel Müdürlüğü, firmanın 7.10.2021'de süre uzatım başvurusu yaptığını ileri sürerek, bundan dolayı Yönetmelik md 10/3'teki "Bu maddenin ikinci fıkrasında tanınan süre içinde yapılan taleplerin Bakanlıkça sonuçlandırılmaması halinde, yıllık arazi izin bedellerini ödemesi ve mevcut taahhüt senedi hükümlerini kabul ettiğine dair onaylı ek taahhüt senedi vermesi halinde, izin, Bakanlıkça neticelendirilinceye kadar devam eder." hükmünü gerekçe göstererek firmanın orman izni olduğunu ileri sürmüştür.

Ancak, orman izin işlemiyle ilgili Muğla 1. İdare Mahkemesinin 2021/563 E. sayılı dosyası kapsamında 11.08.2021'de yürütmeyi durdurma kararı verilmiş, yürütmeyi durdurma kararının geçerli olduğu zaman zarfında firma tarafından 7.10.2021'de yürütmesi durdurulmuş işlemin uzatılması talepli başvuru yapılmıştır. Hukuken geçerli olmayan bir işlemin uzatılması istenildiği için 7.10.2021 tarihli başvuru hukuken geçerlidir.

Ayrıca, 28.12.2021'de tamamlanan izin işlemi ilave izin işlemidir. İlgili yönetmelikte birden fazla izin işlemi uzatmaya dair düzenleme de bulunmamaktadır.

Bahsedilen nedenlerle, süresinde ve hukuken geçerli başvuru yapılmadığı için Akbelen Ormanının firmadan geri alınması gerekmektedir.

Emsal olayda, Kazdağları'ndaki Alamos Gold'un sürecinde yaşanmış, yeni maden ruhsatıyla birlikte orman iznini uzatma başvurusu yapılmadığı için orman işletmesi sahayı geri alınmıştır. 2021 yılında süresi dolan orman izni dayanak alınarak 24 Temmuz 2023 sabahından bu yana, Akbelen Ormanlarındaki ağaçlar kesilmekte, içindeki canlıları ile birlikte önemli bir ekosistem yok edilmektedir. Usule ve hukuka aykırı olarak ağaç kesimi yapılmaktadır.

Ağaçların kesim işlemi, söz konusu ormanlık alan verilen zararın ilk aşamasıdır. Bir sonraki aşamada bitki toprağı alınacak ve saha maden çukuruna dönüşecektir. Böyle bir durumda, ormanın eski haline iadesi de zor olacaktır. Ayrıca, Sayıştay raporlarında olduğu üzere kamusal zarar da doğacaktır.

Zeytin Ağaçları Tarım ve Orman İl Müdürlüğü'nün Teknik Raporlarıyla Yok Sayılmaktadır

Muğla 1. İdare Mahkemesinde görülen davada hazırlanan bilirkişi raporunda izin sahası içerisinde zeytin ağaçlarının da olduğu söylenilmesi üzerine Mahkeme Muğla İl Tarım ve Orman Müdürlüğünden; Akbelen Ormanı içinde ve yakınında (3 km çapta) bulunan zeytin ağaçlarının mevcudiyetiyle ilgili bilgi istemiştir. İl Müdürlüğü, 24.02.2022 tarihli ve 6091425 sayılı yazısı ekinde, Müdürlük teknik personellerince hazırlanan İnceleme Raporunu dosyaya sunmuştur. Kurum personellerince hazırlanan inceleme raporunda Zeytin ağaçlarının mevcudiyetini, Akbelen Ormanının 3 km çapında tapu kaydında zeytin ibaresi bulunan parsellerin olduğunu inkar edilmemiş, ancak "Akbelen orman sınırları içinde kalan zeytinlikler 3573 Sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerin Aşılattırılması Hakkında Kanun ve yönetmelik mevzuatı kapsamında değerlendirilmemektedir" denilmiştir.

Davanın tarafı olan Tarım ve Orman Bakanlığının personeli tarafından hazırlanan teknik raporla hareket edilmesi, silahların eşitliği ilkesine ve adil yargılanma prensibine aykırı düşmüştür.

Orman iznine dair işlemi tesis eden idare, izin verirken sadece Orman Kanunu ve bağlı mevzuatı değil Anayasayı, Uluslararası mevzuatı ve diğer ulusal mevzuatları da gözetmek ve uygulamak zorundadır. Orman izni verilen alanın Akbelen Ormanının 3 km çapında zeytin ağaçları, bahçeleri, tapu kaydında zeytin ibaresi bulunan taşınmazlar bulunmaktadır. Zeytinlikler üzerinde etkisi bulunan, 3573 sayılı Zeytinciliğin Islahı Ve Yabanilerin Aşılattırılması Hakkındaki Kanununun 20. maddesine açıkça aykırı olan bir izne imza atmak da hukuka aykırıdır. Zeytinlik alanlar, tapu kayıtları ile tescil edilmiş ve tapuya şerh düşülmüş yerlerdir. Bu yerlerde faaliyet yapılabilmesi, zeytin ağaçlarının taşınmasıyla da söz konusu olamaz. Çünkü, korunan hukuk öznesi, zeytinler değil; zeytinlik alanlardır. Yasa bu zeytinlik alana müdahaleyi yasaklayan emredici bir düzenleme niteliğindedir.

İkizköy'de İstimlak Tehdidi

Akbelen Ormanı, 2019 yılından beri linyit madeni sahasının genişletilmesi için YK Enerji tarafından satın alınmak istenen İkizköy, Karacahisar ve Çamköy mahallelerinde bulunan yerleşim alanları, zeytinlikler ve tarlaların da tam ortasında bulunmaktadır. Bölge halkının direnişi sonrasında, YK Enerji isimli şirket söz konusu arazileri kamulaştırma tehdidiyle satın almaya çalışmaktadır.

Geçmişte 2017 yılında İkizköy'ün merkez yerleşim yeri olan Işıkdere mevki, yapılan kamulaştırma ile köylülerin elinden alınarak YK Enerji'ye maden işletme alanı olarak tahsis edilmiş, aynı şirket bu seferde İkizköy'e bağlı Karadam, Ova ve Akbelen mevkilerindeki arazileri edinmeye çalışmaktadır.

Maden Sahasının Genişletilmesi Ve Termik Santral Kapasite Arttırımına Karşı Hukuki Mücadele

Maden sahası genişletmelerinin, ruhsat birleştirmelerle ÇED mevzuatından muaf tutularak gerçekleştirilmesi yöredeki bir doğa koruma derneği tarafından Şubat 2021'de dava edilmiştir. Muğla 3. İdare Mahkemesi Ağustos ayında işlemin yürütmesini durdurma kararı vermiştir. Ancak, bu davada Mahkeme davayı reddetmiştir.

Akbelen Ormanını YK enerji'ye tahsis eden Tarım Orman Bakamı imzalı olur kararının iptali için ise Nisan 2021'de dava açılmıştır. Muğla 1. İdare Mahkemesi Ağustos ayında işlemin yürütmesini durdurma kararı vermiştir. Ancak, yürütmeyi durdurma kararı, İzmir Bölge İdare Mahkemesi tarafından kaldırılmıştır. Dosyada henüz karar verilmemiştir. 24 Temmuz'da kesimlerin başlaması üzerine davacılar kesim işlemlerini gerekçe sunarak yürütmeyi durdurma talep etmişlerdir. Ancak, yürütmeyi durdurma talebi 28 Temmuz'da reddedilmiştir. Bunun üzerine 31 Temmuz'da İzmir Bölge İdare Mahkemesine itirazda bulunulmuştur.

24 Temmuz 2023'te kesim faaliyetleri başladığında, kesim eylemi ve dayanak idari işlemlerin iptali için 24 Temmuz 2023'te bir dava daha açılmıştır.

Ayrıca, sahadaki usulsüzlükler nedeniyle yurttaşlar tarafından yapılan suç duyuruları da bulunmaktadır. Ancak, bu başvurulardan da herhangi bir sonuç elde edilememiştir.

Diğer yandan, ormanları savunmak için çadır nöbetinden, basın açıklamasına kadar bir çok demokratik eylemde bulunan yurttaşlar hakkında açılan ceza soruşturmaları ve davaları söz konusudur. Haziran 2023'te görülen bir ceza davası duruşmasında Akbelen'i savunan 2 hak savunucusuna 6 ay 20 gün hapis cezası verilmiş, hapis cezaları adli para cezasına çevrilmiştir.

24 Temmuz 2023 ve sonrasında sahadaki protestolarda göz altına alınan Deniz Gümüsel'e Milas giriş yasağı getirilerek adli kontrol kararı verilmiştir.

Bodrum Susuz Kalacak

Türkiye Kömür işletmelerinin 2013 yılında Hacettepe Üniversitesine hazırlattığı raporda, Akbelen ormanında madencilik yapılırsa, Bodrum'un içme suyu kuyularını besleyen alt su havzalarının su akış yönü değişecek. Bu kömür yataklarına ilişkin maden açık işletme izni verilirse, Bodrum ilçesi susuz kalacak. Ülkemiz, 5 Milyar Dolarlık turizm gelirinden mahrum kalacak.

Toplumsal Maliyeti Daha Ağır

Linyit alanlarının genişletilmesi sonrası yok olacak Akbelen Ormanlarının şirkete getireceği kazanç 200 milyon lira olarak tahmin edilmekteyken, halka ve devlete yıllık maliyeti 20 milyar lira olarak belirtilmektedir. Şirketin ticari kazancının 100 katı böylece devlete yüklenecektir. Şirketin kazancının 10 katı miktarından bir tutarı devletimizin kasasından sağlık faturalarına yansıtacaktır. Yapılacak işlem çok boyutlu değerlendirildiğinde kamu yararını hiçe sayan ve devlete fazladan mali yük getirecek bir girişim olarak görülmektedir.

ORMANI KATLEDENLER TEŞVİKLE BESLENİYOR

Muğla Akbelen'de on binlerce ağacın katledilmesine yol açan şirketler teşvike doymuyor. YK Enerji ortağı İÇTAŞ'a ait bir başka şirkete daha devlet kasasından yaklaşık 70 milyon TL ödeme yapıldığı ortaya çıktı.

Muğla'nın Milas İlçesi Akbelen ormanında kömür sahasını genişletmek için on binlerce ağaç kesildi. Kömürün kullanılacağı Yeniköy ve Kemerköy termik santralini işleten YK Enerji'nin devletten aldığı teşvikler bir süre önce ortaya çıktı. YK Enerji'nin ortaklarından İÇTAŞ'a ait başka bir şirkete daha yaklaşık 70 milyon TL ödeme yapıldığı öğrenildi.

Türkiye Elektrik İletim AŞ (TEİAŞ) tarafından yayımlanan verilere göre İÇTAŞ Yenilenebilir Enerji Üretim ve Ticaret AŞ'ye Ankara Kadıncık'ta bulunan Hidroelektrik santrali (HES) için Kapasite Mekanizması Yönetmeliği

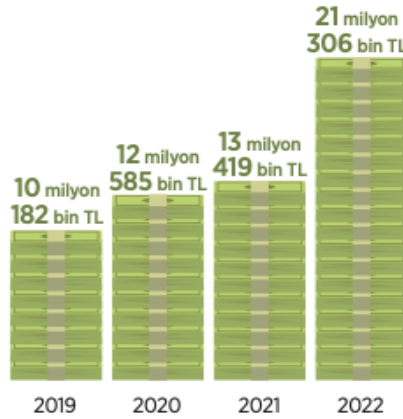
uyarınca 2019'dan bu yana ödeme yapıldı. Kurumun açıkladığı son verilere göre bu yılın mayıs ayına kadar şirkete yapılan ödeme tam 69 milyon 238 bin TL oldu.

TEİAŞ bu ödemeleri şirketlerin üretmediği ancak üretime hazır tuttuğu elektrik kapasiteleri için yapıyor. Bu nedenle şirket doğaya verdiği zarara karşın hiçbir üretim yapmadan bu ödemeleri teslim alıyor.

CHP Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz da geçen günler de YK Enerji'nin aynı nedenle aldığı teşvikleri açıklamıştı. Yavuzılmaz'ın açıklamasına göre YK Enerji'ye tam 1 milyar 14 milyon 331 bin lira teşvik aktarılmıştı. YK Enerji ve Limak Holding ile Orman Genel Müdürlüğü (OGM) arasında da 6 milyon liralık "Ağaçlandırma İşbirliği Protokolü" de yapıldığı ortaya çıkmıştı.

Öte yandan benzer bir durum Hazine'den alınan teşvikler için de geçerli. YK Enerji ortaklarından Limak'a ait İskenderun Uluslararası Liman İşletmeciliği Anonim Şirketi 1 milyar 890 milyon TL'lik yatırım karşılığında şu teşvikleri aldı: Faiz desteği, gümrük vergisi muafiyeti, KDV istisnası, 10 yıl sigorta primi işveren hissesi, yüzde 90 vergi indirimi, yüzde 50 yatırıma katkı oranı.

Şirkete yıl yıl aktarılan kaynak şöyle:

11 milyon 704 bin TL
2023'ün ilk 5 ayı

Sadece 20 Kişilik İstihdam

Limak Yatırım Enerji Üretim İşletme Hizmetleri ve İnşaat AŞ'nin Hatay Erzin'de gerçekleştireceği 100MW kapasiteli, arazi tipi güneş enerjisi santrali (GES) yani güneş tarlası projesi de teşvikten faydalandı. Projeye verilen teşvik paketinde faiz desteği, 10 yıllık gelir vergisi stopajı desteği, gümrük vergisi muafiyeti, KDV istisnası, 10 yıllık sigorta primi desteği, 10 yıllık sigorta primi işveren hissesi desteği, yüzde 90 vergi indirimi ve yüzde 50 yatırıma katkı oranı desteği bulunuyor. Proje tamamlandığında ise sadece 20 kişiye yeni iş imkânı sağlayacağı belirtiliyor.

Akbelen Ormanı'nda ağaç kesimine karşı mücadele veren Avukat İsmail Hakkı Atal, "Muğla Valisi Orhan Tavlı bir an önce görevden alınsın. Tavlı devletin değil Limak'ın valisidir" dedi. Atal, Limak'ın otellerinin kullanılmaması için yurttaşlara çağrıda bulunurken, Barcelona'nın stadyum inşaatını da Limak'ın aldığını anımsattı ve kulübe stadyumun yapımının Limak'tan alınması için çağrı yaptı.

Vali Hakkında Suç Duyurusu

Akbelen'de ağaçların kesilmesine karşı çıkan İkizköylülerin eylemi 9'uncu gününde de devam etti. Valilik 'çalışmalar sona erdi' dese de dün alana yeniden iş makineleri getirildi. İkizköy Çevre Komitesi'nden yapılan açıklamada ise ağaç kesimine devam edildiği belirtildi. Açıklamada "Madencilik faaliyetleri sonrasında bozulmuş orman alanlarının rehabilite edildiği, zeytin ağaçlarının dikildiği söylenmekte. İzin verilen şirketin daha önce yok ettiği alanlarda rehabilitasyon çalışması yaptığı algısı gerçeği yansıtmamakta. Şirketin örnek olarak gösterdiği birkaç dönümlük alan, özelleştirme öncesinde Devletin-TKİ'nin işletmesindeyken yapılmıştır. Muğla Valisi'nin sorumluluğunda ve talimatıyla cebir kullanılarak yurttaşlar gözaltına alınmış ve ağaç kesiminin sürmesi sağlanmıştır" denildi. Muğla Valisi Orhan Tavlı hakkında suç duyurusunda bulunulduğu duyuruldu.

DİYANET VAKFI 4 MİLYAR TL TOPLADI

Diyamet Vakfı 2022’de, yüzde 78’i bağışlardan oluşmak üzere toplam 4 milyar TL gelir elde etti. Vakfın 2022 gelirleri 2021’e oranla yüzde 93 arttı. Diyanet ise iş ve ders saatlerinin Cuma’ya göre ayarlanmasını istedi.

Diyamet İşleri Başkanlığı’na bağlı Türkiye Diyanet Vakfı’nın (TDV) mali tabloları, hemen her yıl olduğu gibi yine gecikmeli açıklandı. 2022 yılına yönelik mali tablolar, her fırsatta yurttaştan yardım talep eden TDV’nin dudak uçuklatan gelirini ortaya koydu. Tablolara göre, TDV’nin 2022 yılında elde ettiği gelir, 2020 yılına oranla yüzde 218, 2021 yılına oranla ise yüzde 93 arttı.

Kamuoyunda, “Diyamet İşleri Başkanlığı’nın kara kutusu” olarak nitelendirilen ve Sayıştay tarafından da denetlenmeyen TDV’nin 2022 yılı geliri 4 milyar 68 milyon 358 bin 490 TL olarak gerçekleşti. Vakfın 2022 yılı gideri ise 3 milyar 159 milyon 729 bin 52 TL olarak hesaplandı.

Rekor Gelir

TDV’nin 2022 yılında elde ettiği 4 milyar TL’lik gelirin 3 milyar 161 milyon 966 bin TL’sinin bağış ve yardımlardan kaynaklandığı bildirildi. Vakfın, “Finansal Gelirler” adı altında 165 milyon 446 bin TL, “Diğer Gelirler” adı altında ise 740 milyon 98 bin TL para topladığı belirtildi.

Giderler De Yer Aldı

Vakfın giderleri de mali tablolarda sıralandı. Buna göre, TDV’nin toplam 3,1 milyar TL’lik 2022 yılı giderinin 1,3 milyar TL’si sosyal hizmetlerden, 1 milyar TL’si ise “Hayır işleri ve gönüllü faaliyetlerden” kaynaklandı. Vakfın 2022 yılındaki personel gideri kayıtlara, 93 milyon 423 bin TL olarak geçti.

İki Camiye 22 Milyon TL

Türkiye Diyanet Vakfı, 2022 yılında yalnızca iki caminin yapımı için 22 milyon TL harcadı. Vakfın inşası devam eden camiler için harcamayı planladığı toplam paranın ise 320 milyon TL’yi bulacağı ifade edildi. İnşası TDV tarafından üstlenilen Ankara ODTÜ Camii’nin maliyetinin 11 milyon TL olduğu, Ankara’nın merkezine inşa edilmesi planlanan Kızılay 15 Temmuz Şehitler Camii’nin maliyetinin ise 250 milyon TL’yi bulacağı öğrenildi.

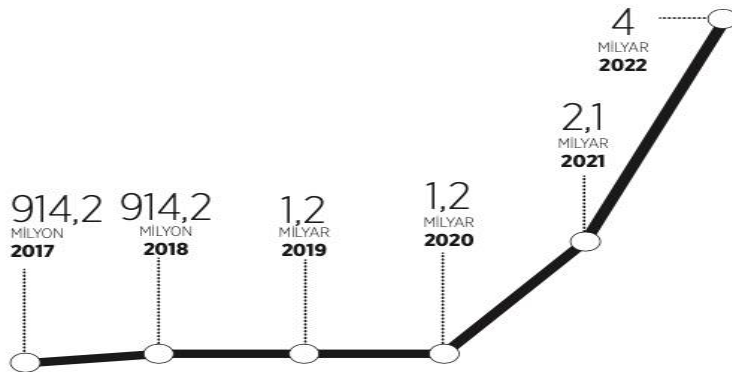
‘Ders Saatleri Cuma’ya Göre Olsun’

Diyamet İşleri Başkanlığı Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü 4 Ağustos 2023 tarihli cuma hutbesinde; iş yerlerindeki mesai saatlerini, okullardaki ders programlarını cuma namazına göre düzenlenmesi çağrısı yaptı.

Hutbede şu ifadeler yer verildi: “Günde beş defa eda ettiğimiz namazlarımızı Cuma namazıyla taçlandıralım. Çalışanlarımızın ve öğrenci kardeşlerimizin en önemli farz ibadetlerinden birisi olan Cuma namazını eda edebilmelerine yardımcı olalım. İş yerlerimizdeki mesai saatlerini, okullarımızdaki ders programlarını Cuma namazının vaktine göre düzenleyelim. Unutmayalım ki ibadet özgürlüğü ve insan haklarına riayet bunu gerektirir. Bu hususta hassas davranmayanlar büyük bir vebal altına girmektedir.”

Kazançta Çarpıcı Artış (TL)

Vakfın gelirlerinde yıllar itibarıyla yaşanan artış da dikkat çekti. Vakfın 2017 ve 2022 yıllarını da kapsayan altı yıllık dönemde topladığı para, yıllara göre şöyle kaydedildi:

TASARRUF GENELGESİ DE DİYANET'İ DURDURAMADI

Diyanet, Tasarruf Tedbirleri Genelgesi'ni imzalamasına rağmen harcamadan kaçınmadı. İmzadan 8 gün sonra kitap basımı için 1 milyon TL'ye yakın para ödedi.

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek imzasıyla 17 Temmuz'da kamu kurumlarına gönderilen 'Tasarruf Tedbirleri Genelgesi' çiğneniyor.

Genelge sonrası fahiş harcamaya imza atan kamu kurumlarına Diyanet İşleri Başkanlığı da eklendi. Bu yılın Ocak-Temmuz dönemindeki matbaa harcaması toplamı 85 milyon TL'yi aşan başkanlığın, söz konusu genelgeden sekiz gün sonra, 25 Temmuz'da kitap basımı için 1 milyon TL'ye yakın para harcadığı belirlendi.

Diyanet, 23 Haziran'da kitap basım ihalesi açtı. İhale kapsamında bastırılacak kitaplar, "Betül'ün Günlüğü, Güneş ile Kovalamaca, Acayip Bir Operasyon Hz. Ebubekir Hayatı, Allah'ın Dostu Hz. İbrahim, Mesele Varsa Ömer Tam Çözer" ve "Çöl Masalı" olarak açıklandı. İhale, iki farklı kısma bölündü.

Pazarlık yöntemiyle gerçekleştirilen ihaleye verilen teklifleri değerlendiren Diyanet İşleri Başkanlığı Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü, 25 Temmuz'da nihai kararını verdi.

İhalenin birinci kısmı için İhlas Gazetecilik ile 546 milyon TL'lik, Pelikan Basım ile ise 442 bin TL'lik olmak üzere toplam 988 bin TL'lik sözleşme imzalandı.

25 Temmuz'daki sözleşmelerin ardından Diyanet'in Ocak-Temmuz 2023 döneminde imzaladığı kitap basım sözleşmelerinin toplam bedeli, 85 milyon 972 bin 884 TL ile ifade edildi.

Başkanlığın, yedi ayda toplam 33 kitap basım sözleşmesine imza attığı bildirildi.

DİYANET'TEN DE DEV ZAM!

Diyanet'in üniversitesinden yüzde 58 zam

Yüksek enflasyona, "Fazla borcun altına girmeyin" tavsiyesinde bulunan Diyanet'e bağlı İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi, ücretlerine yüzde 58 zam yaptı.

Yükseköğretim Kurulu (YÖK) 26 Temmuz'da vakıf üniversitelerini, eğitim öğretim ücretlerini tercih ve yatay geçiş dönemlerinden önce net olarak belirlemeleri konusunda uyardı. YÖK'ten üniversitelere gönderilen yazılı açıklamada, eğitim öğretim ücretlerinin net olarak belirlenmesinin yasal zorunluluk olduğu kaydedildi. YKS sonuçlarının açıklanmasının ardından ise özel üniversitelerin yıllık ücretleri belli olmaya başladı.

Diyanet İşleri Başkanlığı'na bağlı Türkiye Diyanet Vakfı'nca 2010 yılında kurulan İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi de eğitim öğretim ücretini açıklayan vakıf üniversitelerinin aralarında yer aldı. TDV'nin üniversitesinin eğitim öğretim ücretlerine yaptığı fahiş zam dikkati çekti.

Yüzde 58'lere Varan Zam

Üniversitede, 2023-2024 akademik yılında yerleştirilen öğrenciler için hazırlık sınıfı öğrenim ücreti 81 bin 400 TL olarak belirlendi. 2022-2023 eğitim öğretim dönemine göre 2023-2024 eğitim öğretim döneminde ücretler, Hukuk Bölümü'nde yüzde 57, Psikoloji Bölümü'nde yüzde 58, Türkçe Öğretmenliği Bölümü'nde yüzde 53, Felsefe Bölümü'nde ise yüzde 51 zmlandı. Zamların ardından Hukuk, Psikoloji, Türkçe Öğretmenliği ve Felsefe'de eğitim öğretim ücretleri sırasıyla 118 bin 500 TL, 102 bin 300 TL, 82 bin 500 TL ve 79 bin 200 TL oldu.

Bütçenin Küçük Bölümü Ar-Ge'ye Gidiyor

YÖK'ün, sonuncusunu 2021 yılında yayımladığı, "Üniversite İzleme ve Değerlendirme" isimli çalışmasına göre, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi, öğrenci başına 25 bin 504 TL harcıyor. Üniversitenin Ar-Ge için harcadığı para bütçesinin yalnızca yüzde 2,31'ini kapsıyor. YÖK'ün verilerine göre, üniversite yayın alımına bütçesinden yüzde 0,64'lük pay ayırıyor.

ÇOCUKLAR TARİKATLARIN ELİNDE

Aile Bakanlığı'nın Mutlu Yuva Derneği'ne gönderdiği çocukları 'protokol kapsamında' diyerek normalleştirilmesi diğer protokolleri akıllara getirdi. Bakanlık bu yolla 10'dan fazla gerici vakıf veya derneğe kimsesiz çocukları teslim etmiş durumda. Çocukların teslim edildiği tarikatlar içinde Menzilisinden Nurcusuna birçok dini yapı yer alıyor.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın koruması altındaki çocukları protokol kapsamında Nurcu Suffa Vakfı'na bağlı Mutlu Yuva Derneği'nin yaz kampına göndermesinin yankıları sürüyor. Bakanlığın koruma altındaki çocukları başka vakıf ve derneklere de protokol kapsamında teslim ettiği ortaya çıktı. Protokol yapılan dernek ya da vakıflar arasında Menzilci de var Nurcu da. Bakanlık kendi yapması gereken işleri protokoller aracılığıyla gerici derneklere teslim etti. Bu gerici vakıf ve dernekler açtıkları çocuk evleriyle çocukların geleceğini belirliyor.

Bakanlığın sitesinde çocuk evlerine yönelik şu bilgi veriliyor: "Çocuk evi hizmeti: korunma altında bulunan çocukların daha küçük birimlerde bakımının sağlanması amacıyla her ilin sosyal, kültürel ve fiziksel yapısı, çocuk yetiştirmeye uygun bölgelerinde, tercihen il merkezinde, okullara ve hastanelere yakın apartman dairesi veya müstakil dairelerde verilen yatılı sosyal hizmet modelidir."

Tüm Sorumluluk Cemaatlerde

Yani cemaat ya da tarikatların açtıkları evlere protokoller aracılığıyla kimsesiz çocuklar teslim ediliyor. Üstelik çocukların tüm sorumluluğu da cemaatlere bırakılıyor.

Protokol imzalanan vakıflardan bir tanesi Muradiye Kültür Vakfı. Nakşibendi Tarikatı'na bağlı olan vakıfla imzalanan protokol 2013 yılında imzalandı. Her on yılda bir uzatılması kararlaştırıldı. Protokole göre vakfın yükümlülükleri şöyle:

3) Vakfın Yükümlülükleri;

- Bakım elemanlarının seçiminde yüklenici firma tarafından Türkiye İş Kurumuna kayıtlı işçiler arasından temin edilen personelin hizmete uygunluğunun tespiti amacıyla İl Müdürlüğünde kurulan Komisyon tarafından seçilecek personel için teklifte bulunmak.
- Çocuk evlerinde Genel Müdürlük tarafından istihdam edilen personel haricinde ihtiyaç duyulması halinde çocukların yararına sosyal çalışma görevlisi veya bakım elemanı çalıştırılmak istemesi durumunda bu kişilerin maaşlarını ve özlük haklarını karşılamak, İl Müdürlüğünden çalışma onayı talep etmek.
- Çocuk evlerinde ve kuruluşlarda kalan çocuklara 'koruyucu aile' olabilecek gönüllü aile bulma çalışmalarını İl Müdürlüğü ile koordineli yürütmek.
- Çocuk evlerinde kalan çocuklar için gerekli izinler alınmak kaydı ile sosyal, kültürel, sportif amaçlı gezi ve faaliyetler düzenlemek.

Vakfın daha önce 30'u aşkın çocuk evi açtığı ortaya çıkmıştı. Apartman dairesi şeklindeki bu evlerde 5 ya da 6 çocuğun kaldığı ve çocukların bakımı için ise 3 personelin görevlendirildiği, protokol kapsamında vakfın önümüzdeki günlerde 3 çocuk evi daha açacağı öğrenilmişti.

Menzilci Dernekle 10 Yıllık Protokol

Bir diğer protokol ise Beşir Derneği ve Gençlik Eğitim ve Kültür Konfederasyonu (Genç-Kon) ile imzalandı. Hem dernek hem de Genç-Kon Menzil Cemaati'ne bağlı. 2014 yılında imzalanan bu protokolün süresi gelecek yıl dolacak.

Protokolde Genç-Kon'un yükümlülükleri özetle şöyle:

- Çocuk evlerinin; kirasını, sabit giderlerini karşılamak.
- Çocuk evlerinde ve kuruluşlarda kalan çocuklar için gerekli izinler alınmak kaydı ile sosyal, kültürel, sportif amaçlı gezi ve faaliyetler düzenlemek.
- Çocuk evlerindeki çocukların okullarda verilen eğitimlerine destek amaçlı, davranış eğitimi, sağlık koruma eğitimi, trafik ve değerler eğitimi vb. konularda eğitim vermek.
- Çocuk evlerinde ve kuruluşlarda kalan çocukların her birine ileride "Koruyucu Aile" olabilecek gönüllü aile bulma çalışmalarını İl Müdürlüğü ile koordineli yürütmek.
- Kuruluşlarda koruma ve bakım altında bulunan çocukların Genç-Kon'un bünyesinde hizmet veren eğitim kurumlarından ücretsiz yararlanmalarının sağlanması.
- Değerler Eğitimi programında kullanılacak yayınları hazırlamak, basım aşamasından önce Genel Müdürlüğün onayına sunmak.
- Değerler Eğitici Eğitimi Programını ve takvimini hazırlamak.

Beşir Derneği'nin yükümlülükleri ise şöyle:

•Değerler Eğitimi Programı kapsamında hazırlanacak olan tüm yayınların maliyetini karşılamak.

•Genel Müdürlük tarafından çocuklara sunulan hizmetlerin tanıtımına yönelik kampanyalara, sosyal sorumluluk projelerine destek sağlamak, yapılacak etkinliklerin tanıtımı için gerekli ve taraflarca uygun görülen organizasyonları İl Müdürlüğü ile koordineli bir şekilde gerçekleştirmek.

Ayrıca tıpkı Mutlu Yuva Derneği'nde olduğu gibi Genç-Kon yöneticilerinin de çocukları kendi evlerine götürme hakkı tanındı. Protokolde bu konuya ilişkin şöyle denildi: "GENÇ-KON yöneticileri, üyeleri ve diğer gönüllüler; ziyaretçisi olmayan veya bir aile yanında kalması uygun görülen çocukları gönüllü aile statüsünde evlerine misafir olarak alabilirler."

Bir diğer protokol imzalanan vakıf ise Nurcu Hayrat Vakfı. Vakıfla 2016 yılında imzalanan protokol 5 yılda bir uzatılabiliyor. Protokol kapsamında vakfa, "Çocuk evlerinde kalan çocukların kişisel gelişimlerine ve eğitimlerine katkı sağlayacak" faaliyetler yürütme yetkisi verildi.

Protokolde vakfın yükümlülükleri ise şöyle sıralandı:

- Çocuk evlerinin kirasını ve her türlü ihtiyacını karşılamak.
- Korunmaya muhtaç ve refakatsiz çocuklara yönelik eğitim, kültür amaçlı proje ve programlar düzenlemek.
- Çocuk evlerinde kalan çocuklara yönelik geziler düzenlemek.
- Çocuklara yönelik değerler eğitimi faaliyetleri düzenlemek.

Nurcu Vakıf Da Listede Yer Aldı

Bir diğer protokol imzalanan vakıf ise Ankara Hamiyet ve İrfan Vakfı. Nur Cemaati'ne bağlı olan vakıf aynı zamanda seçimler öncesinde Erdoğan'a desteğini de açıklamıştı. Vakfın sitesinde protokolün amacı şöyle ifade edildi: "Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Ankara Hamiyet ve İrfan Vakfı arasında çocuk evi açılması, çocukların psikososyal ve fiziksel gelişimlerine katkıda bulunulması, yüksek yararının gözetilmesi amacıyla işbirliği içerisinde, her türlü proje ve sosyal etkinlikleri gerçekleştirmektir."

Bakanlığın daha önce protokol imzaladığı vakıf ve derneklerin bazılarının süreleri dolarken bazılarının ise devam ediyor. Bu vakıf ve derneklerin isimleri şöyle:

- Dünya Yetimler Vakfı
- Gökkuşluğu Kadın ve Aile Derneği
- Huzurlu Aile ve Yaşam Derneği
- İbrahim Çeçen Vakfı
- İHH
- İnsan Vakfı
- Minik Kalpler El Ele Derneği
- Muhafazakâr Demokrat Düşünce Topluluğu Derneği
- Süreyya Eğitim Kültür ve Dayanışma Derneği

DEVLET ASLİ GÖREVLERİNİ, ZAAFLI HALE GETİRECEK BİÇİMDE, "PARALEL YAPILARA" BIRAKMAYA DEVAM EDİYOR!

Anayasamızın 41. Maddesi çocukların korunması ve bunun için gerekli tedbirleri alma görevini devlete vermektedir. 61. maddesi ise "korunmaya muhtaç çocukların topluma kazandırılması için" devletin her türlü tedbiri alacağını hüküm altına alır. 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanununun 4. Maddesi "Bu Kanun kapsamına giren sosyal hizmetlere ilişkin faaliyetler, Devletin denetim ve gözetiminde, sivil toplum kuruluşları ile halkın gönüllü katkı ve katılımı da sağlanarak bir bütünlük içinde yürütülür." demektedir.

Görüldüğü üzere başta Anayasa ve kanunlar açısından çocukların korunmasında asli görev devlete aittir. Devlet, iş birliği yapacağı kuruluşlar için "kamu yararına" çalışıp çalışmadıklarını, tarikat, terör örgütü vb yapılarla ilişkili olup olmadıklarını özel olarak gözetir. Her dernek, vakıf vb oluşumlar sivil toplum kuruluşu kapsamında değerlendirilerek, devletin asli görevlerinin paydaşı yapılamaz.

Çevreme Duyarlıyım, Değerlerime Sahip Çıkıyorum (ÇEDES)” projesi kapsamında Milli Eğitim Bakanlığında gördüğümüz durumun aynısı Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığında da görülmektedir. Bakanlık çeşitli protokollerle kendi görevlerini sözde sivil toplum kuruluşu denilen yapılara bırakmaktadır. Bunun en son örneği İstanbul Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü sorumluluğundaki çocukların, Mutlu Yuva Derneği’nin düzenlediği kampa götürülmesidir.

Kamuoyuna yansıyan bilgilerden anlaşıldığı üzere, Mutlu Yuva Derneğinin 3-11 Ağustos arasındaki organizasyonla ilgili programı sonlandırarak çocukları ailelerine teslim ettiği anlaşılmıştır. Ancak usulsüz gerçekleştirilen bu faaliyet için ilgili Bakanlığın bir soruşturma başlattığı ya da başlatacağı henüz kamuoyuna yansımamıştır.

Son olay Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı’nın anayasa ve yasaların kendisine verdiği ve devredilemez nitelikte asli görevlerini devleti zaaf hale getirecek biçimde “paralel yapılara” bıraktığı gerçeğini bir kez daha ortaya koymaktadır. Bu kuruluşların hiçbirinin sonradan belirlenmiş gündemlerinin olmadığını, her birinin toplumsal yaşamın her alanına ilişkin gündemlerini teolojik ve kültürel programlarına uygun biçimde gerçekleştirdiklerinin iyi bilinmesi gerekir. Bu tür kuruluşların faaliyetlerini esas olarak devletin etrafından dolanma stratejisine uygun biçimde gerçekleştirdikleri, kriz durumlarında ise rüzgâra göre eğilme taktiğini uyguladıkları ülkemizden ve dünyadaki örneklerinden iyi bilinmektedir.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının konuyla ilgili 02 Ağustos 2023 Çarşamba günü yaptığı yazılı açıklama yukarıda anlattıklarımızın tam olarak bir itirafıdır. Bu yapıların devlete sızmadığı, devlet adına, devlete sızdırıldığı açıktır.

Bakanlığı, işbirliği protokolleri imzaladığı kuruluşları tek tek ve imzalanan protokollerle birlikte bu kuruluşlara ne kadar kamu kaynağı aktardığını, kamu imkânlarını kullandığını açıklamaya davet ediyoruz.

DEVLET KORUMASINDAKİ ÇOCUKLAR TARİKAT KAMPINA YOLLANDI!

İstanbul Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü sorumluluğundaki Çocuk Evlerinde kalan çocukların, Nur Cemaati’nin bir kolu olan Suffa Vakfı’yla ilişkili Mutlu Yuva Derneği’nin ‘eğitim kampına’ gönderildiği ortaya çıktı. Çocuklar, hiçbir kamu görevlisinin refakati olmadan tamamen tarikatın kontrolüne bırakıldı.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı’na bağlı İstanbul Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü sorumluluğundaki Çocuk Evlerinde kalan çocuklar, Nur Cemaati’nin bir kolu olan Suffa Vakfı’yla ilişkili Mutlu Yuva Derneği’nin 40 günlük ‘eğitim kampına’ gönderildi. Çocuklara hiçbir kamu görevlisi refakat etmiyor.

Kamp, 3 Temmuz–11 Ağustos tarihleri arasında, yine bir dini cemaate ait olan, Güngören ilçesinde faaliyet gösteren Özel Gündüzalp Erkek Öğrenci Yurdu’nda gerçekleştiriliyor. Mutlu Yuva Derneği tarafından seçilen ve gelecek dönemde “abilik sorumluluğu” verebilecekleri gençlere odaklanan “yaz kampı”, hiçbir kamu denetiminden geçmeden sürüyor.

Türkiye’nin birçok ilinde faaliyet yürüten Mutlu Yuva Derneği’nin internet sitesinde, bugüne kadar 140 Çocuk Evi’nde çalışma yürüttüğünü belirten dernek yönetimi, kendi çocuk evlerini açtığını, personelinin kendilerinin seçtiğini ifade ediyorlar.

İstanbul Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü’nde çalışan kamu personeliyle yaptığı görüşmelerde, habere konu olan mekanın kamu denetiminden geçmediğini teyit ettiği aktarıldı.

İki Erkek Öğrenci Tacize Uğramıştı

Suffa Vakfı, henüz devlet kendi kurumlarını tarikata emanet etmeden önce, vakfa ait özel öğrenci yurtları işletmeye başlamıştı. Erzurum’un Oltu ilçesinde bu vakfa ait bir erkek öğrenci yurdunda 2011-2014 yılları arasında idareci olarak görev yapan Mehmet Sıddık Çiçek isimli kişi, iki erkek öğrenciyi taciz etmekten suçlu bulunmuştu.

Tacizci Mehmet Sıddık Çiçek’e 26 yıl hapis cezası verilmiş, Yargıtay, ‘tacizlere devam edebilirdi ama bırakmış’ gerekçesiyle cezada indirim istenmişti.

AKP’li Siyasilerden Destek Alıyor

Derneğin arkasında siyasilerin desteği var. Derneğin yönetim kurulu başkanı birkaç dönem AKP Erzurum milletvekilliği yapan Muzaffer Güzelyurt, yönetim kurulu üyelerinden biriysen Merkez Valisi Abdülkadir Yazıcı.

Bir kamu personeli, Merkez Valisi Yazıcı'nın nüfuzunu kullanarak müdürlükler üzerinde baskı oluşturduğunu ifade ediyor.

Kaynaklara göre derneğin nüfuzunun vardığı son örnek, Yazıcı'nın İstanbul İl Müdürlüğü yetkililerinden 3-5 yaş arası ailesini kaybetmiş çocukların bilgisini çekinmeksizin talep etmesi. Bu talep, Şubat Depremi sırasında yetim kalmış devlet korumasına muhtaç çocukların, Menzil cemaatinin yurtlarına izinsiz, belgesiz bir içimde götürülmesi olayını akıllara getiriyor.

YÖK'TE KARTAL İMAM HATİP VE 'BİLAL ERDOĞAN' AĞIRLIĞI

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, oğlu Bilal Erdoğan'ın da okulu olan Kartal Anadolu İmam Hatip Lisesi'nden mezun olduğu iddia edilen ve halihazırda Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın kurucusu olduğu İstanbul Medipol Üniversitesi'nin hukuk müşavirliğini yürüten Halit Eyüp Özdemir'i yeniden YÖK'e atadı. Nakşibendi bağlantılı Fatih Gençlik Vakfı'yla ilişkisi bilinen İstanbul Üniversitesi Rektörü Mahmut Ak da YÖK üyesi oldu. Atamalarda Bilal Erdoğan ağırlığı dikkat çekti

Erdoğan'ın imzasıyla Hasan Mandal, Halit Eyüp Özdemir, Mahmut Ak, İlker Hüseyin Çarıkçı ve Haluk Görgün, Yükseköğretim Kurulu (YÖK) üyeliğine atandı. İlk olarak 2015'te YÖK üyesi olan Mandal, bu göreve yeniden atanmış oldu. İsmail Demir'in görevden alınmasının ardından 6 Haziran'da Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayi Başkanlığı'na atanan Haluk Görgün ise böylece ikinci koltuğa atandı. YÖK'ün yeni üyesi olan Çarıkçı ise halihazırda Süleyman Demirel Üniversitesi'nin rektörlüğünü yürütüyordu. Atama listesinde yer alan Özdemir ile Ak ise geçmişleriyle dikkat çekti. Ak, halihazırda İstanbul Üniversitesi rektörü olarak görev yapıyordu. Nakşibendi bağlantısı bilinen Fatih Gençlik Vakfı'nın eski bursiyeri olan Ak, daha sonra da vakfın etkinliklerine katıldı, söyleşiler düzenledi.

Nakşibendi Bağlantısı

Vakfın kurucuları arasında ise Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın oğlu Bilal Erdoğan'ın "Hocam" dediği, Nakşibendi'nin eski liderlerinden Mahmud Sami Ramazanoğlu ile yakın olan Ömer Öztürk yer alıyor. Ak, İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü'ne, seçimlerde ikinci olmasına karşın atanması nedeniyle tepkiyle karşılanmıştı.

YÖK'e atanan Özdemir ise bu göreve ilk olarak 3 Haziran 2022'de atandı. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın oğlu Bilal Erdoğan'ın da okulu olan Kartal Anadolu İmam Hatip Lisesi'nden mezun olduğu iddia edilen Özdemir'in, açık kaynaklarda mezun olduğu liseye ilişkin bilgi bulunmuyor. Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın kurucusu olduğu İstanbul Medipol Üniversitesi'nin halihazırda hukuk müşavirliğini de yürüten Özdemir'in nikâhında şahitliğini eski TBMM Başkanı Mustafa Şentop, Koca, AYM Başkanı Zühtü Arslan ve Bilal Erdoğan yaptı.

YKS SINAV SONUÇLARI, EĞİTİM SİSTEMİNİN ÇÖKTÜĞÜNÜ GÖSTERİYOR!

İktidarın eğitim sistemini adeta yangın yerine dönüştürdüğü Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) sonuçlarının açıklanmasıyla açığa çıktı. Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi'nin sınav sonuç istatistikleri 100 binin üzerinde lise mezununun YKS'de 'sıfır' çektiğini ortaya koyarken, alan sınav sorularına verilen yanıt ortalamaları ise gençlerin geleceğinin ellerinden alındığını gösterdi!

Cumhurbaşkanı Erdoğan 21 yıllık iktidarı süresince en fazla değişikliği Milli Eğitim Bakanı atamalarında yaptı. Önce 'dindar ve kindar nesiller' yetiştirme hedefini ilan eden iktidar son dönemde ise Türkiye Yüzyılı söylemiyle 'Teknofest Gençliği' yetiştirme iddiasında. Ancak **Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi'nin (ÖSYM) açıkladığı 2023 YKS sınav sonuç istatistikleri ve puanları tam aksine yetersiz eğitimle bilgisiz ve rekabet gücünden yoksun nesillerin yetiştiğini ortaya koyuyor. YKS sonuçları açıklandığında herkes kişisel başarı öykülerine, sınav birincilerine, en yüksek puan alan ilk bin, 5 bin öğrenciye odaklanırken, **sınava giren 2,5 milyon gencin hazin ve gerçek tablosu göz ardı ediliyor.** Yerleştirme sonuçlarıyla gençler üniversitelere yerleştirilirken başta deprem bölgesi olmak üzere barınma ve eğitim sorunlarının yakıcılığından, yurtların yetersizliğinden, artan fahiş kiralardan söz edilmiyor.**

Geçen sene binlerce öğrenci kira, barınma, yurt yetersizliği, maddi yoksunluk nedeniyle bir başka şehirde yerleştirildiği bölüme kaydını yaptırmadı ve çok sayıda kontenjan boş kaldı. Şimdi deprem nedeniyle çok daha ağır bir tablo on binlerce genci bekliyor. Pek çok üniversite hâlâ yüz yüze eğitim yapıp yapamayacağını açıklamadı. Pandemi nedeniyle iki yılı aşkın süre ara verilen yüz yüze eğitimin ağır yansımaları YKS sınav sonuçlarında kendisini gösteriyor. ÖSYM'nin açıkladığı YKS sınav sonuç istatistiklerine göre 100 bini aşkın lise mezunu sınavda sıfır puan çektiği için puanı hesaplanmadı. YKS sonuçları ve ortalamalarla ilgili veriler TYT

(Temel Yeterlik Testi), AYT (Alan Yeterlik Testi) ve YDT (Yabancı Dil Testi) sonuçları olarak veriliyor. Verilere göre AYT'de;

- ✓ 24 Türk Dili ve Edebiyatı sorusuna verilen doğru yanıt ortalaması 5,7
- ✓ 40 matematik sorusunda doğru yanıt ortalaması 7,6
- ✓ 14 fizik sorusunda doğru ortalaması 2,5
- ✓ 13 kimya sorusunda doğru ortalaması 1,7
- ✓ 13 biyoloji sorusunda ise doğru ortalaması 2.
- ✓ Tarih-1 testi 10 soruda doğru ortalaması 1,7.
- ✓ Felsefe testinde 12 sorudan doğru ortalaması 1.8
- ✓ Din kültürü ve ahlak bilgisi 6 soruda ortalama doğru 1,4
- ✓ Yabancı dil testinde 80 soruda 40 ortalamayı yakalayan yok!

İktidar yıllardır bütçede Milli Eğitim'e ayrılan payı sürekli artırdığını, en büyük kaynağı eğitime ayırdığını savunuyor. Kitapların bedava dağıtılmasıyla övünüyor. Ancak üstteki doğru ortalamalarına bakıldığında sonuç, tıpkı ekonomide yerli-millî yeni ekonomi modeli gibi, eğitim sisteminin de tam anlamıyla çöktüğünü, gençlerin bilgisiz ve donanımsız olduğunu sergiliyor. **Gençlerin geleceğini yok etmek ülkeye yapılacak en büyük kötülüktür.**

SİLAHA ULAŞMAK ÇOK KOLAY

Ülkede bireysel silahlanma her geçen gün artarken silah satışları da artık internetten yapılmaya başlandı. Bu şekilde açılan sayısı belirsiz birçok internet sitesi var. Bu sitelerin bazılarında silahlar kargoyla gönderiliyor. Hatta hızlı kargo seçeneği bile sunuluyor.

Silahlara ilişkin bir sitede şu bilgiler veriliyor: "Artık insanlar geçmişe göre kendilerinin ve ailelerinin güvenliğini daha fazla tehlikede görmekte dirler. Artık fiyatları ve vergileri ortalamasının üzerinde olmasına rağmen birçok kişi silah ruhsatı almak için başvurmakta dırlar. Çünkü silahlar günümüzde en önemli caydırıcılık aracı olarak kullanılmaktadır. İnternet sitemiz üzerinden satılık silah işlemleri profesyonelce ve kanunlarca belirlenen kurallara göre gerçekleştirilmektedir.

Silah satış hizmetimiz devlet tarafından verilen yetki ve yasalarca verilen sınırdaki yerine getirilmektedir. Bu sebeple internet sitemiz üzerinden yapılan işlemlerde sizlere her türlü yasal garantiyi sunmaktayız. İnternet sitemiz üzerinden gerçekleştirilen silah al-sat hizmetlerinde yasal tüm zorunluluklar ve belgeler olması gerektiği şekilde yapılmaktadır. Firmamız personelleri bu belgeler konusunda oldukça deneyim sahibi olduğundan dolayı sizlerin saatlerini alacak işlemler personellerimiz tarafından çok daha kısa sürede gerçekleştirilmektedir."

Bu sitede hemen hemen tüm silah markaları bulunuyor. Kullanıcılara silahları inceleme imkânı veriliyor.

'Polisten Silah'

Aynı sitede yer alan ilanlar arasında dikkat çeken ise kamu çalışanı olduğunu iddia eden kişilerin de buraya ilanlar vermesi. Özellikle 'polis memurundan' kalıbıyla birçok silah satışı yapıyor. Sitede bu şekilde tam 495 ilan bulunuyor. Asker olduğunu iddia edip silah satanların sayısı ise 286. Bu şekilde ilanların sayısının çok olması nedeniyle site de kullanıcıları uyarma gereği duymuş. Sitede "Kendisini Polis, Savcı ve Asker olarak tanıtan ve size güven vermek için Whatsapp üzerinden resmi kimlik gönderen kişilere itibar etmeyiniz" ifadesi yer alıyor.

Kargoyla Satış

Başka bir sitede ise kargoyla silah ve teçhizat satışı yapılabiliyor. Bu sitede av tüfeklerinin satışı kargoyla yapıyor. Bir ilanda şu ifadeler yer alıyor: "2 tüfek sorunsuz.Tertemiz, sorunsuz kılıf faturası atış kâğıtları 2 kutu saçma ile verilecek, kargo da benden." Aynı sitede şarjör ve mermiler de kargoyla satılıyor.

Başka bir sitede ise şu bilgiler veriliyor: "Kurusıki tabancalar, havalı tabancalar, airsoft silahlar, havalı tüfek ve PCP tüfekler sitemizde öncelikli bulabileceğiniz ürünlerdir. Bunların yanında kamp malzemesi, av malzemesi, silah bakım ürünlerine de ulaşabilirsiniz. İhtiyaçlarınız ve istekleriniz doğrultusunda her geçen gün satışa sunduğumuz ürün çeşitliliğini çoğaltıyoruz. Tahmini kargo süresi 1-3 iş günüdür. Genelde 600 km'ye kadar 1 iş

gününde teslim edilir. 600 km'den daha uzaksa mesafe 2 is gününde teslim edilir. Bölgenin merkezden uzak ya da mobil alan olması bu süreyi uzatabilir."

HER GÜN EN AZ DOKUZ SİLAHLI SALDIRI YAŞANDI

İstanbul'dan Kars'a birçok kentte yaşanan silahlı saldırılara her gün yenisi ekleniyor. Umut Vakfı'na göre, son 7 ayda bin 938 silahlı saldırı yaşandı. Adalet Bakanlığı'na göre 2022'de 69 bin 892 kişi, "Ateşli Silahlar ve Bıçaklar Hakkında Kanun"a muhalefet etmekten yargılandı.

Bireysel silahlanma artan bir güvenlik sorununa dönüşürken ülkenin her köşesinden silahlı saldırı ve cinayet haberleri geliyor. İnternette ve taksitle alınabilen silahlara ulaşım giderek kolaylaşıyor. Ufak bir münakaşada bile silahların konuşması artık ülkede anormal görülmezken, kurşunlar çoğu zaman da masum yurttaşların canına mal oluyor. Giderek daha büyük bir tehlike haline gelen bireysel silahlanmaya ilişkin ise iktidar kanadı, sessizliğini koruyor.

Ülkede yaşanan onlarca silahlı olayın ardından, gözler bireysel silahlanmanın ulaştığı noktaya çevrildi. Adalet Bakanlığı'nın verileri, 6136 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun'a muhalefet suçu işleyen kişi sayısının 31 Aralık 2022 itibarıyla 70 bine dayandığını ortaya koydu. 2018 yılında ceza mahkemelerinde toplam 58 bin 369 kişi hakkında, 6136'ncı maddesi gereğinde dosya açıldı. Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun'a muhalefetten sanık sıfatıyla yargılanan 58 bin 269 kişiden 56 bin 955'inin erkek, bin 412'sinin ise kadın olduğu bildirildi.

Pandemi Durdurdu

Ceza mahkemelerinde hakkında 6136 Sayılı Kanun'a muhalefetten dolayı dosya açılan kişi sayısı 2019 yılında 60 bin 764'e yükseldi. Sanık sıfatıyla ceza mahkemelerinde yargılanan kişi sayısı 2020 yılında Covid-19 salgınının da etkisiyle 35 bin 581'e kadar düştü.

Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun'a aykırı davrandığı için ceza mahkemelerinde sanık olan kişi sayısında 2021 ve 2022 yıllarında ise çarpıcı artış yaşandı. Buna göre, TCK 6136 kapsamında yargılanan kişi sayısının 2021 ve 2022 yıllarında sırasıyla 67 bin 69 ve 69 bin 892 olduğu belirtildi.

Cezaevleri Doldu Taştı

31 Aralık 2022 itibarıyla ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlülerin suç dağılımı da dikkati çekti. Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün verilerine göre, cezaevlerindeki toplam 298 bin 952 hükümlünün 28 bin 280'inin, TCK 6136 kapsamında hüküm giyenler oluşturdu. Türkiye'de, "Kasten öldürme" suçundan cezaevinde olan kişi sayısı ise 47 bin 263 ile ifade edildi.

Arama motorlarının verileri de tehlikenin büyüklüğünü gözler önüne seriyor. Türkiye'den, "Silah nasıl alırım?" sorusunun aranma sayısının hemen her ay daha da arttığı görülüyor. Sosyal medya platformlarına kadar inen silah satıcıları, dijital mecralar aracılığıyla hemen herkese ulaşabiliyor.

Raporlar Ortada

Öte yandan Silahlanmadaki rekor artış Jandarmanın ve Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM) verilerine de yansdı. Jandarma Genel Komutanlığı'nın 2022 Yılı Faaliyet Raporu'na göre geçen yıl ülkede adeta suç patlaması yaşandı. Raporda yer alan bilgilere göre, asayiş suçları bir önceki yıla oranla yüzde 10 arttı. Sadece ülke nüfusunun yüzde 21'inin sorumluluk alanında bulunduğu Jandarma bölgelerinde, 2022 yılında 537 bin asayiş olayı meydana geldi. Ayrıca 2021 yılında verilen silah ruhsatı sayısında da artış yaşandı. Toplam ruhsat sayısı 26 bin 985'ten 31 bin 850'ye yükseldi. Bulundurma ruhsatı 16 bin 569'dan 19 bin 427'ye, taşıma ruhsatı sayısı ise 9 bin 870'den 11 bin 755'e çıktı. EGM'nin verilerinde ise ülkede yıllık yaklaşık 280 bin silah ruhsat kartı düzenlendiği kaydedildi. Raporda ayrıca "05 Ekim 2020 tarihinden günümüze kadar Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü tarafından kişiselleştirme işlemi tamamlanan 609 bin 755 kart PTT aracılığıyla başvuru sahiplerinin adreslerine ulaştırılmıştır" denildi.

Katliamların Çoğu Silahla

Umut Vakfı'nın verilerine göre, son 7 ayda bin 938 silahlı şiddet olayı yaşandı. Vakıftan yapılan açıklamada "Şiddet olaylarında bin 200 kişi öldü, bin 960 kişi de yaralandı. Bu silahlı şiddet olaylarının; uzun namlulu silahlar dâhil 1653'ünde de silahlar kullanıldı. 285'inde ise kesici aletler kullanıldı" denildi.

Bin 938 olayda kullanılan silahların dağılımı

399

TÜFEK

1194

TABANCA

60

BEYLİK SİLAH

HER 5 SAATTE BİR KİŞİ SİLAHLA ÖLDÜRÜLÜYOR

Bireysel silahlanmanın ülkemizde gün geçtikçe artması ile birlikte silahlı ölüm ve yaralama sayıları da yükselişini sürdürüyor. Esenyurt'ta yaşanan skandal olay gözleri bir kez daha 'bireysel silahlanma' tehlikesine çevirirken Adli Tıp Kurumu istatistiklerine dikkat çeken CHP'li Gamze Akkuş İlgezdi, her 5 saatte bir kişinin silahla öldürüldüğünü, saatte bir kişinin ise silahla yaralandığını söyledi.

Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Parti Meclisi (PM) Üyesi ve İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi, 2006- 2021 yılları arasında Adli Tıp Kurumu (ATK) istatistiklerine göre silahla yaralanma muayenelerinin 127 bin 594'e, bunların arasındaki ölümlerin ise 28 bin 286'ya çıktığını vurgulayarak, "1.2 saatte bir kişinin ateşli silahlar yüzünden yaralandığı, 5.2 saatte de bir kişinin öldürüldüğü rakamlar bireysel silahlanma sonuçlarının en acı göstergesi" dedi.

İlgezdi, 2017 yılında yapmış olduğu benzer bir çalışmada ateşli silahlarla ölüm oranlarının 6 saatte bire tekabül ettiğini hatırlatarak, "5 yıl sonrasında bu oran ciddi şekilde artarak 5.2 saatte bire düşmüştür. Bu bireysel silahlanmanın getirdiği sonuçtur. Yine 2017 yılında günde 18 kişi silahlı saldırıya uğrarken, bu rakam şimdi 20'ye çıkmış durumda" diye konuştu.

"Yılda Ortalama 7 Bin 505 Kişi Ateşli Silah Nedeniyle Yaralanıyor"

İlgezdi'nin bireysel silahlanma ve etkileri ile ilgili yaptığı çalışmaya göre; 2006-2021 arasında Adli Tıp Kurumu tarafından 'ateşli silah yaralanması' nedeniyle gerçekleştirilen adli muayene sayısı 127 bin 594. Bir başka deyişle yılda ortalama 7 bin 505 kişi ateşli silah nedeniyle yaralanıyor. Bu rakam günde 20 kişinin ateşli silahla saldırıya uğradığını gösteriyor.

2006-2021 arasında Adli Tıp Kurumu verilerine göre ateşli silah nedeniyle ölüm rakamları da çok çarpıcı. 17 yılda 28 bin 286, yılda 1663, günde 4,5 ölüm gerçekleşiyor. Yani her 5,2 saatte 1 kişi ateşli silahlarla öldürülüyor.

"Emniyet Verileri Çelişkili"

İlgezdi'nin çalışmasına göre, Emniyet Genel Müdürlüğü'nün (EGM) 9 Temmuz 2022 tarihli açıklamasında, ülkedeki ruhsatlı silah sayısının toplam nüfusun yüzde 3'ü olduğu ifade edildi.

Verilerin çelişkili olduğunu söyleyen İlgezdi, "84 milyonluk ülke için bu sayı 2.5 milyona denk gelirken, Emniyet Genel Müdürlüğü toplam ruhsatlı silah sayısını 998 bin 237 olarak açıklıyor. Ülkenin nüfusu 33.3 milyon mu kabul ediliyor ki yüzde 3'ü yaklaşık 1 milyon oluyor. Emniyetin ruhsatlı silah sayısının 2,5 milyon olmadığı ile ilgili açıklamasında bile rakam 2.5 milyon çıkıyor. Ruhsatsız silah sayısı ise bilinmiyor ancak, ruhsatlının birkaç katı olduğu tahmin ediliyor" ifadelerini kullandı.

İnternet Üzerinden Siparişle Silah

Türkiye'de silah ruhsatı almanın yaş sınırının 21 olduğunu ancak ruhsatsız silahların ulaşılabilirliğinin çok kolaylaşmış durumda olduğunu kaydeden İlgezdi, şöyle devam etti:

İnternet üzerinden tek tıkla silah sipariş edilebiliyor olması tam bir skandal. Dolayısıyla silahlanma verileri ürkütücü bir noktaya geldiğimizi ve artık kimsenin can güvenliğinin kalmadığını gösteriyor.

Kadın cinayetlerinin yüzde 52'sinin ateşli silahlarla gerçekleşiyor, her gün bir kadın cinayeti işleniyor ve göz yumulan bireysel silahlanma sonucu her çapta silaha kolaylıkla ulaşan şiddet yanlıları, hem insanları, hem de sokaklarda kedileri, köpekleri, yani her türlü canlıyı hedef göstererek yaralıyor, öldürüyorlar.

Gazeteciler sadece mesleklerini yaptıkları için hüküm giyerken, silahlarla sosyal medyada yayın yapanlar hakkında hiçbir işlem yapılmadığı gibi insanları yaralayan, hayvanları katledenler, sokaklarda çatışanlar, buna uyuşturucu satıcıları da dahil, kadınları katledenler, çocukları, kadınları taciz ve tecavüz edenler de dahil

karakollara, adliyelere, cezaevlerine ön kapıdan girip, arka kapıdan çıkıyorlar adeta... Ardından yeni bir olayla, cinayetle medyada boy gösteriyorlar...

"İktidarın Silahlanmayı Önleme Konusunda Herhangi Bir Girişimi Yok"

Bireysel silahlanmanın önüne geçilmesi gerektiğine vutfu yapan İlgezdi, "İktidarın silahlanmayı önleme konusunda hiçbir çalışması yok. İnternet siteleri üzerinden bile silah satın alınabildiği sürece her gün birilerinin canı yanacak" dedi.

CHP milletvekilleri olarak bu konuda defalarca kanun teklifi vermiş olmalarına rağmen iktidarın bu konuda tek bir adım atmadığını kaydeden İlgezdi, "Geçtiğimiz günlerde Rize Devlet Hastanesinde yaşanan saldırıda 1 polis 1 jandarma 1 sağlık çalışanı ve 2 vatandaşımız yaralandı, İstanbul Esenyurt Tekel bayi baskınında 2 vatandaşımız hayatını kaybetti. Ülke vahşi batıya dönmüş durumdayken yetkililer sadece ütöpik açıklamalarda bulunmakla yetiniyorlar" diye konuştu.

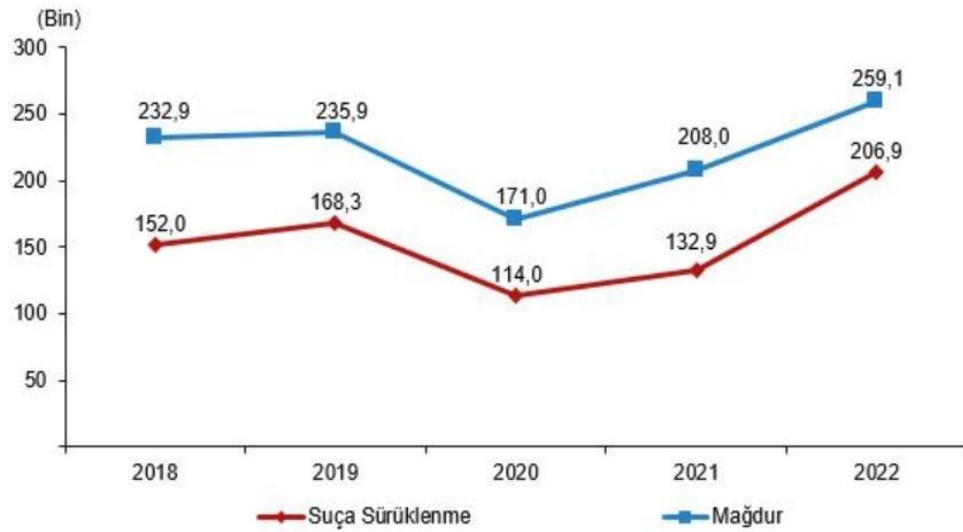
TÜRKİYE'DE BİR YILDA 206 BİN 853 ÇOCUK SUÇA SÜRÜKLENDİ

TÜİK, 2022'de güvenlik birimlerine gelen ya da getirilen çocukların karıştığı olay sayısının bir önceki yıla göre yüzde 20,5 artarak 601 bin 754 olduğunu açıkladı.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2022 yılında güvenlik birimine gelen veya getirilen çocuklara ilişkin istatistikleri yayımladı.

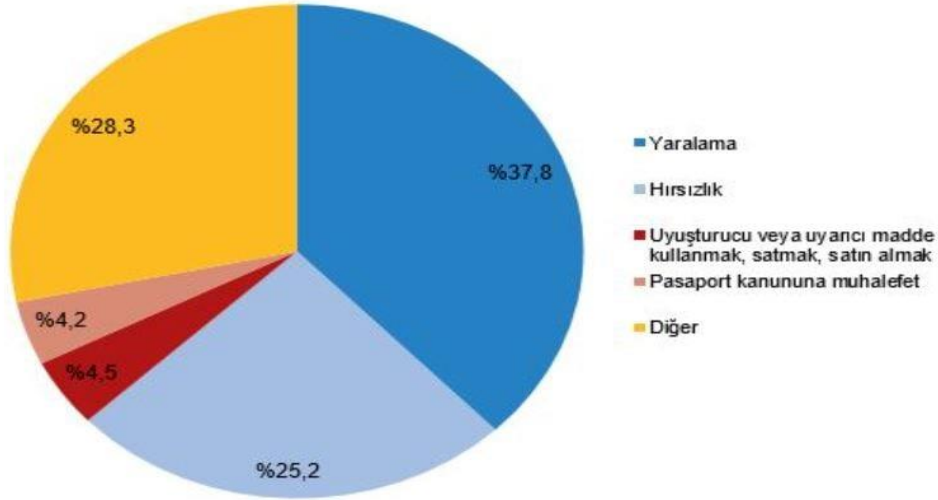
Güvenlik birimlerine gelen veya getirilen çocukların karıştığı olay sayısı 2022 yılında, 2021 yılına göre yüzde 20,5 oranında artarak 601 bin 754 oldu.

Seçilmiş geliş nedenlerinin yıllara göre sayısı, 2018-2022

Bu olaylarda çocukların 259 bin 106'sı mağdur olarak, 206 bin 853'ü suça sürüklenme sebebiyle (kanunlarda suç olarak tanımlanan bir fiili işlediği iddiasıyla), 100 bin 490'ı bilgisine başvurma amacıyla, 16 bin 499'u kayıp (hakkında kayıp müracaatı yapıp daha sonra bulunan) olması sebebiyle, 12 bin 684'ü kabahat işlediği iddiasıyla, 6 bin 122'si ise bu nedenlerin dışında kalan diğer nedenlerden dolayı güvenlik birimlerine geldi veya getirildi.

Suçta sürüklenen çocuklara isnat edilen suç türü dağılımı (%), 2022

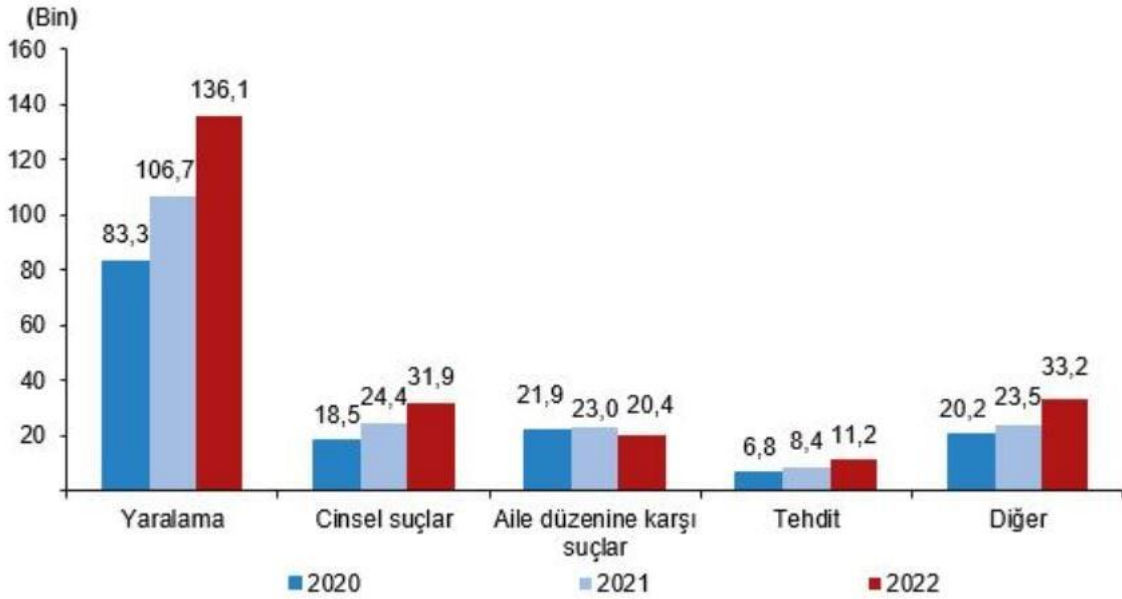

Grafikteki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Suçta Sürüklenen Çocukların Yüzde 37,8'i Yaralama Olayına Karıştı

Güvenlik birimine gelen veya getirilen çocukların karıştığı olayların 206 bin 853'ü suçta sürüklenme nedeni ile gerçekleşti. Bu çocukların yüzde 37,8'ine yaralama, yüzde 25,2'sine hırsızlık, yüzde 4,5'ine uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmak, satmak veya satın almak, yüzde 4,2'sine pasaport kanununa muhalefet suçu, yüzde 4,1'ine ise tehdit suçları isnat edildi.

Suç mağduru çocukların mağduriyet nedenlerine göre karıştığı olay sayısı, 2020-2022

Güvenlik Birimlerine Gelen Çocukların %43,1'ini Mağdur Çocuklar Oluşturdu

Güvenlik birimlerine mağdur olarak gelen 259 bin 106 çocuğun yüzde 89,8'ini suç mağduru, yüzde 10,1'ini takibi gereken olay mağduru çocuklar oluşturdu.

Güvenlik birimlerine suç mağduru olarak gelen veya getirilen 232 bin 739 çocuğun yüzde 58,5'i yaralama, yüzde 13,7'si cinsel suçlar, yüzde 8,7'si aile düzenine karşı suçlar, yüzde 4,8'i tehdit, yüzde 14,3'ü bu nedenlerin dışında kalan diğer nedenlerden dolayı mağdur oldu.

YOKSULUN ÇOCUĞU DAHA ÇOK ÖLÜYOR

Türkiye’de doğan her bin bebekten 9’u ölüyor. Bu rakamlar AB ülkelerinin çok üzerinde. Sosyoekonomik düzeyin ölümler üzerinde etkisinin olabileceğini belirten Prof. Pala, "Yoksulların çocukları daha çok ölüyor" dedi.

Avrupa Birliği (AB) ülkelerinde bebek ölümleri binde 3’lerdeyken, ülkemizde binde 9’un üzerinde. Aynı şekilde 5 yaş altı çocuk ölümlerinde de benzer tablonun olduğunu ve bu durumun nedenlerini öğrenmek için Sağlık Bakanı Fahrettin Koca’nın yanıtlanması istemiyle TBMM’ne soru önergesi veren CHP Bursa Milletvekili Halk Sağlığı Uzmanı Prof. Dr. Kayıhan Pala, soru önergesine yanıt alamadığını söyledi. Koca, özellikle sosyoekonomik düzeyin bu ölümlerde etkili olabileceği belirterek "Şu bir gerçek ki yoksulların çocukları daha çok ölüyor" dedi.

TÜİK’in son açıkladığı verilerde bebek ölüm hızı, 2022 yılında binde 9,2 oldu. Doğumdan sonraki beş yıl içinde ölme olasılığını ifade eden beş yaş altı ölüm hızı ise binde 11,2 olarak kaydedildi. Sağlıktaki eşitsizliklerin, insanların sağlığını olumsuz etkilediğini belirten Prof. Pala, bebek ile çocuk ölüm hızlarını sosyal sınıflar ve il bazında Sağlık Bakanı Fahrettin Koca’ya sorduğunu, ancak soru önergesine yanıt alamadığını söyledi.

İller Arası Farklılık

Prof. Pala, Türkiye’de sağlıkta eşitsizliklerle ilgili ciddi problemler olduğunu ve bu durumun insanların sağlığını olumsuz etkilediğini vurgulayarak "Türkiye’de başta bebek ölüm hızı ve 5 yaş altı çocuk ölüm hızı olmak üzere sağlık göstergeleri incelendiğinde iller ve sosyal sınıflar arasında sağlıkta büyük eşitsizlikler söz konusudur" dedi. Pala, şöyle devam etti: "Bazı illerde, dünyaya bir yıl içinde gözünü açan her bin bebekten 5’inden daha az hayatını kaybeden bebek varken, bazı illerde bu binde 16 düzeyine kadar çıkıyor. Dolayısıyla her bin bebek içerisinde 10’dan fazla bebek bazı illerde daha fazla hayatını kaybediyor. 5 yaş altı çocuk ölümlerinde de benzer bir durum var. Dolayısıyla Bakanlığa hem iller arasındaki hem de sosyal sınıflar arasındaki farklılığı sorduk; çünkü Türkiye Nüfus Sağlık Araştırması sonuçlarına göre, yüzde 20’lik en düşük sosyal ekonomik düzeydeki hanelerde doğan bebeklerin bir yaşını görmeden ölme hızları, yüzde 20’lik en yüksek ailelerle kıyaslandığında çok daha yüksek. Sağlık Bakanlığı’na bunların nedenlerini sorduk ancak yanıt alamadık. Takipçisi olacağız."

Sorumluluk Bakanlığın

Ölen her bebeğin sorumluluğunun Sağlık Bakanlığı’nda olduğunu kaydeden Pala "Bebek ölümleri AB ülkelerinde binde 3 civarında. Türkiye’de halen binde 9’un üstünde olmasının nedenlerini ortaya koyarak bebek ve çocuk ölümlerini engellememiz gerektiği kanısındayız. Örneğin TÜİK verilerine göre, 2022 yılında Çanakkale’de dünyaya gözlerini açan her bin bebekten yalnızca 4,1’i bir yıl içerisinde yaşamını yitirmişken, Siirt’te her bin bebekten 16,8’i yaşamını yitirmiştir. Yoksulların çocukları daha fazla ölüyor. Çanakkale’de bebek ölümleri çok düşük ama Çanakkale’nin kendi içerisindeki sosyal sınıflarına baktığımızda en düşük sosyal ekonomik düzey ile en yüksek sosyal ekonomik düzey arasındaki bebek ölümümüz acaba farklı mı değil mi? Aynı şey Siirt ya da Urfa, ya da Gaziantep için de sorulabilir. Bakanlığın bebek ölümlerine yol açan etmenleri ne kadar inceleyip incelediğini öğrenmek istiyoruz. Hangi nedenlerle bu bebeklerimiz hayatını kaybediyor" diye konuştu.

DÜŞÜNCE VE İFADE ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK BASKILAR ‘ENGELLİ WEB’LE SOMUTLAŞTI

İktidarın düşünce ve ifade özgürlüğü üzerindeki baskılarının hangi noktaya vardığı, İfade Özgürlüğü Derneği’nin Engelli Web 2022 Raporu ile somutlaştı. 2022 sonu itibarıyla Türkiye’den erişime engellenen internet web sitesi sayısı 712 bin 558’e ulaştı. Bunun yanı sıra sulh hukuk mahkemelerinde tek hakim aynı günde verdiği kararlarla binlerce habere erişim engeli getirildi!

İletişim, bilişim ve hukuk alanındaki akademisyenlerin oluşturduğu **İfade Özgürlüğü Derneği** (İÖD) tarafından 2018’den bu yana her yıl çıkarılan **Engelli Web Raporu**’nun 2022 yılına ilişkin son çalışması geçen hafta yayınlandı. Düşünce ve ifade özgürlüğü üzerindeki yasaklama, engelleme ve baskıların hangi noktalara vardığını ortaya koyan ve tamamıyla mahkemelerin verdiği erişim engelleme kararlarıyla ilgili istatistiklerin derlendiği 2022 raporuna göre, 2022 sonu itibarıyla Türkiye’den erişime engellenen web sitesi, haber portalı, internet sitesi sayısı 712 bin 558’e yükseldi. İktidar engelleme için bir yandan hisseleri Türkiye Varlık Fonu (TVF) kontrolüne ve yönetimine alınan Türk Telekom ve diğer operatörlerin fiber internet altyapısını geliştirmelerini engelleyerek internete erişim ve internet hızını kısıtlayıp, internet erişimini zorlaştırıyor. 5651 sayılı İnternet Yayınları Yasası, Dijital Medya Yasası, geçen yıl çıkartılan Dezenformasyon Yasası vb. düzenlemelerle internet ve sosyal medya alanı kontrole alınıyor. Ayrıca tek hakim görev yaptığı Sulh Ceza ve Sulh Hukuk Mahkemelerinden süratle çıkartılan erişim yasağı kararlarıyla iletişim, paylaşım ve haberleşme alanı daraltılıyor.

✓ İ O D'nin 2021 yılı Engelli Web raporuna da mahkeme kararıyla erişim yasağı getirildi. Muhtemelen geçen hafta derneğin resmi internet sayfasında yayınlanan 'Sulh Ceza Hakimliklerinin Gölgesinde Anayasa Mahkemesi' başlıklı 2022 Engelli Web raporuna da erişim engellenecek.

Sadece mahkemeler değil, iktidara bağlı Bilgi Teknolojileri Kurumu (BTK), kamu kurumları, iktidara mensup siyasiler, iktidara yakın dernek ve vakıflar, iktidara yakın özel şirketler, holdingler, müteahhitler her haberde anında başvurup erişim yasağı ve içerik çıkartma kararları çıkartıyorlar. Rapora göre 2022 sonu itibarıyla Türkiye'den erişime engellenen 712 bin 558 web sitesinden 496 bini yargı kararı olmaksızın BTK tarafından engellenmiş. Sulh mahkemesi hakimlerince verilen engelleme ve erişim yasağı kararlarının sayısı 44 bin. İnternet sitelerine yönelik engellemelerin yanı sıra, doğrudan sitelerde yer alan haber ve yazılara, köşe yazılarına, yorum ve analizlere yönelik 543 Sulh Mahkemesi Hakimliği tarafından verilen URL engelleme kararlarının sayısı 35 bin, sitelerden kaldırılmasına karar verilen URL sayısı 29 bin.

2022'de engellenen haber sayısı 6528, yayından kaldırılan haber sayısı ise 5388'e ulaşarak geçmiş tüm yıllara kıyasla 'rekor' kırdı.

Haber engellemeleri ve URL yasaklarıyla kamuoyunun gerçekleri bilmesi, haber alması doğrudan yasaklanıyor. İfade Özgürlüğü Derneği'nin Engelli Web raporu da erişime engellenerek kamuoyunun yasaklama kararlarının gerekçesini, yapılan hukuksuzlukları öğrenmesi de engellenmiş oluyor!

ON OKULDAN YEDİSİ DEPREME HAZIR DEĞİL

Kent nüfusunun yüzde 93'ünün birinci derece deprem bölgesi üzerinde ikamet ettiği Karabük'te olası bir felakete davetiye çıkaran ihmal, verilere yansdı. Kentteki 204 okulun yüzde 32'sinin deprem testinin yapıldığı öğrenildi.

6 Şubat'ta Maraş merkezli depremlerin ardından 11 kentte yaşanan büyük yıkımlar, Türkiye'nin depreme hazırlıksız olduğu gerçeğini bir kez daha gösterdi. Kent nüfusunun yüzde 93'ünün birinci derece deprem bölgesi üzerinde yaşadığı Karabük'te olası tehlikelere davetiye çıkaran eylemsizlik ise "Bu kadarı da olmaz" dedirtti. Kentteki okulların yalnızca yüzde 32'sinde depreme dayanıklılık testi yapıldığı öğrenildi. CHP Milletvekili Cevdet Akay, 20 Haziran'da Milli Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'e Karabük genelinde depreme dayanıklılık testine tabi tutulan okul sayısını sordu. Akay'ın önergesinde, Karabük'te depreme dayanıklı olmadığı gerekçesiyle yıkılan okul sayısı ile depreme karşı güçlendirilen toplam okul sayısının açıklanması da talep edildi.

İhmalkârlık Örneği

Bakan Tekin'in yanıtında, Karabük genelinde 66 okulun depreme dayanıklılık testinin yapıldığı belirtildi. Kentteki 18 okulun depreme dayanıklı olmadığı gerekçesiyle yıkıldığını ifade eden Tekin, 28 okulun güçlendirildiğini, 19 okul için ise yıkım kararı alındığını kaydetti. Kentte 204 okul bulunduğunu söyleyen CHP'li Akay ise "Buna karşın yalnızca 66 okula dayanıklılık testi kabul edilemez. Bu büyük bir ihmalkârlık örneğidir" dedi.

Çocuklar Risk Altında

Karabük'ün, Kuzey Anadolu Fay Hattı üzerinde bulunduğuna ve kent nüfusunun yüzde 93'ünün birinci derece deprem bölgesinde yaşadığına dikkati çeken Akay, şu değerlendirmeyi yaptı: "Deprem Türkiye ve Karabük için bir gerçekliktir ve bu gerçeklik göz önünde bulundurulurken gerekli tedbirler alınmalıdır. Bu sebepten dolayı depreme karşı dayanıksız olan tüm okulların yatırım programına alınarak yenilenmesi bir zorunluluktur. 6 Şubat'ta yaşanan deprem felaketindeki acıların tekrar yaşanmaması için gerekli tedbirlerin bir an önce alınması şarttır. Karabük genelinde bulunan evlatlarımız tehlike altındadır. İl genelindeki tüm okulların deprem dayanıklılık testini yapın, dayanıklı olmayan 19 okul başta olmak üzere tüm dayanıksız okulları yıkarak yeniden inşa edin."

İŞTE LİYAKAT! HEMŞİRELİK BÖLÜMÜNE KİMYAGER ÖĞRETİM ÜYESİ

Kilis 7 Aralık Üniversitesi'nin hemşirelik bölümüne kimyager alacağı öğrenildi. Bölümde alan dışında çalışan başka öğretim üyeleri de var.

Kilis 7 Aralık Üniversitesi tarafından 24 Temmuz'da açılan öğretim üyesi ilanında Yusuf Şerefoğlu Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümüne 2'si doçent olmak üzere 3 öğretim üyesi alınacağı açıklandı. Doçent alımı için açılan ilanlardan birinin alan dışı olduğu ileri sürüldü.

Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı için açılan doçent ilanında, "Farmasötik yapılar ve kanser üzerine çalışmaları olmak" şartı arandı. Bu şartı ise kimya bölümü mezunu bir kimyagerin karşıladığı öğrenildi.

Kilis 7 Aralık Üniversitesi Yusuf Şerefoğlu Sağlık Bilimleri Fakóltesi Hemşirelik Bölümünde alan dışı çalışan başka akademisyenlerin de olduğu öğrenildi. Üniversitenin internet sitesi ve YÖK Akademik'te yer alan bilgilere göre, bölümde hali hazırda görev yapan öğretim üyeleri arasında iki biyolog ve bir gıda mühendisi olduğu öğrenildi.

Takipçisi Olacağız

Türk Hemşireler Derneği (THD) tarafından yapılan açıklamada, "Bu ilanın Fen Edebiyat Fakóltesi Kimya Bölümü mezunu bir öğretim üyesi için çıkarıldığı bilgisine erişmiş bulunmaktayız. THD uzun yıllardır hemşirelik eğitimin niteliğinin artırılması için mücadele yürütmektedir. Bu mücadele hemşirelik mesleğinin daha nitelikli hale getirilmesi dolayısıyla da halk sağlığının korunması, hasta güvenliğinin sağlanması içindir. Bir kimyagerin hemşirelik mesleğini öğretmesi düşünülemez. Hemşirelik dışındaki öğretim elamanları tarafından hemşire yetiştirilmesi, uygulamada hemşirelik mesleğinin gerektirdiği bakım hizmetlerini yerine getiremeyen, hastalara ihtiyaç duyduğu hemşirelik hizmetlerini sunamayan hemşirelerin yetişmesine yol açacaktır" denildi.

Açıklamada şunlar dile getirildi: "Kilis 7 Aralık Üniversitesi Rektörlüğü'nün daha önce kendilerine yazılı başvurumuzda da belirttiğimiz şekilde; nitelikli hemşire yetiştirilmesine engel teşkil eden ve halk sağlığını olumsuz etkileyecek olan bu uygulamalardan ivedilikle vazgeçmesi, ilanı kaldırması, gerekli tedbirleri alması şarttır. Bu konuda derneğimiz tarafından açılmış davalar ve alınan kararlar mevcuttur. Kilis 7 Aralık Üniversitesi Rektörlüğü tarafından açılan bu kadro ilanının da hukuki yollardan takipçisi olacağımızı duyuruyoruz."

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANİ GÖKTAŞ'IN NAFKA VE 6284'Ü HEDEF ALAN AÇIKLAMASI KABUL EDİLEMEZ!

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş, bir basın toplantısında 6284'ü ve nafakayı hedef aldı. Yetmedi; aile birliğini korumak için Birleşik Arap Emirlikleri ile mutabık kaldıklarını açıkladı. Bakan Göktaş'ın kadınların kazanılmış haklarına göz diken açıklamalarına ilişkin bugün 81 il, 973 ilçe başkanımızla eş zamanlı basın açıklaması yapıyoruz.

Öğrendik ki; düne kadar FETÖ'nün finansörü ilan ettikleri Birleşik Arap Emirlikleri ile sözlü bir mutabakat yapılmış. Türkiye'nin, "aile birliğini korumak" Birleşik Arap Emirlikleri'ne kalmış! Aile birliğinin en önemli tehdidi olan şiddeti önlemek için İstanbul Sözleşmesi'ni yeniden yürürlüğe sokmak dururken Birleşik Arap Emirlikleri'nden medet umuyorlar. Aile birliğini tehdit eden yoksulluğu bitirmek yerine yönetmeyi tercih ediyorlar. Ülkemizin itibarını yerlerde süründürüp diğer ülkelere el avuç açıyorlar. Borç alan emir alır. Bakalım daha ne kadar taviz verilecek? Birleşik Arap Emirlikleri gibi monarşi ile yönetilip bizi örnek alması gereken bir ülke, yuvalarımıza kadar girip kadınların hayatına yön mü verecek? AKP tarafından dünün düşmanı, bugünün sadık dostu ilan edilenler damarlarımıza kadar mı sızacak?

Bakan Göktaş, kadın düşmanı zihniyetin temsili niteliğindeki açıklamalarıyla gündeme oturdu. Bakan Göktaş, önce 6284 sayılı Kanun'un değiştirilmesinin ya da kaldırılmasının söz konusu olmadığını belirtti. Ardından şu skandal sözlere imza attı: "Maalesef zaman zaman kadınlarımız da 6284 sayılı Kanun'u uygulamamızı istemiyorlar. Biz bunu alanda görüyoruz. 'Biz eşimizin yanına dönmek istiyoruz.' diyorlar."

Sayın Göktaş'a öğretilim; kadınlardan bahsederken iyelik eki kullanılmaz. Her kadın bir bireydir ve kimseye ait değildir. Kendisi de bir kadın olan Göktaş'ın toplumsal cinsiyet eşitliği konusundaki bilincini, bu sayede görmüş olduk.

Seçim kampanyası boyunca Cumhur İttifakı 6284'ü hedef gösterdi. Yetmedi "kadının beyanı esastır" ifadesi sürekli tartışmaya açıldı. Şimdi de Bakan Göktaş çıkıp, 6284'ü kadınların da istemediği gibi gerçek dışı bir söylemde bulunuyor. 6284 sayılı Kanun'u tekrar hatırlatalım: "6284 sayılı Kanun, şiddete uğrayan ya da uğrama tehlikesi bulunan kadınların, çocukların, aile bireylerinin ve tek taraflı ısrarlı takip mağduru olan kişilerin korunması ve bu kişilere yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla alınacak tedbirleri düzenliyor."

Cumhurbaşkanı Erdoğan, bir gece yarısı İstanbul Sözleşmesi'ni hukuksuzca feshettiğinde gelen tepkiler üzerine; "6284 yürürlükte" diyerek kamuoyunu ikna etmeye çalışmıştı. Şimdi bu yasaı budamaya çalışıyorlar fakat buna asla izin vermeyeceğiz. 6284 kırmızı çizgimizdir. Asla dokundurmayacağız. 6284'e yönelik yürütülen kara propaganda "Kadının beyanı esastır" ifadesi üzerinden yürütülüyor. Olmayan bir mağduriyet yalanı ile algı oluşturmaya çalışılıyor.

Peki, "kadının beyanı esastır" ne anlama geliyor? Bilmeyenlere anlatalım:

Tüm yasaların önceliği "suçu önlemek"tir. Önleyemiyorsa mağduru korumak, faili cezalandırmak ve caydırıcı tedbirler almaktır. Bu yasa, cinsel şiddete maruz kalan ya da tehdit altında olan mağdurun beyanı üzerine

uzaklaştırma kararı verilmesine olanak sağlıyor. Böylece, suçun önlenmesi ve mağdurun korunması amaçlanıyor. Mağdur bir erkek de olabilir. Önemli olan şiddeti önlemektir. Cinayet işlenmeden önce durdurulmalıdır. Bazıları "ya beyan yalansa" diyerek yasaı tartışıyor. Oysaki bir çocuğun ya da kadının ifşa aşamasına gelmesi ancak çok ağır bir şey yaşadığında mümkündür. Bu yasa ile mağdurun, yaşadıklarını anlatması için cesaretlendirilmesi amaçlanıyor. Bu düzenleme, özellikle ensest vakalarında hayat kurtarıyor. Kaldı ki mağdurun beyanı körü körüne esas alınmıyor; yargılama sırasında hayatın olağan akışına uygun, samimi, tutarlı ve istikrarlı bir tutum sergilemesi gerekiyor. Fail ile mağdur arasında menfaate dayalı bir husumet olmaması gözetiliyor. Diyelim ki sanık, tanıklar ve doktor raporları ile desteklenen belgelere rağmen iddiaları çürüttü. O zaman kadının beyanı esas alınmıyor. Kısacası yasada "masumiyet karinesine" aykırı bir durum yok. Bu konu bu kadar basit ve nettir, tartışmaya da kapalıdır.

Bakan Göktaş'ın hedefindeki bir diğer konu ise nafaka. Bakan Göktaş, nafakaya ilişkin, "Ben süresiz nafaka konusunu da önemsiyorum. Bazı insanlar 1990'lı yıllarda evlenmiş. Süresiz nafaka ödemek gibi uygulama kabul edilebilir olamaz. Dolayısıyla bunu da ele almak ve buna da dikkat etmek lazım. Eğer bir mağduriyet oluşuyorsa üstesinden gelmek lazım" dedi.

Boşanma durumunda taraflara üç çeşit nafaka hakkı tanınır. Bunlar; tedbir nafakası, iştirak nafakası ve yoksulluk nafakasıdır.

Tedbir nafakası; boşanma davasının açıldığı günden başlayarak dava süresince gerekli görüldüğü hallerde verilen bir nafaka türüdür. Kadın Dayanışma Vakfı'nın "Yoksulluk Nafakası" incelemelerine göre, dava sürerken müşterek çocuklar için talep edilen tedbir nafakası oranı sadece yüzde 44'tür. Eşler için talep edilen tedbir nafakası oranı ise yüzde 46'dır.

İştirak nafakası, çocuğun velayetini alan eşe, çocuğun bakımı, eğitimi ve korunması için ödenen nafakadır çünkü bu giderler anne ve babanın ortak sorumluluğudur. Müşterek çocuklar için talep edilen iştirak nafakasının oranı yüzde 61'dir.

Yoksulluk nafakası ise boşanma davasının bitip kesinleşmesinden sonra ödenen bir nafaka türüdür. Boşanma yüzünden yoksulluğa düşecek tarafa, geçimi için diğer taraftan mali gücü oranında nafaka bağlanır. Düzenlemede herhangi bir cinsiyet belirtilmemiştir. Çoğunlukla kadının lehine olmasının nedeni, boşanma sonrasında yoksullaşan tarafın ağırlıklı olarak kadınlar olmasıdır. Bu tablo toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin bir sonucudur. Kaldı ki bu nafaka süresiz değildir. Alacaklının yeniden evlenmesi ya da taraflardan birinin ölümü halinde ortadan kalkar. Alacaklı tarafın bir başkasıyla fiilen evlenmiş gibi yaşaması, işe girerek yoksulluğunun ortadan kalkması durumunda da mahkeme kararıyla kaldırılabilir. Ayrıca, mali durumların değişmesi halinde nafaka miktarının azalmasına karar verilebilir. Kadınlar tarafından talep edilen yoksulluk nafakasının oranı yüzde 70'tir, çünkü davalara taraf olan kadınların yüzde 45'inin herhangi bir geliri yoktur.

Kadın Dayanışma Vakfı'nın 2019 yılında yaptığı araştırmaya göre, mahkemeler nafaka taleplerinin sadece yüzde 8'ini tam olarak kabul etmiştir. Ayrıca nafaka meblağları da kamuoyuna yansıdığı gibi milyonlar değildir. Kadınların sadece yüzde 2'si 2000 TL'nin üstünde nafaka alırken yüzde 66'sı 500 TL'nin altında nafakaya mecbur bırakılmaktadır. Şunu da hatırlatmakta fayda var: bağlanan nafakaların yüzde 50,7'si hiç ödenmemektedir.

Ayrıca, bir gün evli kalıp ömür boyu nafaka ödediğini iddia eden erkekleri TÜİK verileri bile yalanlıyor. 2020 yılında açıklanan TÜİK verilerine göre, Türkiye'de boşanmaların sadece yüzde 2.2'si bir yıldan az evlilikleri kapsıyor.

Mevcut durum bu kadar net iken Bakan Göktaş, kadınların yoksulluk nafakasına göz dikemez. Şayet Bakan Göktaş, bu konudaki mağduriyetin giderilmesi hususunda samimi ise nafaka mağduru kadınların sorunlarını çözebilir. Sosyal devletin yoksul kadınları daha fazla desteklemesini sağlayabilir.

Buradan AKP Hükümeti'ne sesleniyoruz: Yasalara dokunmayın, uygulayın. Kadınların kazanılmış haklarına göz dikmeyin. Örgütlü mücadelenizin karşısında duramayacaksınız.

TÜRKİYE'DE SENDİKALAŞMA ORANI YÜZDE 14.76!

Çalışma Bakanlığı'nın verilerine göre Türkiye'de toplam işçi sayısı 16 milyon 413 bin 359 olurken, sendikaya üye olan işçi sayısı 2 milyon 241 bin 940 oldu. İşçinin sendikalaşma oranı yüzde 14.76'da kaldı. Sendikalaşmanın en fazla olduğu işkolu yüzde 58 ile "Genel İşler" olarak kaydedildi. Sendikalaşmanın en az olduğu sektör ise yüzde 3.3 ile inşaat işkolu oldu.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın verileri, Türkiye'de sendikalaşma oranının yetersizliğini gözler önüne serdi.

Bakanlığın, "6356 Sayılı Sendikalar Ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu Gereğince; İşkollarındaki İşçi Sayıları ve Sendikaların Üye Sayılarına İlişkin 2023 Temmuz Ayı İstatistikleri Hakkında Tebliğ" Resmi Gazete'de yayımlandı.

Bakanlığın tebliğinde işkollarındaki çalışan sayıları ve sendikalaşma oranlarına yer verildi.

Bakanlığın verisinde toplam işçi sayısı 16 milyon 413 bin 359 olarak kaydedilirken, sendikaya üye olan işçi sayısı 2 milyon 241 bin 940 oldu. İşçinin sendikalaşma oranı yüzde 14.76'da kaldı.

Buna göre, genel hizmetler Türkiye'de sendikalaşmanın en fazla olduğu işkolu oldu. "Genel İşler"deki sendikalaşma oranı yüzde 58 olarak görüldü.

Genel hizmetleri yüzde 39.2 ile 'Sağlık ve Sosyal Hizmetler', yüzde 34.1 ile 'Banka, Finans ve Sigorta', yüzde 32.8 ile 'Savunma ve Güvenlik', yüzde 31.1 ile 'Enerji' ve yüzde 26,7 ile 'İletişim' işkolları takip etti.

En Düşük Sendikalaşma Oranı İnşaat Sektöründe

Türkiye'de sendikalaşmanın en düşük olduğu sektör ise 'İnşaat' işkolu oldu. İnşaat sektöründe sendikalaşmanın oranı yüzde 3.3'te kaldı.

Diğer işkollarındaki sendikalaşma oranları ise şöyle oldu:

- Avcılık, Balıkçılık, Tarım ve Ormancılık - %22,2
- Çimento, Toprak ve Cam - %20,2
- Madencilik ve Taş Ocakları - %20
- Metal - %18,3
- Gıda Sanayii - %13,4
- Petrol, Kimya, Lastik, Plastik ve İlaç - %11,3
- Taşımacılık - %10,7
- Dokuma, Hazır Giyim Deri - %8,8
- Ağaç ve Kağıt - %8,1
- Gemi Yapımı, Deniz Taşımacılığı, Ardiye ve Antrepoculuk - %8,1
- Ticaret, Büro, Eğitim ve Güzel Sanatlar - %7,5
- Konaklama ve Eğlence İşleri - %4,4

GAZETECİLER GÜVENDE HİSSETMİYOR

MLSA'nın, 'Türkiye'de gazetecilik' üzerine hazırladığı rapor gazetecilerin yüzde 70,2'sinin 'gözaltına alınma ya da tutuklanma ihtimali' endişesiyle çalıştığını ortaya koydu.

Medya ve Hukuk Çalışmaları Derneği (MLSA), "Türkiye'de Gazetecilik: Güvende Hissetmiyorum" başlıklı raporunu kamuoyuyla paylaştı.

MLSA Türkiye'de çalışan gazetecilerin maruz kaldığı şiddet içerikli tehditlerin türü ve boyutu hakkında bilgi edinmek amacıyla 57 gazeteciyle yaptığı anket sonucunda elde edilen bulguların raporunu İstanbul Postane Galata'da düzenlediği etkinlikte açıkladı. MLSA Eş Direktörleri Veysel Ok ve Barış Altıntaş, gazeteci meslek örgütleri, hak kuruluşlarının yöneticileri yanı sıra çok sayıda gazeteci de etkinliğe katıldı. Raporda gazetecilerin çalışırken yaşadığı endişelerin altı çizildi. Raporda her 10 gazeteciden dokuzunun kendisini güvende hissetmediği ortaya çıkarken, gazetecilerin yüzde 70,2'sini 'gözaltına alınma ya da tutuklanma ihtimali' endişesiyle çalıştığı belirtildi. Raporda ayrıca "Gazetecilerin büyük çoğunluğu azdıkları ya da takip ettikleri haberler nedeniyle kolluk şiddetine uğruyor ya da devlet otoritelerinin sayfalarına etiketlenerek hedef gösteriliyor" denildi.

BAKANIN 'ZAFER'E İLGİSİ YOK

Verilen yolcu garantisinin yüzde 96 altında kalarak bütçede kara deliğe dönüşen Zafer Havalimanı hakkındaki sorulara, Ulaştırma Bakanı'ndan ilgisiz yanıtlar geldi.

İlk beş yılda, işletmeci firmaya verilen yolcu garantisinden yüzde 96 daha az yolcunun kullandığı Zafer Havalimanı gündemden düşmüyor. CHP Grup Başkanvekili Burcu Köksal, yaşanan sapmanın neden ve sonuçlarını sordu, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu, sorularla ilgisiz, tek cümlelik bir yanıt verdi. Köksal, Ulaştırma Bakanı Uraloğlu'na, "Zafer Havalimanı'nda yolcu sayısının beklentinin altında kalmasının gerekçesi nedir? Zafer Havalimanı inşa edilirken yolcu sayısı için sağlıklı bir etüt çalışması ve planlama neden yapılmadı? İlk beş ayda yüzde 96 sapma sizce nasıl açıklanmalı? Yolcu sayısının beklentiye ulaşmaması bütçeye de ağır yük getirecek ve ortaya büyük kamu zararı çıkacak? Bu zararı nasıl açıklayacaksınız?" sorularını yöneltti.

Bakan Uraloğlu, CHP'li Köksal'ın sorularına yalnızca tek cümle ile yanıt vermekle yetindi. Hiçbir soruya yanıt vermeyen Uraloğlu, "YİD projelerinde tüm iş ve işlemler, mevzuatına uygun olarak, uygulama sözleşmelerinde yer alan hükümler çerçevesinde yürütülmektedir" demekle yetindi.

Bakan Uraloğlu'nun kendisine gönderdiği yanıtı değerlendiren CHP'li Köksal, "Bu cevap, Meclis'te temsil ettiğimiz yüce halkımızın aklıyla da alay etmektir" dedi.

Kuş Uçmuyor

"Yapım maliyeti 2012 yılında 50 milyon avro olarak açıklanan ve 2012-2022 yılları için YİD modeli kapsamında yüklenici firmaya 59 milyon 676 avro garanti ödemesi yapılan, devir tarihi olan 2044 yılına kadar bu rakamın 208 milyon avroya çıkması beklenen Zafer Havalimanı'nda kuş uçmuyor" diyen Köksal, ayrıca şunları söyledi: "Bakan sorularımızı yanıtlamak yerine, 'Her şey usulüne uygundur' diyerek adeta geçiştirmiş. Bakanın verdiği cevap şunu göstermektedir ki bakanlık kamuyu bile bile zarar ettirecek sözleşmelere imza atmış, bu zararı önceden öngörmüş ve zararı aynı şekilde devam ettirmeye yönelik uygulamaları da sürdürecektir. Bu cevap göstermektedir ki bakanlık, YİD projelerini bilerek kamuyu zarara uğratacak şekilde hazırlamaktadır. YİD projelerinde tek kazançlı taraf, işletmecilerdir, kamu yararı gözetilmemektedir. Bu cevaptan anladığım, bakanlık tüm yapılan zarardan sorumludur."

TÜRKİYE'DE TIBBİ CİHAZ SEKTÖRÜ RİSK ALTINDA

Tıbbi Cihaz dediğimizde anlamamız gerekenler kısaca şu başlıklarla açıklanabilir, Sarf Malzemeler, Tanısal Görüntüleme, Dış/Dışçılık Ürünleri, Ortopedi ve Protez, Hastaya Yardımcı Cihazlar ve Diğer Tıbbi Cihazlardan oluşur ve tüm bu tıbbi teknolojiler, sağlık hizmet sunumu için elzemdir. Erken teşhis, doğru teşhis, doğru tedavi, konforlu yaşam ve maliyet etkinliği açısından tıbbi teknolojiler, olmazsa olmazımızdır

Bu Sektör Toplam Sağlık Harcamasının Yüzde Yedisini Oluşturuyor

Geniş bir yelpazede etkileşim gösteren bu sektör yaklaşık 2,5 milyar Dolarlık bir pazar büyüklüğüne sahip. Bu sektör, toplam sağlık harcamasında yaklaşık %7'lik bir paya sahiptir. 11 bini aşkın firma ile ve bu firmalarda çalışan yaklaşık 50 bin çalışanla hizmeti sürdürmektedir. Dünya pazarı yaklaşık 75 ülke ile ve yaklaşık 420 milyar \$ ile temsil edilir. Bu nedenle, Türkiye tıbbi cihaz sektörü, dünya pazarının sadece yaklaşık %0,6'sıdır ne yazık ki. Üstelik bu sektör, geniş bir sistemle etkileşim halindedir: Sağlık hizmet sunucuları (kamu, üniversite ve özel hastaneler), Finansman sağlayıcılar (SGK, DMO), Tedarikçiler (Yerel ve ulusal tedarikçiler, distribütörler, toptan ve perakendeciler, bayiler, hammadde sağlayıcılar), Üreticiler, Politika yapıcılar (Sağlık Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, TİTCK), STK'ları (SEİS, TUMDEF, TİM, ARTED), Sektörel Girişimler (Üniversiteler, araştırma merkezleri, teknoparklar, medikal kümelenmeler, start-up'lar) ve yanı sıra da Akreditasyon ve sertifikasyon kuruluşları (Uygunluk derecelendirme kuruluşları, test merkezleri, sertifika sağlayıcılar) gibi. Dolayısıyla bugün çok geniş alanda birçok sektörü ve hizmet sağlayıcıyı ilgilendiren böyle önemli bir konuda daha planlı ve hassas bir politika izlenmesi gereklidir.

Türkiye'de Tıbbi Cihaz Sektörü Yüzde 85 Oranında İthalat Bağımlıdır!

Türkiye'de tıbbi cihaz pazarındaki satın almaların %70'inin kamu tarafından yapılıyor. %85'i ithalat bağımlı bir sektör olarak, bu sektör kur riski en yüksek sektörlerdendir. Tıbbi cihaz ihracatı, 2020 yılında yaklaşık 1 milyar \$ olmuştur. Bunun da en büyük payı (%43)'ü, diğer tıbbi cihaz grubunda yer alan hastane yatakları, el aletleri ve tekerlekli sandalye ürünlerinde olmuştur. Bu ürünleri, ihracatta, %31 ile sarf malzemeleri takip etmektedir.

Yüksek teknoloji ihracatı %6'larda düşük bir orandır. Bu ihracat en fazla başta Almanya olmak üzere, Avrupa, Çin ve Irak'a yapılmaktadır. Tıbbi cihaz ithalatı ise %20 ile en çok tanınal görüntüleme cihazlarıdır. En fazla ABD, Avrupa ve Uzak Doğu ülkelerinden ithalat yapılmaktadır. Dolayısıyla da Dolar, Euro ve Uzak Doğu Para birimlerinin risklerini taşımaktadır.

Burada en önemli konular; sarf ürünlerde iç pazar talebi çoğu zaman yabancı ürünle karşılanırken, yerli ürünler dış pazara verilmektedir. Yani üretim olmasına rağmen iç pazarda değerlendirilemeyip, ürünler dışarı satılmaktadır. Ayrıca, sektörün en çok cari açık verdiği grup, görüntüleme cihazlarında olmaktadır. Bu grup ithalat bağımlıdır. Bu grupta yerli üretim olmadığı için, ihracat çok düşüktür. Bu alanda yerli üretimin pazar talebinde karşılık bulan tek grup, diş hekimliği teçhizatındadır. İhraç edilmeden, temel olarak iç pazarda kullanılmaktadır. Yabancı ürün kullanımının en az olduğu ve dışarıya satışın en iyi olduğu grup ise şırınga, iğne ve dikiş malzemeleridir. MDR/IVDR Yenilikleri yani mevzuata uyum için finansman eksikliği, klinik araştırma alanında tecrübe eksikliği, ürün belgelendirme problemleri, altyapı eksikliği, tecrübeli eleman eksikliği oldukça fazladır. Bununla birlikte onay ve belgelendirme yükümlülükleri; yüksek maliyet, özellikle belli ürünler için yerli onay kuruluşunun bulunmaması nedenleriyle zorlukla yürütülmektedir. Teşvik programları yetersizdir ve geri ödeme süreçlerinin belirsizliği bu alana yatırım yapılamamasının nedenlerinden. Tıbbi cihaz satış süreci zorlukları ve üretim süreci zorlukları da mutlaka söz edilesi gereken sorunlardandır.

Tıbbi Cihaz Sektörü Stratejik Yapısı İle Mutlaka Desteklenmelidir

Bu nokta da yapılması gereken adımlar ve somut çözüm önerileri son derece önemli. Geri ödeme takvimi oluşturulmalı, SUT fiyatları mutlaka sık aralıklarla, kalite odaklı olarak güncellenmeli, MDR/IVDR'a yönelik stratejik adımlar atılmalı. Başta TSE olmak üzere, yerli, onaylanmış ve yetkili kurum sayısı artırılmalı, teşvikler etkin ve sektörel bazlı olmalı, kritik sektör kümelenmeleri desteklenmeli, yerli markalı ürünlere yönelik kullanıcı algısını iyileştirecek bilimsel veriyle desteklenen stratejik plan yapılmalı, satış sonrası, izleme faaliyetleri için gereken ek maliyetler, geri ödemede eklenmeli ve KDV uyumsuzlukları giderilmelidir" diyerek bu alanda hızlıca atılması gerek adımları dile getirmiştir. Kısacası, tıbbi cihaz sektörü stratejik yapısı ile mutlaka desteklenmeli, yerli üreticiler teşvik edilmeli, ürünler fiyat değil, kalite odaklı değerlendirilmelidir. Kaliteden uzaklaşıldıkça maliyetlerin daha da arttığı unutulmamalıdır. Türkiye'de sağlık hizmet sunumunun aksamaması, ancak tıbbi cihaz endüstrisinin akılcı kurgusu ile sağlanabilir.

KÜRESEL SUÇ ÖRGÜTLERİNİN MESKEN TUTTUĞU BİR ÜLKEYE DÖNDÜK

Hazine ve Maliye Bakanı Şimşek, 'Kara para, yolsuzluk, rüşvet ve suç gelirlerinin aklanması' nedeniyle yaklaşık iki yıldır Gri Liste'de olan Türkiye'yi buradan çıkartmak için çalışmalara hız verdiklerini açıkladı. Aynı günlerde İtalya'da yakalanan 5 ton kokainin teslim adresinin Türkiye olduğu duyuruldu!

Defalarca çıkartılan 'Varlık Barışı' yasalarıyla Türkiye'yi adeta kara para, rüşvet ve yolsuzluk kazançlarının, suç gelirlerinin sorgusuz amlandığı, küresel suç örgütlerinin mesken tuttuğu bir ülkeye dönüştüren iktidar, şimdi yasal sermaye akışını sağlamak, küresel piyasalarda 'kara para ülkesi' etiketi yüzünden yükselen borçlanma maliyetini düşürebilmek için Gri Liste'den çıkmak istiyor.

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, **Mali Eylem Görev Gücü (FATF)** tarafından yaklaşık iki yıl önce Gri Liste'ye alınan Türkiye'nin FATF'ın şart koştuğu 7 kriterden kalan 2'sini gidermek için Hazine ve Maliye Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Emniyet ve Jandarma birim yöneticileri ile Mali Suçları Araştırma Kurulu'nun (MASAK) çalışmalara hız verdiğini ifade etti. Bakan, Gri Liste'de olmanın ülke imajının yanı sıra sermaye akışının azalması, dış piyasalardan alınan sendikasyon kredilerinde maliyet artışı vb. olumsuz etkileri olduğunu dile getirdi.

Tek adam yönetiminin şeffaf olmayan kamu harcamaları, davet usulü adrese teslim ihaleler, kaynağı belirsiz servetlere defalarca getirilen aflarla, vergi cenneti adalara ve off shore bankalara transfer edilen milyar dolarlık gayri meşru kazançlara zemin yaratması sayesinde ülkemiz, küresel suç örgütlerinin ikametgahına dönüştü.

Merkez Bankası ödemeler dengesi bilançosunda zaman zaman 20-30 milyar dolara yükselen kaynağı belirsiz döviz giriş-çıkışları bu iktidar döneminde sıradan hale geldi. Uluslararası mafyalar, çeteler, silah ve insan kaçakçıları İstanbul'un lüks semtlerinde işlerini yürütürken şehirlerimizin cadde ve sokakları suç örgütlerinin silahlı çatışmalarına sahne oldu.

Panama, Ekvador, Venezuela, Kolombiya, İspanya, Brezilya'da, ülkemizin önde gelen limanlarında yakalanan uyuşturucu, kokain, metamfetamin, afyon ve İtalya'da geçen hafta yakalanan 5 ton kokainin adresi hep Türkiye! Sözde deport edilen Sırp, Gürcü, Rus, İran, Çeçen, Arnavut ve 72 milletten suç örgütü liderleri tekrar sahte

pasaportlarla ÷lkeye giriş yapıyor. Belçika medyasına yansıyan haberlere göre, ÷lkedeki en önemli Boşnak ve Arnavut suç organizasyonlarına operasyon yapan Belçika polisi iki örgütün liderlerinin de Türkiye'ye kaçtığını, 500'er bin dolara ev alarak T.C. vatandaşı olduklarını saptadı.

21 yıldır yargıdaki yolsuzluk-rüşvet davalarının, mafyadan rüşvet alan siyasilerin, kamudan adrese teslim davet usulü ihalelerle kazanılan servetlerin üstü hep örtüldü. **Siyasi nüfuz ticareti tebliğini çıkartan MASAK** Başkanı ertesi gün görevden alındı. O yüzden yeni bakanın Gri Liste'den çıkma çabalarına nereye kadar izin verileceğini, hangi aşamada kendisine 'ileri gittin, buraya kadar' denileceğini yakında birlikte göreceğiz.

KARADENİZ'DE SICAK SAVAŞIN YAYILMASI İHTİMALİ BÜYÜYOR!

Karadeniz'de sıcak savaşın yayılması endişesi büyüyor. NATO'nun Karadeniz'de tahıl taşıyan gemilere 'savaş gemileriyle' eşlik etmesini talep eden Ukrayna Devlet Başkanı Zelenskiy ayrıca, Odessa'ya misilleme olarak Rusya'nın Novorossiysk limanını bombalama çağırısı yaptı!

Rusya, Tahıl Koridoru Anlaşması'ndan çekildikten sonra Ukrayna'ya giden-gelen sivil yük gemilerini 'askeri hedef' ilan edip deniz blokajı uygulamaya başladı. Ukrayna da misilleme olarak Rusya'nın işgalindeki Kırım'a giden tüm gemileri 'askeri hedef' ilan etti. Bu gelişmeler üzerine Ukrayna ve batılı ÷lkeler NATO'nun Karadeniz'e çıkması çağırısı yaparken, savaşın yayılması endişeleri büyüyor.

11-12 Temmuz'daki NATO zirvesinde, NATO-Ukrayna Ortak Konseyi kurulması kararlaştırılmıştı. Tahıl anlaşmasının 18 Temmuz'da sona ermesinden bir gün önce Kırım köprüsünü bombalayan Ukrayna'ya ABD ve İngiltere'nin denizaltı SİHA'larıyla stratejik ve teknolojik destek verdiği ortaya çıktı. Rusya misilleme olarak Ukrayna'nın Odessa limanına, limandaki tahıl depolarına bombardıman gerçekteştirdi. Bu gelişmeler ardından Ukrayna Devlet Başkanı Volodimir Zelenskiy NATO-Ukrayna Ortak Güvenlik Konseyi'ni acil toplantıya çağırıldı. Ukrayna limanlarına yönelik tahıl gemilerinin güvenliğinin Karadeniz'e çıkacak NATO savaş gemileri tarafından sağlanması, ayrıca Odessa'ya misilleme olarak Rusya'nın Karadeniz'deki liman şehri Novorossiysk'e saldırı düzenlenmesini istedi.

26 Temmuz'daki NATO-Ukrayna Ortak Konsey toplantısında yapılan açıklamada Rusya'nın NATO üyesi Bulgaristan'ın Karadeniz'deki Münhasır Ekonomik Bölgelerini (MEB) ihlal ettiği öne sür÷lerek; 'NATO'nun Ukrayna'ya tam destek verdiği, ayrıca ittifak topraklarının her santimetresini saldırıdan korumaya yönelik hazırlıkların sürdüğü' ifade edildi. NATO üyesi Bulgaristan ve Romanya donanmaları teyakkuza geçirildi. Yunanistan'ın ABD'ye tahsis ettiği Ege, Karadeniz ve Balkanlara süratle müdahale olanağı veren Dedeağaç limanı ve üssünün Fransa ordusuna da açılması, çarpıcı bir gelişme. NATO Müttelik Kuvvetler eski komutanı James Stavridis, NATO ÷lkelerine ait gemilerin Karadeniz'de tahıl taşıyan ticari gemilere eşlik etmesi, saldırı halinde karşılık vermesi için NATO'ya çağırıda bulundu.

Gelişmeler, Rusya-Ukrayna savaşında tarafsızlık politikası izleyen, hiçbir ÷lkenin savaş gemisinin Karadeniz'e geçişine izin vermeyeceğini ilan eden Türkiye üzerinde Montrö'nün delinmesi ve NATO savaş gemilerinin geçmesi baskısının artacağını işaret ediyor. NATO'nun Karadeniz'de Türkiye öncülüğünde bir 'NATO Karadeniz Görev Gücü' kurmaya hazırlandığı belirtiliyor.

✓ Böyle bir oluşum Türkiye'yi taraf olmaya mecbur edecektir.

Sürecin bir plan dahilinde ilerlediği, ABD ve batılı ÷lkelerin tahıl anlaşmasındaki taahhütlerini yerine getirmeyerek Rusya'yı çekilmeye zorladıkları ve ardından da bunu bahane ederek Ukrayna lideri Zelenskiy'e 'NATO'yu Karadeniz'e çağırma' rolü verdikleri anlaşılıyor. Zelenskiy'in Karadeniz'de sıcak savaş olasılığını artıracak, çatışmayı yaygınlaştırıp savaşın taraflarını genişletecek bu girişimleri, aynı zamanda üçüncü dünya savaşının fitilini Karadeniz'de ateşleyecek ciddi riskler işeriyor.

KKTC'DE ÇÖZÜM MÜZAKERELERİ YENİDEN BAşLAYABİLİR

Son dönemde İsvetç'in NATO üyeliğine onay vermeyi kararlaştıran iktidarın buna karşılık Türkiye'nin AB'ye üyelik sürecinin canlandırılmasını gündeme getirmesi ile başlayan tartışmalarda demokratikleşme, hukuk devleti, temel hak ve özgürlükler, insan hakları vb. engellerin ötesinde en önemli sorunlardan birisi olan Kıbrıs konusunda adadaki iki tarafı bir araya getiren sıcak bir gelişme yaşandı.

2004'te Annan Planı'nı referandumda reddetmesine rağmen AB üyeliğine alınan **Güney Kıbrıs Rum Yönetimi** (GKRY) ve Yunanistan, Türkiye'nin AB üyeliği ve müzakere sürecini engelleyen ÷lkelerin başında geliyor. Zaman zaman bu ikiliye Fransa ve Avusturya da katılıyor. AB ise müzakere sürecinin ilerlemesi, yeni fasılların

açılabilmesi için diğer pek çok kriterin yerine getirilmesi yanında Türkiye'nin GKRY'yi resmi olarak tanınması, Türkiye limanlarının GKRY'ye açılması vb. koşullar ileri sürüyor.

Birleşmiş Milletler (BM) gözetimindeki Kıbrıs çözüm müzakereleri uzun süredir kesilmiş durumda. Garantör ülkeler olan Yunanistan, Türkiye ve İngiltere'nin de yer aldığı müzakere sürecinde Rum-Yunan tarafı iki toplumlu Federasyon modeli Kıbrıs Cumhuriyeti'ni öne sürerken, Türkiye ve **Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC)** ise Cenevre'deki son müzakerede 'iki devletli' çözüm modeli dışında adım atmayacağını ilan edince müzakereler kesildi.

Geçen hafta yaşanan bir gelişme ise müzakerelerin yeniden başlaması, adadaki Türk ve Rum taraflarının bir araya gelmesi, farklı alanlarda iş birliği yapması beklentilerini yeniden canlandırdı.

✓ Kıbrıs'ta 1963, 1964'teki çatışmalarda ve son olarak 1974 Barış Harekati sırasında her iki taraftan kayıp olanların bulunması, akıbetlerinin ortaya çıkarılması, kimliklerinin saptanması amacıyla yıllardır yürütülen çalışmaların desteklenmesi ve hızlandırılması için GKRY ve KKTC Cumhurbaşkanı'nın bir araya gelmesi gerek taraflar gerekse AB tarafından memnuniyetle karşılandı.

KKTC Cumhurbaşkanı Ersin Tatar ve GKRY'nin yeni seçilen Cumhurbaşkanı Nikos Christodoulidis, adanın iki kesiminde güven artırıcı önlemleri güçlendirme çerçevesinde Lefkoşa'daki Yeşil Hat ara bölgesinde bulunan **Kayıp Şahıslar Komitesi (KŞK)** Antropoloji Laboratuvarı'na ortaklaşa ziyaret etti. KŞK'nin derlediği rakamlara göre, kayıp olan 1510 Kıbrıslı Rum ve 492 Kıbrıslı Türk'ten, 769 Rum ve 200 Türk hala bulunamadı. Kalıntılarına ulaşamadığı gibi akıbetleri de bilinmiyor. İki cumhurbaşkanı ziyaret sonrası yaptıkları ortak açıklamada kaybolan kişilerin kalıntılarını bulmak, ortaya çıkarmak ve kimliklerini tespit etmek için 2006'dan bu yana çalışan KŞK'ye destek için iki topluma da bilgi paylaşımı çağrısında bulundu.

Kıbrıs Barış Harekatinin 49'uncu yıldönümünün kutlandığı bir aşamada Ada'nın güney ve kuzeyindeki liderlerin bir vesile ile de olsa bir araya gelmeleri, ortak açıklama yapmaları ve işbirliğinden yana tavır sergilemeleri olumlu bir adımdır. **Çözüm müzakerelerinin yeniden başlamasına zemin hazırlayabilir.**